

MEMÒRIA ANUAL D'ACTIVITATS DEL GRUP DE RECERCA *TERRITORI, CIUTADANIA I SOSTENIBILITAT* (2021 SGR 00162)

2023

I. MEMBRES I COL-LABORADORS/ES DEL GRUP	6
1. Membres	6
1.1. Coordinadora	6
1.2. Membres doctors/es contractats a dedicació completa	7
1.3. Altres membres	8
2. Col·laboradors/es	9
II. ORGANITZACIÓ	10
1. Comissió Permanent	11
2. Estructures d'articulació de l'activitat del Grup	11
3. Altres aspectes organitzatius rellevants	13
III. ACTIVITAT DE RECERCA	14
1. Projectes de recerca	14
1.1. Amb IP del grup	14
1.1.1. Internacionals i europeus	14
1.1.2. Estatals	15
1.1.3. Autonòmics	18

1.1.4. Locals	20
1.1.5. D'àmbit universitari	21
1.2. Amb participació de membres del grup	21
1.2.1. Internacionals i europeus.....	21
1.2.2. Estatals.....	22
1.2.3. Autonòmics.....	23
2. Publicacions.....	24
2.1. Internacionals.....	24
2.1.1. Llibres.....	24
2.1.2. Capítols de llibre	24
2.1.3. Articles en revistes indexades	25
2.1.4. Altres publicacions en revistes indexades (recensions, cròniques, comentaris jurisprudencials...)	28
2.1.5. Altres publicacions (divulgatives, blogs, diaris...).....	29
2.2. Nacionals	30
2.2.1. Llibres.....	30
2.2.2. Capítols de llibre	32
2.2.3. Articles en revistes indexades	39
2.2.4. Altres publicacions en revistes indexades (recensions, cròniques, comentaris jurisprudencials...)	42
2.2.5. Altres publicacions (divulgatives, blogs, diaris...).....	45
3. Participacions en congressos, seminaris i jornades científiques	48
3.1. Internacionals.....	48
3.2. Nacionals	60
4. Congressos, seminaris i jornades científiques organitzats	73

4.1. Internacionals.....	73
4.2. Nacionals	75
5. Tesis doctorals.....	78
5.1. Tesis defensades	78
5.2. Tesis en elaboració	79
6. Altres.....	84
6.1. Premis	84
6.2. Beques i ajuts.....	84
6.3. Estadades de recerca	85
6.4. Altres	85
IV. ACTIVITAT DE TRANSFERÈNCIA I VALORITZACIÓ DE RESULTATS CIENTÍFICS	87
1. Projectes de transferència del coneixement	87
1.1. Competitius	87
1.2. No competitius	87
2. Activitat formativa adreçada al personal al servei de diferents administracions públiques.....	91
2.1. Títols propis de postgrau i formació contínua organitzats	91
2.2. Activitats formatives en què han participat membres del grup	93
3. Activitats d'aprenentatge-servei.....	96
3.1. Tutoria de Treballs de Fi de Grau.....	96
3.2. Clínica Jurídica Ambiental.....	97
4. Activitat de cooperació.....	98
ANNEXOS.....	100
Annex 1: Còmput anual de resultats del grup	100

1.	Activitat de Recerca	100
	<i>Projectes de recerca</i>	100
	<i>Publicacions</i>	100
	<i>Participacions en congressos, seminaris i jornades científiques</i>	101
	<i>Congressos, seminaris i jornades científiques organitzats</i>	101
	<i>Tesis doctorals</i>	101
	<i>Altres</i>	101
2.	Activitat de transferència i valorització de resultats científics.....	101
	<i>Projectes de transferència del coneixement</i>	101
	<i>Activitat formativa adreçada al personal al servei de diferents administracions públiques</i>	102
	<i>Activitats d'aprenentatge i servei</i>	102
Annex 2.	Resum de les publicacions	103
1.	Llibres.....	103
1.1.	Internacionals	103
1.2.	Nacionals.....	103
2.	Capítols de llibre	107
2.1.	Internacionals	108
2.2	Nacionals.....	111
3.	Articles en revistes indexades.....	129
3.1.	Internacionals	129
3.2.	Nacionals.....	136

Territori, Ciutadania i Sostenibilitat (TCS) és un grup de recerca de la URV, reconegut per la Generalitat de Catalunya com a grup de recerca consolidat des del 2009. Es tracta d'un grup interdisciplinari en l'àmbit jurídic, integrat per 39 membres (38 de la URV i 1 de la UAB) de 6 àrees de coneixement (dret administratiu, dret constitucional, dret internacional públic, dret penal, dret del treball i filosofia del dret) i que treballa en tres grans àmbits d'actuació, que tenen diferents punts d'interconnexió:

- a) Dret ambiental, amb línies específiques com la governança i la justícia ambiental internacionals, el canvi climàtic, la transició energètica o la criminalitat ambiental transnacional.
- b) Dret local i urbanístic, amb incorporació també de qüestions relatives a l'habitatge i les *smart cities*.
- c) Drets de la ciutadania, àmbit focalitzat en els estudis de gènere i nous drets emergents, el dret individual i col·lectiu del treball i la protecció social del treball, la justícia administrativa, els drets socials, la qüestió de les empreses i els drets humans i el vot electrònic.

I. MEMBRES I COL-LABORADORS/ES DEL GRUP

En el període 2022-2024, el Grup de recerca Territori, Ciutadania i Sostenibilitat, comptava inicialment amb 34 membres (18 dones i 16 homes), dels quals 26 eren doctors/es (19 amb dedicació completa), 7 eren investigadors/res predoctorals amb contracte i 1 era tècnica de suport a la recerca. Dels 34 membres, 33 eren de la Universitat Rovira i Virgili i 1 de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Amb posterioritat, en 2023, s'han incorporat cinc nous membres (3 dones —una d'elles, doctora— i 2 homes —no doctors—). A més un membre del Grup (el Dr. Jordi Jaria Manzano) ha passat d'integrar la categoria "altres membres" a integrar la de doctors contractats a dedicació completa. Per tant, actualment, el Grup està format per 39 membres (21 dones i 18 homes), dels quals 27 són doctors/es (21 amb dedicació completa), 11 són investigadors/es predoctorals amb contracte i 1 és tècnica de suport a la recerca.

El grup comptava inicialment amb 15 col·laboradors/es molt propers/res (no s'esmenten altres col·laboradors/es més esporàdics/ques), 7 dones i 8 homes, d'11 universitats diferents, tots doctors/es. Actualment compta amb 14 col·laboradors/es molt propers/res (6 dones i 8 homes), atès que una de les persones que inicialment ho era, per tenir una desvinculació transitòria amb la URV, s'ha reincorporat al Grup (la Dra. Susana Borràs).

1. Membres

1.1. Coordinadora

1. LUCÍA CASADO CASADO, Titular (acreditada com a Catedràtica) de Dret Administratiu. URV.

1.2. Membres doctors/es contractats a dedicació completa

2. SUSANA BORRÀS PENTINAT, Agregada de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals (acreditació de recerca avançada). URV (incorporació posterior, 12/04/2023).
3. ENDRIUS ELISEO COCCIOLO, Agregat de Dret Administratiu. URV.
4. ORIOL CREMADES CHUECA, Lector Serra Húnter Dret del Treball i de la Seguretat Social. URV.
5. AITANA DE LA VARGA PASTOR, Agregada de Dret Administratiu. URV.
6. JUAN RAMON FALLADA GARCÍA-VALLE, Lector de Filosofia del Dret. URV.
7. JOSEP RAMON FUENTES GASÓ, Titular de Dret Administratiu. URV.
8. ÀNGELES GALIANA SAURA, Agregada de Filosofia del Dret. URV.
9. JUDITH GIFREU FONT, Titular de Dret Administratiu. UAB.
10. ALFONSO GONZÁLEZ BONDIA, TU de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals. URV.
11. MARIA ESTHER GUERRERO VIZUETE, Lectora Serra Húnter Dret del Treball i de la Seguretat Social. URV.
12. JORDI JARIA-MANZANO, Professor Agregat Serra Húnter de Dret Constitucional i Ambiental (acreditació de recerca avançada). URV.
13. MARIA MARQUÈS BANQUÉ, Agregada de Dret Penal. URV.
14. VÍCTOR MANUEL MERINO SANCHO, Agregat de Filosofia del Dret. URV.
15. NEUS OLIVERAS JANÉ, TEU Dret Constitucional. URV.
16. ANNA PALLARÈS SERRANO, TU de Dret Administratiu. URV.
17. ANTONI PIGRAU SOLÉ, Catedràtic de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals. URV.
18. MARINA RODRÍGUEZ BEAS, Lectora Serra Húnter de Dret Administratiu. URV.
19. LAURA ROMAN MARTÍN, TU Dret Constitucional. URV.
20. FRANCESCA ROSIGNOLI, Contracte María Zambrano. URV.
21. NÚRIA TORRES ROSELL, Agregada Serra Húnter de Dret Penal. URV.

22. ALEXANDRE MORENO URPI, investigador postdoctoral (acreditat lector AQU). Projecte "Transboundary governance models of biodiversity protection: case studies for an enhanced protection of natural resources in Europe (TRANSNATURE) (referència PCI2022-134983-2-463B).

1.3. Altres membres

23. JORDI BARRAT ESTEVE, TU de Dret Constitucional. URV (Serveis especials a la Comissió Europea en el marc del programa de la UE Election Observation and Democracy Support III), Professor Associat URV.
24. LAURA BEAS JURADO, Investigadora Predoctoral en formació. Doctorat Industrial a Consell Comarcal del Baix Camp. "La gestió comarcal dels residus municipals en clau d'economia circular: un repte organitzatiu". DI 2021-99.
25. ROGER CÁMARA MAS, Investigador Predoctoral en formació. Doctorat Industrial a l'Ajuntament del Vendrell. "Elaboració d'un projecte de text normatiu que reguli la carrera administrativa horitzontal". DI 2020-90.
26. SILVIA CARMONA GARIAS, Associada Dret Administratiu URV. Tècnica jurídica de la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla.
27. SANTIAGO J. CASTELLÀ SURRIBAS, TU de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals (serveis especials $\frac{3}{4}$ senador designat per la Junta Electoral Provincial de Tarragona $\frac{3}{4}$), Professor Associat URV.
28. ÓSCAR EXPÓSITO LÓPEZ, Investigador Predoctoral en formació FPI (incorporació posterior, 12/04/2023).
29. MERCÈ FIGUERAS SAUDES, Personal Tècnic de Suport.
30. XAVIER FORCADELL ESTELLER, Associat Dret Administratiu URV. Coordinador de l'Àrea d'Innovació, Governos Locals i Cohesió Territorial. Diputació de Barcelona.
31. MARIA CRUZ GALLARDO RUIZ, Investigadora Predoctoral en formació. Doctorat Industrial a SIRUSA. "Anàlisi del règim jurídic i institucional de la Mancomunitat per a la Gestió de Residus Urbans com embrió d'un ens

- supramunicipal metropolità de gestió de serveis mediambientals del Camp de Tarragona". DI 2021-129.
32. IVÁN HORTIGÜELA BOLSA, Investigador Predoctoral en formació. Doctorat Industrial a INSTA Serveis Jurídics Ambientals. "La responsabilitat penal en materia de residus plàstics". DI 2020-51.
33. PAOLA JIMÉNEZ CASANOVA, Investigadora Predoctoral en formació. Contracte Projecte europeu THERESA (incorporació posterior, 28/09/2023).
34. MAROUANE LAABBAS EL GUENNOUNI. Investigador Predoctoral en formació FI.
35. ALOIA LÓPEZ FERRO, Investigadora Predoctoral en formació. Doctorat Industrial a *Terraqui, Estudi Jurídic Ambiental*. "La governança i regulació de l'hidrogen per a una transició energètica sostenible". DI 2021-87.
36. ÁLVARO MARTÍN MORÁN, Investigador Predoctoral en formació - HORIZON TMA MSCA Doctoral Networks (incorporació posterior, 07/07/2023).
37. MÒNICA PONS HERNÁNDEZ. Investigadora Predoctoral en formació.
38. SÒNIA PUJOL ANDRÉS. Investigadora Predoctoral en formació FI (incorporació posterior, 07/07/2023).
39. JOSEP MARIA SABATÉ VIDAL, Associat Dret Administratiu URV. Vicesecretari. Diputació de Tarragona.

2. Col·laboradors/es

1. SANTIAGO MANUEL ÁLVAREZ CARREÑO, TU de Dret administratiu. Universidad de Murcia.
2. JOSÉ LUÍS BLASCO DÍAZ. CU de Dret administratiu. Universitat Jaume I.
3. ANTONIO CARDESA SALZMANN, Lecturer in EU Environmental Law, University of Strathclyde Law School- Strathclyde Centre for Environmental Law and Governance, Regne Unit.

4. MARCOS DE ARMENTERAS CABOT. És doctor i, transitòriament, no figura com a membre del grup, perquè està fent una estada postdoctoral a la Scuola Superiore Sant'Anna, Pisa (Itàlia). Ha guanyat un contracte Margarita Salas, de la URV, per dos anys, al qual s'incorporarà l'01/11/2022 (2021URV-MS-31). En aquell moment, es podrà reincorporar al grup.
5. TERESA FAJARDO DEL CASTILLO, TU de Dret internacional públic i relacions internacionals. Universidad de Granada.
6. SUSANA GALERA RODRIGO, TU de Dret administratiu. Universidad Rey Juan Carlos.
7. FERNANDO GARCÍA RUBIO, TU de Dret administratiu. Universidad Rey Juan Carlos.
8. ALBA NOGUEIRA LÓPEZ, CU de Dret administratiu. Universidade de Santiago de Compostela.
9. ALBERT NOGUERA FERNÁNDEZ, TU de Dret constitucional. Universitat de València.
10. ÀNGEL RUIZ DE APODACA ESPINOSA, CU de Dret administratiu. Universidad de Navarra.
11. STEPHANIE ASCENCIO SERRATO. És doctora i especialitzada en dret ambiental. Actualment és tècnica de suport a la recerca del grup. Finalitza el seu contracte el novembre de 2023.
12. BEATRIZ FELIPE PÉREZ. És doctora i especialitzada en dret ambiental. Socia co-fundadora i investigadora de *CICrA Justicia Ambiental*.
13. GASTÓN MÉDICI COLOMBO. És doctor i especialitzat en dret ambiental. Treballa a la consultora *INSTA – Dret ambiental, diàleg, sostenibilitat*.
14. CAROLINA RIQUELME SALAZAR. És doctora i especialitzada en dret ambiental. Profesora adjunta Universidad de Los Lagos, Xile.

II. ORGANITZACIÓ

El Grup de recerca *Territori, Ciutadania i Sostenibilitat* compta amb una Comissió Permanent i amb diferents estructures d'articulació de la seva activitat, creades en col·laboració amb institucions externes a la URV. A més, diferents membres del Grup s'encarreguen d'aspectes organitzatius concrets.

1. Comissió Permanent

El Grup de recerca compta amb una Comissió Permanent, presidida per la coordinadora del grup, Dra. Lucía Casado, i formada per una persona de cadascuna de les sis àrees de coneixement implicades: Dr. Josep Ramon Fuentes (Àrea de Dret Administratiu), Dra. Ángeles Galiana (Àrea de Filosofia del Dret), Dra. Esther Guerrero (Àrea de Dret del Treball i de la Seguretat Social), Dr. Jordi Jaria (Àrea de Dret Constitucional), Dr. Antoni Pigrau (Àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals) i Dra. Núria Torres (Àrea de Dret Penal).

2. Estructures d'articulació de l'activitat del Grup

El Grup articula una bona part de les seves activitats de formació especialitzada, recerca i transferència entorn de dues estructures creades en col·laboració amb institucions externes a la URV, que s'integren en la unitat administrativa del Departament de Dret Públic de la URV, del qual formen part la major part de membres del grup:

a) El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT).

El CEDAT és un projecte que implica l'Ajuntament de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili (URV). El Conveni de creació del CEDAT, com a Càtedra, es va signar el 23 de maig de 2007. Té com a finalitats l'organització d'activitats de formació, de recerca, de transferència de coneixements i de sensibilització i creació d'opinió en el camp del dret ambiental. Posteriorment, l'any 2009, el CEDAT va ser reconegut com a centre de recerca de la URV. El Dr. Antoni Pigrau dirigeix el CEDAT.

b) La Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín.

Aquesta Càtedra es va crear l'any 2014 per un acord entre la URV i la Diputació de Tarragona. Representa la continuïtat d'una col·laboració anterior amb la l'Ajuntament de Reus que va mantenir la Càtedra Antoni Pedrol i Rius, d'estudis jurídics locals entre 2007 i 2012. L'objectiu de la URV és fer la difusió del coneixement i de la innovació en el món local, en particular, en matèria de dret, gestió i hisenda locals, amb especial transferència per al territori del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. La Càtedra té com a director el Dr. Josep Ramon Fuentes i, com a subdirectora, la Dra. Marina Rodríguez.

D'altra banda, en l'àmbit de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Dra. Judith Gifreu és la directora de la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals, que va ser creada el 14 d'abril del 2009 i és fruit de la dilatada col·laboració entre la UAB i la Fundació Privada Aula d'Alts Estudis d'Electes (FAAEE) de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM). El seu objectiu és la promoció d'activitats de recerca, transferència de coneixement i formació en l'àmbit del dret, la hisenda i la gestió dels ens locals.

La Dra. Judith Gifreu és també una de les persones codirectores de la Càtedra Barcelona d'Estudis d'Habitatge, creada el 2022 de manera conjunta, per la UPC, la UPF, la UB, la UAB, la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, i que té com a objectiu principal el foment de la docència, la investigació i la transferència del coneixement a l'àmbit de la Política d'Habitatge i Rehabilitació.

Finalment, cal destacar que 17 membres del Grup són investigadors/es de l'Institut Universitari de Recerca en Sostenibilitat, Canvi Climàtic i Transició Energètica (IU-RESCAT) de la URV. Els membres del Grup que formen part d'aquest Institut són els següents:

- Susana Borràs Pentinat.
- Lucía Casado Casado.
- Endrius Cocciolo.

- Aitana de la Varga Pastor.
- Óscar Expósito López.
- Josep Ramon Fuentes Gasó.
- Àngels Galiana Saura.
- Marouane Laabbas El Guennouni.
- Jordi Jaria Manzano.
- Maria Marquès Banqué.
- Víctor Merino Sancho.
- Anna Pallarès Serrano.
- Mònica Pons Hernández.
- Sònia Pujol Andrés.
- Marina Rodríguez Beas.
- Laura Roman Martín.
- Núria Torres Rosell.

3. Altres aspectes organitzatius rellevants

Des del punt de vista organitzatiu, alguns membres del grup assumeixen algunes funcions de gestió i coordinació rellevants:

- El Dr. Antoni Pigrau dirigeix la *Revista Catalana de Dret Ambiental* i la Dra. Marina Rodríguez, el Sr. Marouane Laabbas i la Sra. Mònica Pons n'integren el Consell Editor, assistit pel Dr. Víctor Merino.
- La Dra. Maria Marquès coordina les activitats d'aprenentatge-servei i dirigeix la Clínica Jurídica Ambiental.
- La Dra. Susana Borràs coordina actualment el *Master Universitari en Dret Ambiental*.
- El Dr. Endrius Cocciolo coordina el Màster interuniversitari en Dret de l'Administració Pública, que es fa en col·laboració amb la *Universidad de Zaragoza*.

III. ACTIVITAT DE RECERCA

1. Projectes de recerca

1.1. *Amb IP del grup*

1.1.1. Internacionals i europeus

1. “Training for a Hydrogen Economy based Renewable Energy Society in the Anthropocene (THERESA), (referència 101073195), finançat per la Unió Europea, en el marc del programa HORIZON, Convocatòria HORIZON-MSCA-2021-DN-01-01— MSCA Doctoral Networks 2021. Investigador Principal: Dr. Endrius Cocciolo. Membres del grup que participen: Dr. Jordi Jaria Manzano, Dra. Aitana de la Varga Pastor. Durada: 4 anys (de l’1 de desembre 2022 al 30 de novembre 2026). Import: 1.625.659 €. Universitats participants: URV, University of Groningen, University of Eastern Finland. Membre de l’equip investigador: 8. Grant Agreement de 8 de juny de 2022.
2. “Justice, Women and Climate induced-migration: A time for discourse” (referència 2021URV-MZ-23), finançat pel Fondos Europeos («Next Generation EU»), dins del Programa “Maria Zambrano grant to attract international talent for 2021-2023” Investigadora principal: Dra. Francesca Rosignoli. Durada 2 anys (1 de setembre 2022 al 30 d’agost 2024). Import: 98.555 €. Universitats participants: URV.
3. “Impact of the Barnahus model on protecting the rights of children victims of sexual abuse in the criminal justice System (I_Barnahus)”, (referència OFIL-22-101), finançat per la Oak Foundation dins del programa Prevent Child Sexual Abuse. Investigadora principal: Dra. Núria Torres Rosell. Membres del grup que participen: Dr. Víctor Merino Sancho, Dr. Alexandre Moreno Urpí. Durada: 24 mesos (de l’1 de setembre de 2022 al 31 d’agost de 2024). Import: 218.569 €. Membres de l’equip de recerca: 10. Universitats participants: URV,

UOC. Altres entitats participants al projecte: Save the Children, Promise, CEJFE. Resolució de concessió de l'Oak Foundation de 26 de maig de 2022.

4. "Transboundary governance models of biodiversity protection: case studies for an enhanced protection of natural resources in Europe (TRANSNATURE) (referència PCI2022-134983-2-463B), finançat per l'Agència Estatal de Investigació del Ministerio de Ciencia e Innovación dins de la convocatòria de Proyectos de colaboración internacional PCI2022 del programa Biodiversa+ 2021. Investigadora principal: Dra. Maria Marques-Banque. Membres de l'equip: Dr. Endrius Cocciolo, Dr. Jordi Jaria Manzano, Sra. Mònica Pons Hernández i Dr. Alexandre Moreno Urpí. Investigadora principal del consorci internacional: Dra. Federica Cittadino (EURAC Research). Durada: tres anys (inici: 31 de desembre de 2022 al 30 de novembre de 2025). Import: 153.381€.

1.1.2. Estatals

1. "El nuevo rol de la ciudadanía ante la justicia administrativa: la regulación y la implementación de la mediación como sistema de prevención y resolución de conflictos" (MEDAM) (referència PID2020-112688GB-100), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación i l'Agència Estatal de Investigació, dins Programa Estatal de Generación de Conocimiento y Fortalecimiento Científico y Tecnológico de I+D+i, en el marc del Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación 2017-2020. Investigadora principal: Dra. Lucía Casado Casado. Membres del grup que participen: Dra. Sílvia Carmona, Sr. Óscar Expósito, Dr. Josep Ramon Fuentes, Dra. Àngels Galiana, Dra. Judith Gifreu, Sr. Marouane Laabbas, Dra. Anna Pallarès, Dra. Marina Rodríguez, Dr. Josep Maria Sabaté. Durada: 4 anys (de l'1 de setembre de 2021 al 31 d'agost de 2025). Import: 55.055 €. Membres de l'equip investigador: 7. Universitats participants: URV, Universitat Autònoma de Barcelona y Universidad Rey Juan Carlos. Membres de l'equip de treball: 14. Resolució de concessió de la Presidència de l'Agència Estatal de Investigació de 28 de setembre de 2021.

2. “La crisis de la legitimidad administrativa y los mecanismos complementarios de resolución de conflictos” (referència PRE2021-097891), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación. Ajuts per a contractes predoctorals per a la formació de doctors (FPI). Investigadora principal: Dra. Lucía Casado Casado. Investigador: Óscar Expósito López. Durada: 4 anys (de l'1 de setembre de 2022 al 31 d'agost de 2026). Import: 100.860 €. Resolució de concessió de la Presidència de l'Agencia Estatal de Investigación, de 29 de juny de 2022, per la qual es concedeixen ajuts per a contractes predoctorals per a la formació de, convocatòria 2021.
3. “Cambio climático y residuos plásticos: desafíos jurídicos de la economía circular como paradigma para la tutela de la salud y la justicia planetarias” (JUSTCIRCULAR) (referència PID2020-115551RA-I00), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación i l'Agencia Estatal de Investigación, dins Programa Estatal de Generación de Conocimiento y Fortalecimiento Científico y Tecnológico de I+D+i, y de I+D+i orientada a los retos de la Sociedad en el marc del Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación 2017-2020. Investigadora principal: Dra. Aitana De la Varga Pastor. Membres del grup que participen: Dr. Endrius Cocciolo, Dra. Maria Marquès Banqué, Sra. Aloia López Ferro, Sra. Mònica Pons Hernández, Sr. Iván Hortigüela Bolsa. Durada: 3 anys (de l'1 de setembre de 2021 al 31 d'agost de 2024). Import: 40.172 €. Membres de l'equip investigador: 5. Universitats participants: URV, Universitat Autònoma de Barcelona, Universidad de Navarra, University of Groningen, Tilburg Institute for Law, Technology, and Society (TILT). Membres de l'equip de treball: 6. Resolució de concessió de la Presidència de l'Agencia Estatal de Investigación de 28 de setembre de 2021.
4. “Regulación de sistemas energéticos comunitarios basados en almacenamiento y flexibilidad: aceptabilidad, gobernanza y operación digital” (ComEnerSys), (Referència TED2021-131840B-I00), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación i l'Agencia Estatal de Investigación y por la Unión Europea “NextGenerationEU”/PRTR”, en el marc de la Convocatòria 2021 de proyectos estratégicos orientados a la transición ecológica y a la transición digital, del plan estatal de investigación científica, técnica y de innovación

2021-2023, en el marco del Plan de Recuperación, Transformación y resiliencia. Investigadors Principals: Dr. Endrius Cocciolo, Dra. Susana Galera Rodrigo. Membres del grup que participen: Dr. Jordi Jaria-Manzano; Dr. Josep Ramon Fuentes Gasó. Durada: 2 anys (de l'1 de desembre de 2022 al 30 de novembre de 2024). Import: 88.205 €. Membres de l'equip investigador: 12. Universitats participants: URV, Universidad Rey Juan Carlos, Universitat Oberta de Catalunya, Universidad de Málaga, Universidad Complutense de Madrid, Universidad de Groningen. Membres de l'equip de treball: 9. Resolució de concessió de la Presidència de l'Agencia Estatal de Investigación de 19 de desembre de 2022.

5. "Necesidades y derechos de las hijas e hijos del feminicidio: Una aproximación transdisciplinar a las consecuencias de la violencia de género en el contexto de la pandemia COVID-19 (FEMMINOR)" (ref. PID2021-122999OB-I00), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación i l'Agencia Estatal de Investigación. Investigadores principals: Laura Roman Martín i Eva Zafra Aparici. Durada 4 anys (de l'1 de setembre de 2022 al 31 d'agost de 2026). Import: 50.820 €. Membres del grup que participen: Dra. Neus Oliveras, Dra. Núria Torres, Dr. Víctor Merino. Universitats participants: 4. Membres de l'equip de treball: 9. Propuesta de resolució de concessió de la Presidència de l'Agencia Estatal de Investigación de 23 de juny 2022.
6. Conveni entre l'Entidad Pública Empresarial Red.Es y l'agrupació d'entitats formada per la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea, la Universitat De València, la Fundación Instituto de Investigación Sanitaria "Marqués De Valdecilla", la Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda), la Universitat Rovira i Virgili, y la Fundación Hay Derecho, para impulsar la Implementación de la Carta De Derechos Digitales en el ámbito de entornos específicos (referència C036/23-OT. Investigador principal URV: Jordi Jaria-Manzano. Durada 2024-2026. Import: 145.000€.

1.1.3. Autonòmics

1. Grup de Recerca de la Universitat Rovira i Virgili *Territori, Ciutadania i Sostenibilitat*, reconegut com a grup de recerca consolidat per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca de la Generalitat de Catalunya (referència 2021 SGR 00162). Investigadora principal: Dra. Lucía Casado Casado. Durada: 3 anys (des de l'1 de gener de 2022 fins el 31 de desembre de 2024). Import concedit: 40.000 €. Resolució de concessió dels ajuts per donar suport a l'activitat científica dels grups de recerca de Catalunya (SGR-Cat 2021) de 31 de març de 2023.
2. "Las nuevas normas de debida diligencia obligatoria como respuesta para hacer frente a la violencia que sufren las personas defensoras de los derechos humanos y el medio ambiente" (referència ICI019/22/000010). Finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Treballs de recerca en l'àmbit de la pau (R-ICIP 2022). Investigador Principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. Membres del grup que hi participen: Dr. Víctor Merino Sancho, Dr. Alfonso González Bondia i Dr. Alexandre Moreno Urpí. Durada: 12 mesos (de 1 de setembre 2022 a 31 d'agost 2023). Import: 10.000,00€.
3. "La governança i regulació de l'hidrogen per a una transició energètica sostenible" (referència 2021 DI 87). Finançat per l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajut per a la realització d'un doctorat industrial entre la URV i Estudi Jurídic Ambiental S.L.P. Investigadors principals: Dr. Endrius Cocciolo, Dra. Lucía Casado. Investigadora: Sra. Aloia López Ferro. Durada 3 anys (de 24 de gener de 2022 al 23 de gener 2025). Import: 33.960 €. Tercera resolució parcial definitiva de la convocatòria de doctorats industrials (DI) 2021, de l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (de la presidenta de la Comissió Executiva d'Ajuts Universitaris i del president de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca), de 13 de gener de 2022.
4. "Anàlisi del règim jurídic i institucional de la Mancomunitat per a la Gestió de Residus Urbans com embrió d'un ens supramunicipal metropolità de gestió de serveis mediambientals del Camp de Tarragona" (referència 2021 DI 129).

Finançat per l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajut per a la realització d'un doctorat industrial entre la URV i Servei d'Incineració dels Residus Urbans S.A. (SIRUSA). Investigadores principals: Dra. Lucía Casado, Dra. Judith Gifreu. Investigadora: Sra. Maria Cruz Gallardo Ruiz. Durada: 3 anys (de 1 de març de 2022 al 28 de febrer 2025). Import: 33.960 €. Quarta resolució parcial definitiva de la convocatòria de doctorats industrials (DI) 2021, de l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (de la presidenta de la Comissió Executiva d'Ajuts Universitaris i del president de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca), de 17 de febrer de 2022.

5. "La perspectiva ambiental de les relacions laborals a Espanya i la necessitat de millorar el seu posicionament" (referència 2022 FI_B 00002), finançat l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajuts per a la contractació de personal investigador predoctoral en formació (FI). Investigadora principal: Dra. Lucía Casado Casado. Investigador: Marouane Laabbas El Guennouni. Durada: 3 anys (de l'1 de maig de 2022 al 30 d'abril de 2025). Import: 75.129,96 €. Resolució de 8 de març de 2022 del President de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca de l'AGAUR.
6. "La gestió comarcal dels residus municipals en clau d'economia circular: un repte organitzatiu" (referència 2021 DI 99), finançat per l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajuts per a la realització d'un doctorat industrial entre la URV i el Consell Comarcal del Baix Camp. Investigadors principals: Dr. Josep Ramon Fuentes i Gasó, Dra. Aitana De la Varga Pastor. Investigadora: Sra. Laura Beas Jurado. Durada: 3 anys (24 de gener de 2022 al 23 de gener de 2025). Import: 33.960 €. Tercera resolució parcial definitiva de la convocatòria de doctorats industrials (DI) 2021.
7. "La responsabilitat penal en matèria de residus plàstics" (referència 2020 DI 51). Finançat per l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajuts per a la realització d'un doctorat industrial entre la URV i INSTA. Investigadora principal: Dra. Maria Marquès. investigador: Sr. Iván Hortigüela Bolsa. Durada 3 anys (d'1 de desembre de 2020 a 30 de novembre de 2023). Import 33.960. Segona resolució parcial definitiva de la convocatòria de doctorats industrials (DI) 2020, de l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (de la

presidenta de la Comissió Executiva d'Ajuts Universitaris i del president de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca), d'11 de novembre de 2020.

8. "La tutela penal de la biodiversitat en un context de crisi ambiental" (referència 2022 DI 87). Finançat per l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajuts per a la realització d'un doctorat industrial entre la URV i TERRAQUI. Investigadora principal: Dra. Maria Marquès. Investigadora: Sra. Lidia Ríos Vera. Durada 3 anys (de 13 de febrer de 2023 a 12 de febrer de 2026). Import 33.960. Quarta resolució parcial definitiva de la convocatòria de doctorats industrials (DI) 2022, de l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (de la presidenta de la Comissió Executiva d'Ajuts Universitaris i del president de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca), de 7 de febrer de 2023.
9. "La protecció jurídica de les persones menors d'edat amb discapacitat enfront de la violència: especial menció a la violència sexual" (referència 2023 FI-1 00610), finançat l'Agència per a la Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca. Ajuts per a la contractació de personal investigador predoctoral en formació (FI). Investigadora principal: Dra. Núria Torres Rosell. Investigadora: Sònia Pujol Andrés. Durada: 3 anys (de l'1 de juny maig de 2023 al 31 de maig de 2026). Import: 72.247.47 €. Resolució de 10 de maig 2023 del President de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca de l'AGAUR.
10. "Oceans. Vulneració de drets i crisi climàtica en mars i oceans" (referència ACC182/22/000015), finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), programa: concessió de subvencions a projectes de desenvolupament i d'educació per al desenvolupament. Investigador principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. Membres del grup que hi participen: Dr. Alexandre Moreno Urpí. Durada: 18 mesos (de l'1 de gener de 2023 fins el 30 de juny de 2024). Import: 99.860,00€.

1.1.4. Locals

1. "Deserts. Crisi climàtica i desertificació, vulneració de drets i desplaçats" (referència 23S04975-001), finançat per l'Ajuntament de Barcelona,

programa: Convocatòria de subvencions de cooperació per a la justícia global de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2023. Investigador principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. Membres del grup que hi participen: Dr. Alexandre Moreno Urpí. Durada: 12 mesos (de desembre de 2023 fins novembre de 2024). Import (URV): 6.000,00€.

1.1.5. D'àmbit universitari

1. Ajut dins del Programa de Foment de la Recerca de la URV (referència 2023PFR-URV-00162). Programa de suport als grups de recerca reconeguts per a l'any 2023. Investigadora principal: Dra. Lucía Casado Casado. Import concedit: 21.156,50 €. Resolució de 20 de setembre de 2023, de la vicerectora de Recerca, presidenta de la Comissió delegada de Política Científica i de Transferència, per la qual es concedeixen ajuts dins el Programa de foment de l'activitat de recerca.

1.2. *Amb participació de membres del grup*

1.2.1. Internacionals i europeus

1. "Climate change integration in the multilevel governance of Italy and Austria" (referència Provincial P.-L.P. 14. Research projects Province BZ funding /Project), finançat pel Provincia Autonoma di Bolzano dins de la convocatòria Research Südtirol/Alto Adige 2019. Investigadora principal: Dra. Federica Cittadino. Membres del grup que participen: Dra. Francesca Rosignoli. Durada: d'octubre 2020 a desembre 2023. Import: €299,775.96.
2. "Le rotte del clima. Crisi climatica e migrazioni: diritti in azione", finançat pel Fondazione Cariplo. Investigadora principal: Dra. Veronica Dini. Membres del grup que participen: Dra. Francesca Rosignoli.
3. "Le juge, quelle voix au service de la protection de l'environnement?" finançat per la Mission de recherche Droit et Justice (França). Investigadora principal: Émilie Chevalier. Membre de Membres del grup que participen: Jordi Jaria-Manzano.

1.2.2. Estatals

1. “Medidas legales y fiscales para el mantenimiento de las empresas”(referència PID2019-106501GB-I00), finançat per l’Agencia Estatal de Investigación – Ministerio de Ciencia e Innovación. Gobierno de España dins de la convocatòria 2019 de “Proyectos de I+D+i» en el marco de los programas estatales de generación de conocimiento y fortalecimiento científico y tecnológico del sistema de I+D+ i y de I+D+i orientada a los retos de la sociedad”. Investigadora principal: Dra. Ana María Delgado García (Universitat Oberta de Catalunya). Membres del grup que participen: Oriol Cremades Chuecas. Durada: 36 mesos (del 1 de juny 2020 al 31 de maig de 2023). Import: 25.410,00€. Membres de l’equip investigador: 23 investigadors.
2. “Economía circular local (ECIL): políticas públicas, herramientas jurídicas y buenas prácticas en la gestión circular de los residuos municipales” (referència TED2021-129734B-I00), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación en el marc de la convocatòria de Proyectos Estratégicos Orientados a la Transición Ecológica y a la Transición Digital, 2021, del Plan estatal de investigación científica, técnica y de innovación 2021-2023, en el marc del plan de recuperación, transformación y resiliencia. Investigador Principal: José Pernas García (Universidade A Corunha). Membres del grup que participen: Dra. Aitana de la Varga Pastor. Durada: 2 anys (de l’1 de desembre de 2022 a l’1 de desembre de 2024). Import: 49.220 €. Membres de l’equip investigador: 6. Membres de l’equip de treball: 7. Universitats participants: Universidade A Corunha, Universidade de Santiago de Compostela, Universitat Rovira i Virgili, Universidad de Navarra. Resolució de la presidència de l’Agencia Estatal de Investigación de 19 de desembre de 2022.
3. "Los crímenes de honor como violencia de genero: delineamiento de un estatuto jurídico-asistencial protector en España (HONGEN)” (referència

- PID2022-136879NB-I00), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación. Programa Estatal para impulsar la Investigación científica, técnica y de innovación 2021-2023. Investigadora Principal: Carolina Villacampa Estiarte (Universitat de Lleida). Membres del grup que hi participen: Dra. Núria Torres Rosell, Dr. Víctor Merino Sancho. Durada: 4 anys (de l'1 de setembre de 2023 a 30 d'agost de 2027). Import concedit: 106.250€.
4. “Violencia contra las mujeres: Nuevos desafíos” (referència RED2022-134101-T), finançat per Ministerio de Ciencia e Innovación. Ayudas a “REDES DE INVESTIGACIÓN”, convocatoria 2022, Programa Estatal para Impulsar la investigación científico-técnica y su transferencia, Plan Estatal de Investigación científica, técnica y de innovación 2021-2023. Investigadora Principal: Ana Pérez Machio (Universitat del País Basc). Durada: 2 anys (de l'1 de setembre de 2023 a 30 de maig de 2025). Import concedit: 21.000€.

1.2.3. Autònoms

1. Límites a la conectividad permanente en el trabajo: salud y competitividad empresarial (referència CIGE/2022/038), finançat per la Comunitat valenciana dins de la convocatòria de la Conselleria de Innovación, Universidades, Ciencia y Sociedad Digital, por la que se convocan, para el ejercicio 2022, subvenciones del Programa para la promoción de la investigación científica, el desarrollo tecnológico y la innovación en la Comunitat Valenciana. Investigador Principal: Dr. Francisco Trujillo Pons. Membres del grup que hi participen: Oriol Cremades Chueca. Durada: 24 mesos del 2022 al 2023. Import: 20.000,00 €. Membres de l'equip investigador: 7. Resolució de la Dirección General de Ciencia e Investigación, por la que se conceden subvenciones a grupos de investigación emergentes - GE 2022 – resolució firmada el 21 de juliol de 2022 - Generalitat Valenciana.
2. “Acceso a la justicia en el contexto de abusos corporativos: la litigación como estrategia de resistencia y de empoderamiento a las víctimas (ACCJUSTEDH)” [referència ICI023/23/000001 (R-ICIP 2023)], finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Investigador principal: Dr.

Daniel Iglesias Márquez. Membres del grup que hi participen: Dr. Antoni Pigrau Solé i Dr. Alexandre Moreno Urpí. Durada: 1 any (de l'1 de setembre de 2023 fins el 30 d'agost de 2024). Import: 10.000€. Membres de l'equip investigador: 13. Universitats participants: Universitat Rovira i Virgili, Universitat de València, Universitat Jaume I, Universidade Nova de Lisboa, Universitat Oberta de Catalunya, Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO).

2. Publicacions

2.1. Internacionals

2.1.1. Llibres

2.1.2. Capítols de llibre

1. BORRÀS-PENTINAT, Susana, Capítol 8 “Migraciones climáticas y justicia de género: hacia la protección internacional desde una perspectiva sensible y receptiva al género”, a PRIETO GODOY, C.A; PÉREZ OCAMPO, H.F i SERRANO MORÁN (coord.) *Cambio climático, movilidad humana y justicia global*, ed. Tirant Lo Blanch, Ciutat de Mèxic, 2023, 219-240 pp. ISBN paper: 978-8-41-183183-3. SPI-Dret 2022 editorials estrangeres: 21.
2. BORRAS, Susana “Gender climate migration: deconstructing vulnerabilities through international law”, a POMADE, E. I Bentirou, R. (eds), *Vulnérabilités environnementales*, publisher L'Harmattan, París, 2023. 622 pp. ISBN: 978-2-14-034476-3. SPI-Dret 2022 editorials estrangeres: 35.
3. BORRAS, Susana, “The advanced proportionality for the Nature justice: The ecological proportionality through the principle of in dubio Pro Natura”, a BENTIROU MATHLOUTHI, R. (dir.), *Proportionnalité, droits fondamentaux et juges, Proportionality, fundamental rights and judges*, L'Harmattan, París,

2023. 330 pp. ISBN: 978-2-14-030255-8. SPI-Dret 2022 editorials estrangeres: 35.
4. BORRAS, Susana, "El Principio 20 de la Declaración de Rio de Janeiro sobre el medio ambiente y el Desarrollo", *Comentario Brasileño a la Declaración de Río sobre Medio Ambiente y Desarrollo. 30 aniversario de la Declaración de Río de Janeiro*, Editorial D'Plácido, Brasil, 2023. ISBN 978-65-5589-612-1.
 5. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, capítol 13 "El modelo smart city y el patrimonio cultural en una nueva era globalizada", a MORAGAS DE MASIÁ, A. (coord.), *Ciudades inteligentes: Un reto para Iberoamérica*, Asociación Venezolana de Derecho Administrativo, Caracas, 2023, pp. 325-348, ISBN: 978-980-8002-01-0.
 6. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "The cultural heritage that shapes the Smart City model in Spain", a CELESTE FONSECA, I. (dir.), *Smart Cities and Law. E-Governance and CEDAM*, Wolters Kluwer, Italia, 2023. ISBN. SPI-Dret 2022 editorials estrangeres: 11.
 7. GIFREU FONT, Judith, "The inoperability of the Spanish urban planning system based on certainty of certainty of law", a PARISIO V.; MORTENZI PELLEGRINI, R. i TANQUEREL, T. (eds.), *La flexibilité en droit de l'urbanisme / Flexibility in urban planning law, Actes du XIIIe Colloque de l'AIDRU*, Bergame et Brescia – 16-17 Septembre 2022, París, Éditions La Mémoire du Droit, 2023, pp. 231-266, ISBN 978-2-84539-069-0.
 8. MERINO-SANCHO, Victor, "Article 3. On definitions", a DE VIDO, S. i FRULLI, M. (ed.), *Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence. A Commentary on The Istanbul Convention*, Edward Elgar Publisher, Londrès, 2023, pp. 108-122, ISBN 978-1-83910-774-0. SPI-Dret 2022 editorials estrangeres: 36.

2.1.3. Articles en revistes indexades

1. BORRÀS, Susana, "Climate migration: a gendered perspective", *Environmental Policy and Law*, vol. 53, núm. 5-6, pp, 2023, pp. 385-399, DOI: [10.3233/EPL-239008](https://doi.org/10.3233/EPL-239008). Scopus, Carhus plus +2018: A, Q3.

2. BORRÀS, Susana, “Construyendo la justicia climática ante la aparente aporía climática de la desigualdad”, *Eunomia. Rivista di Studi su Pace e Diritti Umani*, Anno XII n.s., núm. 2, pp. 21-50. 2023, e-ISSN: 2280-8949, [DOI: 10.1285/i22808949a12n2p21](https://doi.org/10.1285/i22808949a12n2p21).
3. BORRÀS, Susana, “Climate migrations: living in a legal limbo.” *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. XIV, núm. 1, pp. 1 –12. DOI: <https://doi.org/10.17345/rcda14.1>. Scopus, Carhus plus +2018: A, Q3.
4. BORRÀS, Susana, VILLAVICENCIO, Paola, “Climate vulnerabilities and internal displacement in Spain: two complex and interconnected realities.” *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. XIV, núm. 1, pp. 1 –51, 2023 DOI: <https://doi.org/10.17345/rcda3587>. Scopus, Carhus plus +2018: A, Q3.
5. BORRÀS, Susana, "Del Antropoceno al Ecoceno: propuestas jurídicas de la transición ecosocial para el cuidado de la vida ", *Revista Iberoamericana de Estudios de Desarrollo*, vol.12, núm. 1, pp. 243-273, 2023. [DOI: 10.26754/ojs_ried/ijds.737](https://doi.org/10.26754/ojs_ried/ijds.737). WOS (ESCI), Scopus, Q3.
6. CASADO CASADO, Lucía, “Gobiernos locales y protección del medio ambiente en España. La protección de la calidad del aire como uno de los principales desafíos de las ciudades”, *Revista de Direito Econômico e Socioambiental*, vol. 14, núm. 1, 2023, pp. 1-71. ISSN: 2179-345X. ISSN-e: 2179-8214. DOI: 10.7213/revdireconsoc.v14i1.30797 (<https://periodicos.pucpr.br/direitoeconomico/article/view/30797/26298>). Scopus, Carhus +: B, Q2.
7. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, "Contratación pública energética estratégica, una prioridad geopolítica incipiente", *Revista Eurolatinoamericana de Derecho Administrativo*, vol. 10, núm. 1, 2023, pp. 1-18. ISSN 2362-583X. (Argentina). DOI. <https://doi.org/10.14409/reoeda.v10i1.13015> Scopus, Q1.
8. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, “Inteligencia artificial, un asistente para fomentar la compra pública verde”, *Revista de Direito Econômico e Socioambiental*, Vol. 14, núm. 2, 2023, pp. 1-34. ISSN 2179-8214. DOI. <https://doi.org/10.7213/revdireconsoc.v14i2.31069>. Scopus, Carhus +: B, Q2.
9. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Intangible cultural heritage in Spain. Competition between the various levels of Public Administration”, *ISAIDAT*.

- Law Review*, núm. 1, 2023, pp. 5-18. ISSN: 2039-1323.
<https://dev.deepsys.eu/isaidat/wp-content/uploads/sites/16/2023/11/ILR-2023-1.pdf>
10. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “La era de las Smart Cities: patrimonio y cultura como nuevos ejes vertebradores”, *A&C. Revista de Direito Administrativo & Constitucional*, núm., 93, juliol-setembre 2023, pp. 11-40. ISSN: 1516-3210, 1984-4182. DOI: 10.21056/aec.v23i93, <https://revistaaec.com/index.php/revistaaec/article/view/1863>. WOS (ESCI), Scopus, Carhus + B, Q1.
 11. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Comunidades Autónomas, economía circular y contratación pública verde: del plan a la acción”, *Queste Istituzioni* núm. 2, juny 2023, pp. 56-70, ISSN: 1121-3353. <https://questeistituzioni.it/archivio/queste-istituzioni-n2-2023/>
 12. LIMA LÓPEZ VALLE, Vivian; FUENTES I GASÓ, Josep Ramon; MARTINS AJUS, Attilio, “Decisão judicial assistida por inteligência artificial e o Sistema Victor do Supremo Tribunal Federal”, *Revista de Investigações Constitucionais (RINC)*, vol. 10, núm.2, maig-agost 2023, pp.11-40. ISSN: 2359-5639. DOI: 10.5380/rinc.v10i2.92598. <https://revistas.ufpr.br/rinc/article/view/e252> WOS (ESCI), Scopus, Q2.
 13. MERINO-SANCHO, Victor, “Verosimilitud y estereotipos en el régimen de asilo: la (des)contextualización de las identidades LGBTIQ”, *Oñati Socio-Legal Series*, vol. 13, núm 3, 2023, pp. 954-979, DOI: <https://doi.org/10.35295/osls.iisl/0000-0000-0000-1382> WOS (ESCI), Scopus, Q3.
 14. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, “Los principales problemas del procedimiento abreviado en la jurisdicción contencioso-administrativa española: propuestas de reforma e impulso a la implantación de la mediación intrajudicial”, *Revista Direito Economico e socioambiental*, vol. 4, núm. 3, 2023, pp. 1-41, ISSN 2179-821. <https://periodicos.pucpr.br/direitoeconomico/article/view/31077>. Scopus, Carhus +: B, Q2.
 15. ROSIGNOLI, Francesca, PRIVITERA, Elisa., PAPPALARDO, Giusy, “Earth System at Risk: Challenging Environmental (In)Justice”, *Environmental*

- Justice*, vol. 16, núm. 3, 2023, pp. 171–173, ISSN 1939-4071, eISSN 1937-5174 <https://doi.org/10.1089/env.2023.29016.frs> WOS(ESCI), Scopus, Q2.
16. ROSIGNOLI, Francesca, “Justice, Gender and Climate Migration in the EU Perspective. Exploring Different Roles of the EU Commission, EU Parliament, and the Council”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 14, núm, 1, 2023, pp. 1–40. <https://doi.org/https://doi.org/10.17345/rcda3622>. Scopus, Carhus plus +2018: A, Q3.
17. ROSIGNOLI, Francesca, “Climate Migration - A myth”, *Topos*, núm. 123, pp. 18–22.
18. ROSIGNOLI, Francesca, “Seeking Recognition for Climate Refugees. Are States the Only Game in Town?”, *Georgetown Journal of International Affairs*, 2023, pp. 1–7. ISSN 1526-0054, <https://gjia.georgetown.edu/2023/03/15/seeking-recognition-for-climate-refugees-are-states-the-only-game-in-town/> Scopus, Q4.

2.1.4. Altres publicacions en revistes indexades (recensions, cròniques, comentaris jurisprudencials...)

1. BORRÀS, Susana, [Recensió llibre] de GILES, Rosa, *El régimen jurídico internacional en materia de cambio climático. Dinámica de avances y limitaciones*, publicado a *Spanish Yearbook of International Law. Index to Foreign Legal Periodicals*, vol. 26, 2023, pp. 345-348, ISSN 0928-0634, 211-6125, 2386-4435, <https://www.sybil.es/sybil/article/view/39>. Carhus +: B
2. JARIA-MANZANO, Jordi, [article en línia] “Supercomplex systems and constitutional (dis)order: The consequences of the Anthropocene in the law”, *Catalan Journal of Communication & Cultural Studies*, vol. 15, núm. 2, 2023, pp. 293-301. ISSN 1757-1898. DOI: https://doi.org/10.1386/cjcs_00093_7 WOS (ESCI), Scopus, Carhus+: C, Q2.
3. COCCILOLO, Endrius, [editorial] “Editorial. Climate change law and federalism. A comparative review from the perspective of the EU decentralised member states”, *Revista d'estudis autonòmics i federals*, núm. 37, 2023, pp. 19-29. Scopus, Carhus +: B, Q4.

4. MERINO-SANCHO, Victor, [article en línia] “Migraciones y asilo: algunas referencias y contribuciones del profesor de Lucas al estudio del derecho de asilo”, *Cuadernos Electrónicos De Filosofía Del Derecho*, núm. 49, pp. 297-308, DOI: <https://doi.org/10.7203/CEFD.49.24785> WOS (ESCI), Scopus, Q4. Carhus+:A.
5. PONS-HERNANDEZ, Monica, [Recensió llibre] de WHITE, Rob “Advanced Introduction to Applied Green Criminology” publicada a *Environmental Law Review*, 2023, vol. 25, núm 4. ISSN 1740-5564, DOI: <https://doi.org/10.1177/146145292312117>. Scopus, Q2.
6. PONS-HERNANDEZ, Monica, [Recensió llibre] de VEGH WEIS, “Valeria (Ed) “Criminalization of Activism: Historical, Present, and Future Perspectives” publicada a *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy*, vol. 12, núm 2, 2023, pp. 157-159. DOI: <https://doi.org/10.5204/ijcsd.2748>. WOS (ESCI), Scopus, Q1.

2.1.5. Altres publicacions (divulgatives, blogs, diaris...)

1. BORRÀS, Susana, [article en línia] “Retos jurídicos en la protección internacional de la migración climática desde una perspectiva sensible al género”, *Revista del Ministerio Público de la Defensa de la Nación*, núm. 17, pp. 187-203. 2023. DOI: 10.5281/zenodo.7707867.
2. BORRÀS, Susana, [article d'opinió] “Climate migration from a gender perspective: Legal avenues to address invisibility”, *ADiM Blog, Analyses & Opinions*, Universitat di Tuscia, 2023, pp.1-11. https://www.adimblog.com/wp-content/uploads/2022/10/final_Borras-Pentinat-REV-2_revseptemberdocx-2.pdf
3. FALLADA-GARCÍA-VALLE, Juan Ramón, [Recensió llibre] de LUCATELLO, Simone i FERNÁNDEZ CARILLO, Luis Ricardo “From necro-politics to necre-ecology: fraing the crrent climate environmental politics in the Americas”, publicada a Qeios, 2 de juny de 2023. <https://doi.org/10.32388/QWNQAO>

4. PONS-HERNANDEZ, Monica, [Entrevista] a The Critical Criminologist Spotlight. Critical Graduate Student Spotlight: Mònica Pons-Hernandez, publicada a *American Society Of Criminology Division On Critical Criminology And Social Justice Newsletter*, vol. 30, núm. 3, 2023, pp. 15-17. <https://divisiononcriticalcriminology.com/wp-content/uploads/Newsletter-Fall-2023.docx.pdf>
5. PONS-HERNANDEZ, Monica i BRISMAN, Avi, [Entada blog] "Researching Green Criminology in Europe (3)" a *Newsletter de la European Society of Criminology*, 18 de Desembre de 2023, <https://escnewsletter.org/archive/dossier-researching-green-criminology-in-europe-3>

2.2. Nacionals

2.2.1. Llibres

1. CARMONA GARIAS, Silvia; DE LA VARGA PASTOR, Aitana (Coord); RODRÍGUEZ BEAS, M.; SABATÉ i VIDAL, J. M., *Sóc regidor de medi ambient, i ara què? Les principals 150 preguntes*, Associació Catalana de Municipis, Barcelona, 4a edició, juny de 2023, 159 pp. ISBN: 978-84-125428-6-8. [Dipòsit Legal: B7566-2023.](#)
2. FUENTES GASÓ, Josep Ramon; BLASCO DÍAZ, José Luis; ABDELKADER GARCÍA, José Miguel i CAPELL I MANZANARES, Joan Miquel, (eds.), *Régimen jurídico de las Policías Locales en el Estado Español*, Tirant lo blanch, Valencia, 2023, ISBN: 978-84-1147-677-5. Depòsit legal: V-294-2023. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
3. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (ed.), *El régimen jurídico del teletrabajo en las Administraciones Públicas*, Tirant lo blanch, Valencia, 2023, 328 pp. ISBN: 978-84-1147-817-5. Dipòsit legal: V-152-2023. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
4. GALÁN GALÁN, Alfredo i MAHILLO GARCIA, Petra (Coords.)/ ALMEIDA CERREDA, Marcos i FORCADELL ESTELLER, Xavier, *Canales de*

- información y protección del denunciante en las Administraciones Locales*, Madrid, Fundación Democracia y Gobierno Local, Madrid, desembre 2023, 316 pp. ISBN 978-84-125912-4-8. Dipòsit Legal M-33895-2023.
5. JARIA-MANZANO, Jordi, Informe 1/2023. *Objectius, possibilitats i limitacions d'una empresa pública catalana d'energia en el context de la transició energètica. Una perspectiva a partir de les competències de la Generalitat de Catalunya en la matèria*, Institut d'Estudis de l'Autogovern, 2023, 108 pp. Dipòsit Legal: B 2006-2023.
 6. JORDANA SANTIAGO, Maria Esther (dir.); MORENO URPI, Alexandre (coord.), *El respecte dels drets humans a l'Estat espanyol. Anàlisi crítica des d'una perspectiva de Dret internacional*, Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, Generalitat de Catalunya, 2023, 436 pp. ISBN: 978-84-19695-52-9.
 7. MONTORO CHINER, María Jesús; CASADO CASADO, Lucia; FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (Eds.), *La Jurisdicción Contencioso-Administrativa ante la encrucijada de su reforma*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023, 353 pp. ISBN: 978-84-1169-451-3. Dipòsit Legal: V-2020-2023.
 8. PIGRAU SOLÉ, Antoni; FONT MAS, Maria; MARÍN CONSARNAU, Diana; BORRÀS PENTINAT, Susana; GONZÁLEZ BONDIA, Alfonso (Dirs.), *La Comunidad Internacional ante el Desafío de los Objetivos de Desarrollo Sostenible*, XXIX Jornadas de la Asociación Española de Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023. ISBN: 978-84-1130-774-1. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
 9. PIGRAU SOLÉ, Antoni; IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel (Eds), *Litigación en materia de empresas y derechos humanos: Estudio de casos*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023. ISBN: 978-84-1169-450-6. Depòsit legal: V-2205-2023. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.

2.2.2. Capítols de llibre

1. BOLTAINA BOSCH, Xavier; FUENTES I GASÓ, Josep Ramon “El teletrabajo en la Administración Pública: comparativa con la regulación en el sector privado”, a FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (ed.), *El régimen jurídico del teletrabajo en las Administraciones Públicas*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 114-170, ISBN: 978-84-1147-817-5.
2. BORRÀS, Susana, “Refugio climático en la Unión Europea: la otra migración olvidada”, Acción Climática Exterior de la UE, Tirant Lo Blanch, València.
3. CASADO CASADO, Lucía, “Medio ambiente, entidades locales y nuevas perspectivas para las ciudades. Algunos retos de futuro”, a MORA RUIZ, M. (Dir.), *De las Smart Cities a las Ciudades integradoras. Propuestas para una administración local del s. XXI*, Dykinson, Madrid, 2023. ISBN: 978-84-1122-8350/ 978-84-1170-787-9 (electrònic). DOI: <https://doi.org/10.14679/2241>. (DOI del llibre: <https://doi.org/10.14679/2236>). SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 3.
4. CASADO CASADO, Lucía, “La terminación convencional del procedimiento en materia de subvenciones” a LÓPEZ RAMÓN, F. i GAMERO CASADO, E. (Coords.), *20 años de la Ley General de Subvenciones. Actas del XVII Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo. Sevilla 26 a 28 de enero de 2023*, Instituto Nacional de Administración Pública (INAP), Madrid, 2023, pp. 283-292. ISBN: 978-84-7351-767-6 (format electrònic). NIPO: 100-23-013-0 (format electrònic).
5. CASADO CASADO, Lucía, Capítol Tercer “Reflexiones sobre algunas debilidades de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa”, a MONTORO CHINER, Mª J.; CASADO CASADO, L. i FUENTES I GASÓ, J. R. (Eds.), *La Jurisdicción Contencioso-Administrativa ante la encrucijada de su reforma*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023, pp. 111-282. ISBN: 978-84-1169-451-3. Dipòsit Legal: V-2020-2023. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
6. CASADO CASADO, Lucía, “Patrimonio natural”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M., GARCÍA URETA, A.; SORO MATEO, B. (Dirs.); HERNÁNDEZ ARTEAGA, G. M.; PÉREZ DE LOS COBOS, E.; ROMEO RUIZ, A. (Coords.), *Diccionario*

- Jurídico de la Biodiversidad*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 239-245. ISBN: 978-84-1169-449-0. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
7. CASADO CASADO, Lucía, “Protección rigurosa”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A.; SORO MATEO, B.; (Dirs.) HERNÁNDEZ ARTEAGA, G. M.; PÉREZ DE LOS COBOS, E. i ROMEO RUIZ, A. (Coords.), *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 287-294. ISBN: 978-84-1169-449-0. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
 8. CASADO CASADO, Lucía, “Reserva natural”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A.; SORO MATEO, B. (Dirs.) i HERNÁNDEZ ARTEAGA, G. M.; PÉREZ DE LOS COBOS, E. i ROMEO RUIZ, A. (Coords.), *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 335-340. ISBN: 978-84-1169-449-0. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
 9. CREMADES CHUECA, Oriol, “La ajenidad en los medios en el contrato de trabajo ante los desafíos de la estructuración empresarial y la cuarta revolución industrial: una crítica dogmática para la eficacia y efectividad de las normas laborales”, a GUINDO MORALES, S. i ORTEGA LOZANO, P.G. (Dir. y coord.), *El desafío tecnológico en el Derecho del Trabajo en la era de la cuarta revolución industrial*, Atelier, Barcelona 2023, pp. 101-122. ISBN: 97-88419-77381-4. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 7.
 10. CREMADES CHUECA, Oriol, “Los siete retos jurídico-laborales del teletrabajo asalariado regular”, a SEOVIANO ASTABURUAGA, M.L. (Dir.), *XXXII Jornadas Catalanas de Derecho Social: Impacto de la legislación y la doctrina judicial recientes*, Generalitat de Catalunya, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, Barcelona, 2023, pp. 255-273. [Llicència CC-BY 4.0](#). Treball que correspon a la [comunicació guanyadora del Premi Manuel Ramón Alarcón](#) de les XXXII Jornades Catalanes de Dret Social celebrades l'any 2022.
 11. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, "La protección del suelo: de lo sectorial a lo global. Hacia una protección holística" a GARCÍA ÁLVAREZ G.; JORDANO FRAGA, J.; LOZANO CUTANDA, B. i NOGUEIRA LÓPEZ, A., (coords.) *Anuario de derecho ambiental. Observatorio de políticas ambientales*, 2023, pp. 527-548, ISSN: 3020-3538 NIPO BOE: 090-23-146-7.

12. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, (2023) Capítol 6. “Restauración y compensación en la protección de los suelos”, a GARCÍA URETA, A. i SORO MATEO, B., *Restauración y compensación ecológica: la perspectiva jurídica*, 2023, pp. 193-217, Iustel. ISBN 978-84-9890-472-7. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 8.
13. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, “Protocolo sobre zonas especialmente protegidas y diversidad biológica en el Mediterráneo”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A. i SORO MATEO, B. (Dirs.) *Diccionario jurídico de la Biodiversidad*, 2023, pp. 295-304, Tirant lo Blanch, València, SBN Paper: 9788411697873 ISBN EBOOK: 9788411697880. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
14. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, “Recursos genéticos”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A. i SORO MATEO, B. (Dirs.), *Diccionario jurídico de la Biodiversidad*, 2023, pp. 311-322, Tirant lo Blanch, València, SBN Paper: 9788411697873 ISBN EBOOK: 9788411697880. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
15. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, “Paisaje protegido”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A. i SORO MATEO, B. (Dirs.), *Diccionario jurídico de la Biodiversidad*, 2023, pp. 227-234, Tirant lo Blanch, València. SBN Paper: 9788411697873 ISBN EBOOK: 9788411697880. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
16. DE LA VARGA PASTOR, Aitana i APARICIO WILHELMI, Marco, “El dret al medi ambient”, a *Guia per a l'exigibilitat dels Drets, econòmics, socials, culturals i ambientals*, Observatori DESC, Consell de l'Advocacia Catalana, 2023, pp. 58-70.
https://observatoridesc.org/sites/default/files/publication/files/guia-per-a-lexigibilitat-dels-drets-economics-socials-culturals-i-ambientals_0.pdf
17. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, "El derecho de acceso al agua de la fauna urbana", a FERNÁNDEZ PRIETO, M. (Coord.), *Derecho y agua en el horizonte 2030*. Aranzadi, Cizur Menor, 2023, pp. 319-339. ISBN: 9788411257350. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 2.

18. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, "La mediación en el reintegro finalista de subvenciones" a GAMERO CASADO, E. i ALARCÓN SOTOMAYOR, L. *20 años de la Ley General de Subvenciones*. INAP, Madrid, 2023, pp. 407-416. ISBN: 9788473517676.
19. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "Competencias locales en materia de policía local y seguridad pública", a FUENTES GASÓ, J. R., BLASCO DÍAZ, J. L., ABDELKADER GARCÍA, J. M., CAPELL I MANZANARES, J. M. (eds.), *Régimen jurídico de las Policías Locales en el Estado Español*, Tirant lo blanch, València, 2023, pp. 151-182, ISBN: 978-84-1147-677-5. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
20. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "Introducción. El teletrabajo en la Administración Pública", a FUENTES I GASÓ, J. R. (ed.), *El régimen jurídico del teletrabajo en las Administraciones Públicas*, Tirant lo blanch, València, 2023, pp. 29-36, ISBN 978-84-1147-817-5. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
21. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "Zonas de bajas emisiones: acotando jurídicamente la movilidad sostenible y otras referencias normativas y jurisprudenciales locales", a GARCÍA ÁLVAREZ, G.; JORDANO FRAGA, J.; LOZANO CUTANDA, B.; NOGUEIRA LÓPEZ, A. (coord.), *Observatorio de Políticas ambientales 2023*, CIEMAT, Madrid, 2023, pp. 313-335, ISSN paper: 3020-352X. EISSN 3020-3538.
22. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "La acción pública en el patrimonio histórico artístico", a ALEMANY GARCÍAS, J., (dir), *La acción pública administrativa. Estudio legal y propuestas de lege ferendae*, Atelier, Barcelona, 2023, pp. 237-257, ISBN: 9788419773166. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 7.
23. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i FORNS GÓMEZ, Alba, "68. Monumento Natural", a SORO MATEO, B., ÁLVAREZ CARREÑO, S. (dir.), *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad*, Tirant lo blanch, València, 2023, pp. 209-214, , SBN Paper: 9788411697873 ISBN EBOOK: 9788411697880. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.

24. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "[La teoria del nexa causal aplicada: la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora en matèria de responsabilitat patrimonial](#)", *Comissió Jurídica Assessora, Estudis sobre la funció consultiva, Comissió Jurídica Assessora*. Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2023, pp. 73-100. Dipòsit legal: B 21741-2023.
25. FUENTES GASÓ, Josep Ramon i RODRÍGUEZ BEAS, Marina, "Plan estratégico de subvenciones: configuración y control jurisdiccional", a GAMERO CASADO, E. y ALARCÓN SOTOMAYOR, L. (coords.), *20 años de la Ley General de Subvenciones. Actas del XVII Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo*, Sevilla 26 a 28 de enero de 2023, Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 2023, pp. 427-437. eISBN 978-84-7351-767-6 NIPO 100-23-013-0.
26. GIFREU FONT, Judith, "Una institució bajo sospecha: uso y abuso de la accion pública urbanística y propuestas de lege ferenda para una necesaria reforma normativa, a ALEMANY GARCÍAS, J., *La acción pública administrativa. Estudio legal y propuestas de lege ferenda*, Atelier, 2023, ", pp. 103-134. ISBN 978-84-19773-16-6. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 7.
27. GIFREU FONT, Judith, "El bastiment normatiu del dret a l'habitatge a Catalunya a l'empara del compliment de la funció social de la propietat", a GIFREU, J. i NOGUERA, A. (coord), *Possibilitats i límits de les competències autonòmiques en matèria d'habitatge*, Col·leció IEA, núm. 17, 2023, pp. 121-184. ISBN: 978-84-19695-69-7.
28. GIFREU FONT, Judith "Vivienda: un suma y sigue en el proceso de renovación energética del parque edificado merced al instrumento de recuperación Next Generation EU" a GARCÍA ÁLVAREZ, G.; JORDANO FRAGA, J.; LOZANO CUTANDA, B.; NOGUEIRA LÓPEZ, A. (Coords.), *Anuario de derecho ambiental. Observatorio de políticas ambientales 2023*, Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado / CIEMAT-CIEDA, 2023, pp. 649-680. NIPO (AEBOE): 090-23-145-1.
29. GONZÁLEZ BONDIA, Alfonso, "Unió Europea", a RIDAO MARTÍN, J. (dir.), MARTÍN ALONSO, Gerard (coord.), *Informe Autogovern 2022*, Institut

- d'Estudis de l'Autogovern, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2023, pp. 57-74, ISBN/ISSN 2938-4222 i ISBN electrònic 2938-4230.
30. GUERRERO VIZUETE. Esther, "La normatividad del tiempo en el trabajo a distancia", a ROMERO BURILLO, A. I MORENO GENÉ, J. (Dir.), *Los nuevos escenarios de la innovación tecnológica*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 191-240, ISBN 978-84-1169-324-0. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
31. GUERRERO VIZUETE, Esther, "La configuración del empleo en la Ley 3/2023: ¿una reestructuración para superar las deficiencias del mercado de trabajo o simple continuismo?", a *Empleo y protección social*, Ministerio de Trabajo y Economía Social, Madrid, 2023, pp. 1063-1080, ISBN 978-84-8417-620-6.
32. IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel; PIGRAU SOLÉ, Antoni, "La litigación en materia de empresas y derechos humanos: marco introductorio", a PIGRAU SOLÉ, A. i IGLESIAS MÁRQUEZ, D. (Eds.), *Litigación en materia de empresas y derechos humanos: Estudio de casos*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023, 978-84-1169-450-6, pp. 17-46. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
33. JARIA-MANZANO, Jordi, "Medi ambient. Intervenció estatal creixent i intersticis per a les polítiques pròpies", a RIDAO MARTÍN, J. (DIR.), GERARD MARTÍN, A. (coord.), *Informe Autogovern 2022*, Institut d'Estudis de l'Autogovern, Barcelona, 2023, p. 275-291. eISSN 2938-4230, ISSN 2938-4222.
34. JARIA-MANZANO, Jordi, "[La condición de la naturaleza en el Antropoceno: tiempo geológico, transformación planetaria y respuesta jurídica](#)", a MARTÍNEZ DALMAU, R. i PEDRO BUENO, A. (eds.), *Debates y perspectivas sobre los derechos de la naturaleza. Una lectura desde el Mediterráneo*, Pireo Editorial, València, 2023, p. 59-76. ISBN 978-84-125489-7-6.
35. MORENO URPI, Alexandre, "El dret de reunió i manifestació pacífiques", a JORDANA SANTIAGO, M. (dir.), MORENO URPI, A. (coord.), *El respecte dels drets humans a l'Estat espanyol. Anàlisi crítica des d'una perspectiva de Dret internacional*, Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, Generalitat de Catalunya, 2023, pp. 189-227. ISBN 978-84-19695-52-9.

36. OLIVERAS JANÉ, Neus, “La ley de igualdad en perspectiva constitucional”, a Pastor Gosálbez, I. (coord.), *Una ley para la igualdad: Avances y desafíos 15 años después de la aprobación de la L.O. 3/2007 para la igualdad efectiva de mujeres y hombres*, Quaderns de la Igualtat, Publicacions URV, setembre 2023, p. 39-53. ISBN 978-84-1365-084-5.
37. PALLARES SERRANO, Anna, “Planificación”, a ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; GARCÍA URETA, A.; SORO MATEO, B. (Dirs.) i HERNÁNDEZ ARTEAGA, G. M.; PÉREZ DE LOS COBOS, E.; ROMEO RUIZ, A. (Coords.), *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 253-256. ISBN: 978-84-1169-449-0. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
38. PIGRAU SOLÉ, Antoni, “El caso Lafarge y la cuestión de la complicidad de las empresas en la comisión de crímenes internacionales”, a PIGRAU SOLÉ, A. I IGLESIAS MÁRQUEZ, D. (Eds), *Litigación en materia de empresas y derechos humanos: Estudio de casos*, Tirant lo Blanch, València, 2023, pp. 231-249. ISBN: 978-84-1169-450-6. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 1.
39. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, “La disciplina urbanística y su afección al medio natural”, a CANDELA TALAVERA, J.E.; SERNA BARDAVÍO, D. (Dirs.), *El urbanismo como sector clave para un desarrollo sostenible*, La Ley, 2023, pp. 393-420. ISBN 978-84-7052-939-9. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 9.
40. TORRES ROSELL, Núria; PUJOL ANDRÉS, Sònia, “La digitalización para la prevención y la detección en el ámbito escolar de la violencia contra la infancia y la adolescencia con discapacidad” a CALAZA LOPEZ, S.; LLORENTE SÁNCHEZ ARJONA, M.; GUZMAN FUJA, V. (Dir.) *La discapacidad en la jurisdicción penal, administrativa y laboral*, Dykinson, 2023, p. 127-149. ISBN: 978-84-1170-745-9. SPI-Dret 2022 editorials espanyoles: 3.
41. TORRES ROSELL, Núria; PUJOL ANDRÉS, Sònia, “Retos en la detección del abuso y la violencia en personas menores de edad con necesidades especiales en el ámbito escolar”, a JIMÉNEZ HERNÁNDEZ, A.S.; ASTRO RAMÍREZ, C.J. VERGARA ARBOLEDA, M. i CHACÓN PINILLA, R.S. (Coord.), *La escuela promotora de derechos, buen trato y participación. Revisiones, estudios y experiencias*, ed.Octaedro, 2023, p. 1017-1026, 2023. ISBN: 978-84-19690-00-5.

42. ZAFRA APARICI, Eva; TORRES ROSELL, Núria; PUJOL ANDRÉS, Sònia i MIRALLES SIRE, Eva, “Protección a la infancia con discapacidad víctima de violencia. Una aproximación interdisciplinar desde la antropología y el derecho penal” a JIMÉNEZ HERNÁNDEZ, A.S.; ASTRO RAMÍREZ, C.J. VERGARA ARBOLEDA, M. i CHACÓN PINILLA, R.S. (Coord.), *La escuela promotora de derechos, buen trato y participación. Revisiones, estudios y experiencias*, ed. Octaedro, 2023, p. p.833-840. ISBN: 978-84-19690-00-5,

2.2.3. Articles en revistes indexades

1. CÀMARA MAS, Roger, “[El complemento de carrera. Un elemento esencial de la carrera administrativa horizontal en la Administración local](#)”, *Cuadernos de derecho local*, núm. 61, 2023, pp. 273-297. ISSN 2695-6101. Scopus, CARHUS Plus + B, Q4.
2. CÀMARA MAS, Roger, “El curt recorregut de la carrera administrativa horitzontal per a l’Administració local catalana”, *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 67, 2023, pp. 133-150. ISSN-e 1885-8252. DOI: <https://doi.org/10.58992/rcdp.i67.2023.4021>. WoS (ESCI), Scopus, CARHUS Plus + A, Q2.
3. CÀMARA MAS, Roger, “La evaluación del desempeño de los empleados públicos”, *Revista de Estudios de la Administración Local y Autonómica*, núm. 19, 2023, pp. 214-233. ISSN-e 1989-8975. DOI: <https://doi.org/10.24965/reala.11090>. CARHUS Plus + B.
4. CASADO CASADO, Lucía, “Balance del recurso de casación autonómica en el ámbito contencioso-administrativo: la necesidad de una reforma urgente e inaplazable”, a *CEF Legal. Revista Práctica de Derecho*, núm. 273, 2023, pp. 43-84. ISSN: 1699-129X. DOI: <https://doi.org/10.51302/ceflegal.2023.19141>. CARHUS Plus + C. Aquest treball ha obtingut el *Premio Estudios Financieros 2023*, en la modalitat de Dret Constitucional i Administratiu.
5. CASADO CASADO, Lucía, “La oportunidad de la mediación como mecanismo de apertura y flexibilidad del procedimiento administrativo en el contexto de una administración pública relacional”, a *Revista Catalana de Dret Públic*,

- núm. 67, 2023, pp. 82-107. ISSN-e 1885-8252. DOI: <https://doi.org/10.58992/rcdp.i67.2023.4117>. WoS (ESCI), Scopus, CARHUS Plus + A, Q2.
6. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, “Cautividad y educación ambiental para la gestión de fauna sintiente invasora”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. XIV Núm. 2, 2023, pp 1-46. ISSN 2014-038X. DOI. <https://doi.org/10.17345/rcda3707>. Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
 7. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon “La obligación al realojo en una vivienda en un contexto de crisis en Cataluña: de la burbuja inmobiliaria a la crisis sanitaria”, *Revista de Derecho Urbanístico y Medio Ambiente (RDUMA)*, núm., 361, abril – mayo, 2023, pp. 1-60, ISSN: 1139-4978. CARHUS Plus + B.
 8. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon , “Prevención y seguridad públicas en la Administración local de Cataluña: una perspectiva integrada”, *Revista Galega de Administración Pública (RGAP)*, núm. 65, 2023, pp. 73- 103 (galego) pp. 287- 317 (castellà). ISSN: 1132-8371 (galego), 1132-83718 (castellà). DOI: <https://doi.org/10.36402/regap.v1i65>
 9. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon; EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, “El régimen jurídico del control ambiental del Estado español sobre la pesca en el mar mediterráneo”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. XIV Núm. 1, 2023, pp 1-39. ISSN 2014-038X. DOI. <https://doi.org/10.17345/rcda3516>). Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
 10. GIFREU FONT, Judith, “Mecanismos de colaboración público-privada para la provisión y la explotación económica de vivienda assequible: un juego de suma positiva”, *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 66, 2023, pp. 56-85. <https://doi.org/10.58992/%20rcdp.i66.2023.3998>. WoS (ESCI), Scopus, CARHUS Plus + A, Q2.
 11. GIFREU FONT, Judith, “Intervención pública en el mercado libre de vivienda en alquilar en municipios con áreas tensionadas. Un análisis desde la fallida experiència catalana”, Civitas. *Revista Española de Derecho Administrativo REDA*, núm. 230, 2023, pp. 61-98. ISSN 0210-8461. CARHUS Plus + A.
 12. JARIA-MANZANO, Jordi, “[Sostenibilitat i canvi planetari. Sobre la necessitat de revisar els fonaments del Dret ambiental tal com el coneixem](#)”, *Revista*

- Jurídica de les Illes Balears*, núm. 24, juliol 2023, p. 131-153. CARHUS Plus + D.
13. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, “La negociación colectiva y los agentes sociales como nuevos aliados en la protección ambiental: especial referencia al sector químico”, *Temas laborales: Revista andaluza de trabajo y bienestar social*, núm. 169, 2023, pp. 129-160. <https://www.juntadeandalucia.es/sites/default/files/inline-files/2024/01/04.pdf> ISSN 0213-0750. CARHUS Plus +B.
14. LÓPEZ FERRO, Aloia, “La regulación de los subproductos y del fin de la condición de residuo en la Unión Europea y España”, *El Cronista del Estado Social y Democrático de Derecho*, núm. 104-105 (Agost-setembre), 2023, pp. 48-57. ISSN 1889-0016. CARHUS Plus +D.
15. MORENO URPI, Alexandre “¿Las víctimas de trata pueden tener acceso a la protección internacional? Análisis de las posibilidades de refugio o de protección subsidiaria en la Unión Europea”, *Revista de Derecho Comunitario Europeo*, núm 74, 2023, pp. 191-226. <https://doi.org/10.18042/cepc/rdce.74.06>. WoS (ESCI), Scopus, CARHUS Plus + A, Q4.
16. PALLARES SERRANO, Anna, “Análisis sobre la situación actual de los recursos administrativos: algunas propuestas de cambio” *Revista Vasca de Administración Pública*, núm 125, 2023, pp. 307 - 347. ISSN 0211-9560. <https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.125.2023> . CARHUS Plus + B.
17. PALLARES SERRANO, Anna, “Análisis de los resultados del ejercicio del derecho de acceso a la información pública de datos relativos al impacto de los recursos administrativos ordinarios en la justicia administrativa en sede de la Administración General del Estado”, *Revista General de Derecho Administrativo*, núm. 64, 2023. ISSN 1696-9650. WoS(ESCI), Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
18. PONS-HERNANDEZ, Monica, “El Tráfico de Especies Silvestres en España: una exploración desde la criminología verde crítica no-especista. *Revista Española de Investigación Criminológica*, vol. 21, núm 2, 2023, e815, pp. 1-

15. ISSN: 1696-9219. DOI: <https://doi.org/10.46381/reic.v21i2.815>. Scopus, CARHUS Plus + B, Q3.

19. SABATÉ VIDAL, Josep Maria, "Gobiernos locales y calidad del aire", *El Consultor de los ayuntamientos y de los juzgados: Revista técnica especializada en administración local y justicia municipal*, núm. extra 2, 2023 ISSN 0210-2161.

2.2.4. Altres publicacions en revistes indexades (recensions, cròniques, comentaris jurisprudencials...)

1. CARMONA GARIAS, Silvia, [Crònica] "Jurisprudència ambiental a Catalunya (primer semestre 2023)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 14 núm. 1, 2023, pp. 1-24. Carhus Plus + A, Scopus, Q3.

2. CARMONA GARIAS, Silvia, [Crònica] "Jurisprudència ambiental a Catalunya (segon semestre de 2022)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 13 núm. 2, 2023, pp. 1-25. Carhus Plus + A, Scopus, Q3.

3. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] "Sentencia del Tribunal Supremo de 17 de noviembre de 2022 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 5ª, número de recurso: 5795/2021, Ponente: Fernando Román García)", *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. 130 (gener), 2023, pp. 200-203. ISSN-e: 1989-5666.

<https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal-supremo-comunidad-valenciana-residuos-de-envases-productos-agroquimicos/> WoS (ESCI), Scopus.

4. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] "Sentencia del Tribunal Supremo de 29 de noviembre de 2022 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 5ª, número de recurso: 8908/2021, Ponente: Wenceslao Francisco Olea Godoy)", *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. 130 (enero), 2023, pp. 204-209. ISSN-e: 1989-5666.

<https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal-supremo-comunidad-valenciana-residuos-de-envases-productos-agroquimicos/>

[supremo-andalucia-zona-de-especial-conservacion-red-natura-acebuchales/](#)

WoS (ESCI), Scopus.

5. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] “Sentencia del Tribunal Supremo de 30 de junio de 2023 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 5ª, número de recurso: 7738/2021, Ponente: Ángeles Huet de Sande)”, *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. (octubre), 2023, pp. 174-179. ISSN-e: 1989-5666.
<https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-extremadura-principio-de-no-regresion-suelos-planeamiento-urbanistico/>
WoS (ESCI), Scopus.
6. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] “Sentencia del Tribunal Supremo de 17 de julio de 2023 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 3ª, número de recurso: 625/2022, Ponente: Eduardo Calvo Rojas)”, *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. (octubre), 2023, pp. 181-183. ISSN-e: 1989-5666. <https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal-supremo-andalucia-transporte-de-energia-electrica-participacion-evaluaciones-ambientales/> WoS (ESCI), Scopus.
7. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] “Sentencia del Tribunal Supremo de 17 de julio de 2023 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 5ª, número de recurso: 389/2021, Ponente: Carlos Lesmes Serrano)”, *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. (noviembre), 2023, pp. 148-151. ISSN-e: 1989-5666. <https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal-supremo-comunidad-valenciana-trasvase-tajo-segura-legitimacion-activa-ayuntamientos/> WoS (ESCI), Scopus.
8. CASADO CASADO, Lucía, [comentari jurisprudencial] “Sentencia del Tribunal Supremo de 4 de septiembre de 2023 (Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 5ª, número de recurso: 4624/2021, Ponente: Carlos Lesmes Serrano)”, *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. (noviembre), 2023, pp. 152-156. ISSN-e: 1989-5666.
<https://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal->

[supremo-comunidad-valenciana-patival-evaluacion-ambiental-estrategica-planeamiento-urbanistico/](#) WoS (ESCI), Scopus.

9. CREMADES CHUECA, Oriol, “Cuestiones jurídico-laborales sobre los grupos de empresas en la Sala 4.ª de lo Social del Tribunal Supremo en el año 2022”, publicat a Sección Juvenil de la Asociación Española de Derecho del Trabajo y de la Seguridad (Coord.), “El Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social en España en 2022”, *Revista General de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social*, núm. 64, 2023, pp. 665-670 (l'informe complet és pp. 554-789 - 52 autors/es en total a l'informe). WOS (ESCI), CARHUS Plus + C.
10. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, [Crònica] "Legislación básica de protección del medio ambiente (primer semestre 2023)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. XIV, núm. 1, 2023, pp. 1-22. ISSN 2014-038X. DOI. [10.17345/rcda3555](https://doi.org/10.17345/rcda3555). Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
11. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, [Crònica] "Legislación básica de protección del medio ambiente (segundo semestre 2023)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. XIV núm. 2, 2023, pp. 1-17. ISSN 2014-038X. DOI. <https://doi.org/10.17345/rcda3693>. Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
12. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar [comentari jurisprudencial], “Sentencia del juzgado de lo contencioso-administrativo de logroño 4336/2023”, El último suspiro de la protección animal en la rioja, *Actualidad Jurídica Ambiental*, núm. 139, sección “Comentarios”, pp. 1-11. ISSN: 1989-5666. DOI. [10.56398/ajacieda.00344](https://doi.org/10.56398/ajacieda.00344). WoS (ESCI), Scopus.
13. GALIANA SAURA, Ángeles i MARQUES-BANQUE, Maria, [Editorial] Sobre bienestar y protección animal en España”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 14, núm. 2, 2023, p.1-8. Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
14. JARIA-MANZANO, Jordi, [Presentació] La governança del canvi climàtic en els diferents estats descentralitzats de la Unió Europea. Una anàlisi comparada / Introduction: Climate change governance in the decentralised states of the European Union: A comparative analysis”, *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, núm. 37, 2023, p. 9-12 (versió catalana) i 13-16 (versió anglesa). Scopus, Q4.

15. JARIA-MANZANO, Jordi, “Presentació: Anàlisi i perspectives sobre el model de finançament autonòmic. Una visió jurídica / Introduction: Analysis and Perspectives on the Regional Financing Model in Spain. A Legal Vision”, *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, núm. 38, 2023, p. 9-11 (versió catalana) i 12-14 (versió anglesa). Scopus, Q4.
16. JARIA-MANZANO, Jordi, “La personalitat jurídica del Mar Menor: retòrica o agosarament”, Blog de la *Revista Catalana de Dret Públic*, 18 de gener de 2023, <<https://eapc-rcdp.blog.gencat.cat/2023/01/18/la-personalitat-juridica-del-mar-menor-retorica-o-agosarament-jordi-jaria-manzano/>>.
17. MARQUÈS i BANQUÉ, Maria, TORRES ROSELL, Núria i Ríos Vera, Lidia [Crònica], Jurisprudència penal Ambiental (primer semestre 2023), *Revista Catalana de Dret ambiental*, vol. 14, núm. 1, 2023, ISSN-e 2014-038X.. Carhus: A, Scopus, Q3.
18. MARQUÈS i BANQUÉ, Maria, TORRES ROSELL, Núria i Ríos Vera, Lidia [Crònica], Jurisprudència penal Ambiental (segon semestre 2023) *Revista Catalana de Dret ambiental*, vol. 15, núm. 2, 2023, ISSN-e 2014-038X. Carhus: A, Scopus, Q3.
19. PALLARES SERRANO, Anna, [Crònica] Jurisprudència ambiental del Tribunal Supremo (Segundo semestre 2023), a *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. 14 (núm. 2), 2023. DOI: <http://dx.doi.org/10.17345/rcda.3760>. Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.
20. PALLARES SERRANO, Anna, [Crònica] Jurisprudència ambiental del Tribunal Supremo (Primer semestre 2023), a *Revista Catalana de Dret Ambiental*, Vol. 14 (núm.1), 2023. DOI:<https://doi.org/10.17345/rcda3581>. Scopus, CARHUS Plus + A, Q3.

2.2.5. Altres publicacions (divulgatives, blogs, diaris...)

1. CÀMARA MAS, Roger, [Blog] “La carrera administrativa horizontal y su encaje en las limitaciones establecidas por las leyes de presupuestos generales del Estado desde una perspectiva local”. Entrada al blog “Acento Local”. <<https://www.gobiernolocal.org/acento-local/la-carrera->

- [administrativa-horizantal-y-su-encaje-en-las-limitaciones-establecidas-por-las-leyes-de-presupuestos-generales-del-estado-desde-una-perspectiva-local/ >17/05/2023.](#)
2. CREMADES CHUECA, Oriol, [Blog] “Descajanegrización jurídica y derecho de información de la representación de los trabajadores sobre los algoritmos y los sistemas de inteligencia artificial”. Entrada al Blog “Perspectiva de Derecho del Trabajo – Blog de Derecho del Trabajo” - Blog personal de l'autor. <<https://oriolcremades.com/derecho-informacion-representacion-trabajadores-algoritmos-inteligencia-artificial/> > 27/02/2023.
 3. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, [Blog] “Las oportunidades de la mediación interadministrativa”. Entrada al blog de “Revista Catalana de Dret Públic” <<https://eapc-rcdp.blog.gencat.cat/2023/05/10/las-oportunidades-de-la-mediacion-interadministrativa-oscar-exposito-lopez/> > 10/05/2023.
 4. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, [Blog] “El risc operacional com a element central del contracte de concessió de serveis”, Entrada al Blog. *Revista Catalana de Dret Públic (RCDP)*, 17 de mayo de 2023, pp. 1-9. ISSN: 2696-8916.< <https://eapc-rcdp.blog.gencat.cat/2023/05/17/el-risc-operacional-com-a-element-central-del-contracte-de-concessio-de-serveis-josep-ramon-fuentes-i-gaso/>> 17/05/2023
 5. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, [Blog] “Smart heritage: la transformación integral de la ciudad”, Entrada al blog. *Acento Local. Cuadernos de Derecho Local (QDL)*, pp. 1-3. ISSN: 2952-0789. <https://www.gobiernolocal.org/acento-local/smart-heritage-la-transformacion-integral-de-la-ciudad/> 01/03/2023.
 6. GUERRERO VIZUETE, Esther, [Fitxa] “[Ficha nº. 65 inaplicación de condiciones convencionalmente pactadas](#)” a SÁNCHEZ RODAS NAVARRO, C. (Dir.) y SOLÍS PRIETO, C. (Coord.), *Cuadernos Prácticos de Derecho Social*. Laborum, Murcia, 2023, pp. 429-431, ISBN:978-84-19145-84-0.
 7. GUERRERO VIZUETE, Esther, [Fitxa] “[Ficha núm. 47 Adaptación y reducción de la jornada por conciliación](#)” a SÁNCHEZ RODAS NAVARRO, C. (Dir.) y SOLÍS PRIETO, C. (Coord.), *Cuadernos Prácticos de Derecho Social*. Laborum, Murcia, 2023, pp. 370-372, ISBN:978-84-19145-84-0.

8. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, [Fitxa] “Ficha 55. Liquidación, pago e inembargabilidad del salario”. a SÁNCHEZ RODAS NAVARRO, C. (Dir.) y SOLÍS PRIETO, C. (Coord.), *Cuadernos Prácticos de Derecho Social*. Laborum, Murcia, 2023, pp. 394-398.
9. LÓPEZ FERRO, Aloia, [Blog] “¿Por qué las cadenas de comida rápida empiezan a incluir en los tickets de compra un precio por los recipientes y vasos de bebidas de plástico?”, entrada al blog *Residuos profesional*, <<https://www.residuosprofesional.com/cadenas-comida-rapida-tickets-compra-precio-recipientes-vasos-plastico/>> 03/02/2023.
10. LÓPEZ FERRO, Aloia, [Blog] “Cambiar (y cumplir) la normativa de residuos para transformar el sistema”, entrada al blog *Revista RETEMA*, número 245, marzo-abril 2023, <<https://www.retema.es/blog/cambiar-y-cumplir-la-normativa-de-residuos-para-transformar-el-sistema>> 07/06/2023.
11. LÓPEZ FERRO, Aloia, [Blog] “¿Cómo cumplir con la obligación de incorporar plástico reciclado en envases?”, entrada al blog de *Terraqui* <<https://www.terraqui.com/blog/actualidad/cumplir-obligacion-incorporar-plastico-reciclado-envases/>> 10/05/2023.
12. OLIVERAS JANÉ, Neus, [Blog] “La violencia contra las mujeres: una cuestión de derechos humanos y de responsabilidad estatal”, Entrada al blog de la *Revista Catalana de Dret Públic*, “La violencia contra las mujeres: una cuestión de derechos humanos y de responsabilidad estatal” <[La violencia contra las mujeres: una cuestión de derechos humanos y de responsabilidad estatal – Neus Oliveras – RCDP blog \(gencat.cat\)](https://www.gencat.cat/dretpublic/la-violencia-contra-las-mujeres-una-cuestion-de-derechos-humanos-y-de-responsabilidad-estatal)> 22/11/2023.
13. PIGRAU SOLÉ, Antoni, [Blog] “El nuevo reglamento de la UE para impedir el comercio de productos provenientes de la deforestación”, Entrada al blog *Theconversation.com* <<https://theconversation.com/el-nuevo-reglamento-de-la-ue-para-impedir-el-comercio-de-productos-provenientes-de-la-deforestacion-208237>> 26/06/2023.
14. PIGRAU SOLÉ, Antoni, [Introducción] a PIGRAU SOLÉ, A.; FONT MAS, M.; MARÍN CONSARNAU, D.; BORRÀS PENTINAT, S.; GONZÁLEZ BONDIA, A. (Dir.), *La Comunidad Internacional ante el Desafío de los Objetivos de Desarrollo Sostenible*, XXIX Jornadas de la Asociación Española de

Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023. ISBN: 978-84-1130-774-1; pp. 23-26.

15. TORRES ROSELL, Núria; CRUZ JIMÉNEZ, Africa, [comentari jurisprudencial] "Jurisprudència en l'aplicació de l'article 235.1.7 del Codi penal i l'aplicació de penes de presó com a pena substitutòria de la multa impagada". *Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada*, 2023, pp. 1-83

https://ceife.gencat.cat/web/.content/home/recerca/cataleg/crono/2023/jurisprudencia-aplicacio-article235.1.7/Aplicacio_preso_com_a_pena_substitutoria_multa_CAT.pdf

3. Participacions en congressos, seminaris i jornades científiques

3.1. Internacionals

1. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "International Symposium Towards a Legal System in Harmony and Peace with Nature", organitzat per ICEL International Council of Environmental Law, Universidad Carlos III de Madrid, Universidad de Vigo, realitzada a Madrid, el dia 18 de desembre de 2023.
2. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Rights of Nature: towards the recognition of the Ocean Rights", *COP 28 Dubai, IUCN Pavillion*, realitzada a Dubai, Emirats Arabes Units, el dia 12 de desembre de 2023.
3. BORRÀS-PENTINAT, Susana, webinar, "Averting the Climate Change Catastrophe: Dubai COP28 and Beyond". *EPL Global Webinar: Averting the Climate Change Catastrophe: Dubai COP28 and Beyond*, Organitzat per Jawaharlal Nehru University School of International Studies/Environmental Policy and Law, el dia 10 de desembre de 2023.
4. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Los derechos de la Naturaleza en Europa y España", *IV Simposium Internacional sobre la Biomimesis*, organitzat per la Red Internacional de la Biomimesis, realitzada a Barcelona, el dia 22 de novembre de 2023.

5. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència "Sfide giuridiche internazionali e protezione delle migrazioni climatiche: una prospettiva di genere", *XXXVIII Seminario Historia&Desastres: "Istituzioni e cambiamento climatico: storie di disastri e tutela giuridica della vulnerabilità"*, organitzat per la Rete internazionale RED GERIDE, realitzada a Bologna Italia, el dia 26 d'octubre de 2023.
6. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Legal Personality for the Mar Menor Lagoon in Spain", a *AELAs Rights of Nature Symposium*, organitzar per Australian Earth Laws Alliance (AELA), realitzada a Brisbane, Australia, el dia 28 de setembre de 2023.
7. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència "Climate migrations: living in a legal limbo", a *Workshop on Migration, climate change and economic development*, organitzat per la Faculty of Economics and Business of Universidad de Zaragoza, realitzat a Zaragoza, el dia 21 de setembre de 2023.
8. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Migraciones climáticas y perspectiva de género: protección, visibilidad y marco jurídico", organitzada per la Universidad Atitus Educaçao, realitzat a Brasil, Rio Grande do Sul, el dia 26 d'abril de 2023.
9. BORRÀS-PENTINAT, Susana, Ponència, "Rights of Nature in Spain: About the Mar Menor Legislative Initiative", a *International Conference: 2023. ILAS-HUFS HK+ 3rd International Conference*, organitzat per Hankuk University of Foreign Studies (HUFS), realitzat a Xile, els dies 16-18 de febrer de 2023.
10. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Nuevas Políticas Ambientales Europeas y su incidencia en Latinoamérica", a *I Congreso de Derecho Ambiental y criterios ESGI*, organitzat per El Instituto, realitzat a Quito, Ecuador, els dies 14 i 15 de setembre de 2023.
11. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Climate Migration from a Gender Perspective", a *the International seminar: Climate-induced migration: recent trends and future directions*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, University of East Anglia i CICRA, realitzat a Tarragona, el dia 24 April 2023-URV.

12. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, “Género y migración climática: retos sociojurídicos en la Unión Europea”, a *5ª edición del seminario permanente Migración, Género y Derechos Humanos: tendencias globales, impactos locales*, organitzat per la Universidad Autonoma de Chiapas UNACH i CONAHCYT, realitzat a México, el dia 3 de maig de 2023.
13. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, Panel 9 Borders “Recognising a Gender-sensitive Climate Refugee Status: Legal Avenues from the EU” a *Nature-Society Relations and the Global Environmental Crisis Conference*, organitzada per la Humboldt University Berlin, realitzat a Berlin, els dies 4-6 de maig de 2023.
14. BORRÀS-PENTINAT, Susana, Conferència, “Environmental and Climate rights”, a *Venice School for Human Rights Defenders*, organitzat pel *Global Campus Summer School*, realitzat a Venècia, els dies 10-17 de juny de 2023.
15. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, “Climate migration from a gender-sensitive perspective: Socio-legal avenues for the European Union”, a *20th IMISCOE Annual Conference ¿Migration and inequalities. In search of answers and solutions*, organitzat pel Centre of Migration Research (CMR), University of Warsaw Centre of Excellence in Social Sciences (CESS), University of Warsaw, realitzat a Varsòvia, els dies 3-6 de juliol de 2023.
16. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, “Climate migration from a gender-sensitive perspective: Socio-legal avenues for the European Union”, a *Workshop "Untangling the Climate Change/Migration/Security Nexus"*, organitzat per la Dalhousie University, Halifax, realitzat a Canadà, els dies 24 i 25 d'agost de 2023.
17. COCCILOLO, Endrius, ponència, “Democratization and public participation”, a *GCELS 16-Year Anniversary Conference*, organitzat per Groningen Centre for Energy Law and Sustainability, realitzat a Groningen, Països Baixos, el dia 29 de setembre de 2023.
18. COCCILOLO, Endrius, ponència, “Energy systems integration and community energy: the thermal energy communities model”, a *10th European Environmental Law Forum EELF Conference (EELF 2023) Conference “Environmental Law in Transformation Legal Implementation and Impacts of the*

European Green Deal organitzat per l'European Environmental Law Forum, el Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung i la Universitat Leipzig, realitzat a Leipzig, els dies 30 d'agost al 1 de setembre de 2023.

19. COCCILOLO, Endrius, ponencia, "Thermal Networks and Energy Communities: Legal Notes on the Transformation of the Energy Model through New Community-Based Energy Actors", a *20th IUCN-AEL Colloquium Future-Proofing Law in a Time of Environmental Emergency*, organitzat per la University of Eastern Finland, realitzat a Joensuu, Finlandia, els dies del 31 de juliol al 4 d'agost de 2023.
20. COCCILOLO, Endrius, FUENTES GASO, Josep Ramon, ponencia, "Sostenibilidad y resiliencia local: el rol de las comunidades energtica", a *Congreso internacional Italo-Espol "Derecho y Sostenibilidad"*, organitzat per la Universit de Salento, realitzat a Lecce, Italia, els dies 18-20 de maig de 2023.
21. COCCILOLO, Endrius, REINS Leonie, webinar, "Eco-sustainability of ECT and its modernisation under scrutiny. An analysis from the perspective of Earth System Law", a *Webinars series 'A Sustainable International Investment Law for Energy? The Role of the EU and the Future of the Energy Charter Treaty'*, webinar session: The On-going ECT Modernization Process in Times of Climate Crisis, organitzat per la University of Teramo, el dia 21 de febrer de 2023.
22. COCCILOLO, Endrius, REINS, Leonie, ponencia, "The notion of 'justice' in the ECT - an analysis from the perspective of Earth System Law", *Conference "Justice in a post-ISDS world"*, organitzat per la Erasmus University, realitzat a Rotterdam, Països Baixos, els dies 23 i 24 de novembre de 2023.
23. CREMADES CHUECA, Oriol, ponencia, "La falta de desconexión digital en el ámbito laboral: bienes jurídicos protegidos, causas, instrumentos y estrategias jurídico-laborales y propuestas", a *Congreso Internacional Complutense. El Estatuto jurídico del trabajador en la era digital*, organitzat per la Universidad Complutense de Madrid, realitzat a Madrid, els dies 18 i 19 de setembre de 2023.
24. CREMADES CHUECA, Oriol, ponencia convidada, "Negociación colectiva y participación de los trabajadores en la empresa en España: pasado, presente

- y futuro”, a “75 anni di storia e contrattazione – La partecipazione dei lavoratori nel terziario e nei servizi”, organitzat per la Confederazione Italiana Sindacati Lavoratori- Federazione Italiana Sindacati Addetti Servizi Commerciali, Affini e del Turismo (CISL- FISASCAT), realitzat a Roma, Itàlia, el dia 12 d’octubre de 2023.
25. CREMADES CHUECA, Oriol, ponència, “¿Employment contract or employment relationship?: echoes and permanences of the acontractualist and relativist authoritarian theses in labour law”, al *Congrés “Towards a workless society? An interdisciplinary reflection on the changing concept of work and its rules in contemporary economies – ADAPT XIII Edition. –APAPT*, realitzat a Bèrgamo, Itàlia, els dies 30 de novembre, 1 i 2 de desembre de 2023.
26. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència “Nurdles or plastic pellets a threat for the environment that reclaim a legal response”, a *10th EELF Annual Conference “Environmental Law in Transformation Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal*, organitzat per l’European Environmental Law Forum, el Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung i la Universität Leipzig, realitzat a Leipzig, els dies 30 d’agost al 1 de setembre de 2023.
27. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència convidada “La mediación interadministrativa, relaciones entre instituciones neutrales y objetivas”, al *XI Congreso Internacional Red Docente Eurolatinoamericana de Derecho Administrativo*, organitzat per la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 29 de maig de 2023.
28. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “Adecuación de los mecanismos ADR al Derecho administrativo” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 31 de maig de 2023.
29. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “Mediación, sostenibilidad y la Administración automatizada” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 1 de juny de 2023.
30. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “La mediación administrativa procedimental e impugnatoria” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 1 de juny de 2023.

31. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “La figura del mediador administrativo” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 2 de juny de 2023.
32. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “El conflicto como motor de la evolución del Derecho” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, Curitiba, realitzat a Brasil, el dia 1 de juny de 2023.
33. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència invitada, “Proyecto MEDAM (“El nuevo rol de la ciudadanía ante la justicia administrativa: la regulación y la implementación de la mediación como sistema de prevención y resolución de conflictos: una apuesta por la investigación sobre la mediación en derecho administrativo”, ponència prèvia al *XI Congreso Internacional Red Docente Eurolatinoamericana de Derecho Administrativo*, organitzat per la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 28 de maig de 2023.
34. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “La mediación administrativa procedimental e impugnatoria” seminari impartit a la Pontificia Universidade Católica de Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil, el dia 1 de juny de 2023.
35. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “Especies exóticas invasoras naturalizadas en los ríos, un ejemplo de antropocentrismo ambiental constitucional” comunicació presentada en el *IV Congreso Ibérico de Restauración Fluvial Restauraríos*, organitzat pel Centro Ibérico de Restauración Fluvial (CIREF), realitzat a Toledo, els dies 21, 22 i 23 de juny de 2023.
36. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “El uso de la inteligencia artificial para mejorar la eficacia de la contratación pública verde” comunicació en el *III Congreso Internacional Compra Pública Verde y Cambio Climático*, organitzat per la Universidad de Alcalá, realitzat a Alcalá de Henares, el dies 4 i 5 d'octubre de 2023.
37. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “¿La nueva especialidad de la mediación administrativa?” comunicació en el *VIII Congreso Internacional para el Estudio de la Mediación y el Conflicto*, organitzat per la Universidad de

- Cantabria i la Conferencia Universitaria para el Estudio de la Mediación y el Conflicto, realitzat a Santander, els dies 18, 19 i 20 d'octubre de 2023.
38. FALLADA-GARCÍA-VALLE, Juan Ramón, ponència, "Climate change scenarios and law", organitzat per IUSS "Scuola Universitaria Superiore", realitzat a Pavia, Itàlia, el dia 23 de juliol de 2023.
39. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, RODRÍGUEZ BEAS, Marina, ponència, "Plan estratégico de subvenciones: configuración y control jurisdiccional", comunicació en el *XVII Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo "20 años de la Ley General de Subvenciones"*, organizado por la AEPDA i la Universidad Pablo de Olavide, realitzat a Sevilla, els dies 27 y 28 de gener de 2023.
40. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, ponència, "O Lugar do Direito na Promoção das Cidades Sustentáveis", al *Seminari Internacional Smart Cities and Law, E-Governance and Rights "Cidades Inteligentes e Direito.Governança Pública Digital e Direitos"*, orgabitzat per la Universidade do Minho, realitzat a Braga, els dies 29-30 de juny de 2023.
41. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "Appalti pubblici ed energia", a *Congreso Italo-Español: Derecho y Sostenibilidad*, organitzat per la Università del Salento, realitzat a Lecce, els dies 18- 20 de maig de 2023.
42. GIFREU FONT, Judith, ponència, "Effectivité des protections des espaces de montagne en Espagne" a *Colloque International Le droit de la protection des espaces de montagne. Regards euro-méditerranéens*, organitzat per GRIDAUH (Groupement de recherche sur les institutions et le droit de l'aménagement, de l'urbanisme et de l'habitat, Université Paris I Panthéon Sorbonne), Université Saint-Joseph de Beyrouth, realizat a Beirut, els dies 7 i 8 de juny de 2023.
43. GIFREU FONT, Judith, ponència, "La responsabilidad patrimonial de la Administración por el otorgamiento de licencias ilegales. Especial referencia a los efectos derivados del derribo de viviendas", al *III Congreso Internacional en Derecho Público Contemporáneo y II Seminario Internacional en Derecho Público y la Era Digital*, organitzat per la Facultad de Ciencias Jurídicas y

Políticas de la Universidad de Envigado, Colòmbia, els dies 12-14 d'octubre de 2023.

44. JARIA-MANZANO, Jordi, ponència, “La condición de la naturaleza en el Antropoceno: tiempo geológico, transformación planetaria y respuesta jurídica”, a *II Congreso Internacional ‘Los derechos de la Naturaleza y la lucha contra el cambio climático en el Mediterráneo’*, organitzat per la Cátedra de Transición Verde i el Grupo de Investigación sobre Poder Constituyente y nuevo constitucionalismo, de la Universitat de València, realitzat a València, els dies 28-29 juny 2023.
45. JARIA-MANZANO, Jordi, ponència, “Energy transition strategies at sub-central level: the case of the Catalan public energy company”, a *10th European Environmental Law Forum Conference ‘Environmental Law in Transformation Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal’*, organitzat per l’European Environmental Law Forum, el Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung i la Universität Leipzig, realitzat a Leipzig, els dies 30 agost-1 de setembre 2023.
46. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, ponència, “La creciente normativa paralaboral y la necesidad de atender a la crisis climática desde una perspectiva laboral”, al *4º Congreso Mundial CIELO Laboral*, organitzat per la Pontificia Universidad Católica de Chile, Universidad de Talca i Universidad de los Andes, realitzat a Xile, els dies 20 i 21 de juliol 2023.
47. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, ponència, “Collective Agreements as a Tool To Protect Environment at Work: Spanish & US Approach”, a *workshop ‘Research & Readings’*, organitzat pel Department of Political Science de la Colorado State University, realitzat a Fort Collins, Estats Units, el dia 1 de desembre de 2023.
48. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, ponència, “Is the labour market ready for the green transition? Unions as changemakers”, a *Fulbright Association 46th Annual Conference: ‘Our responsibility for a better world’*, organitzat per la Fulbright Association, realitzada a Denver, Estats Units, els dies 19- 22 d'octubre de 2023.

49. MARQUES-BANQUE, Maria, ponència magistral, “Legal challenges to achieve a regulatory body that embraces an ecocentric and biocentric approach. Trends in the EU Environmental Criminal Law”, a *VIII TIEC Colloquium Don't kill the bee! Legal insights to combat the biodiversity crisis*, coorganitzat per la AAEDAT i el CEDAT, realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, realitzat a Tarragona, els dies 1-2 de juny 2023.
50. MARQUES-BANQUE, Maria, ponència, “The impact of the proposal for a revised EcoCrime Directive in the fight against plastic waste trafficking, a *10th European Environmental Law Forum Conference* ‘Environmental Law in Transformation Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal’, organitzat per l’European Environmental Law Forum, el Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung i la Universität Leipzig, realitzat a Leipzig, els dies 30 agost-1 de setembre 2023.
51. MORENO URPÍ, Alexandre, ponència convidada, “Notes on the EU Strategy to Eradicate Human Trafficking in the Mediterranean” a la Session 6 “Trafficking of Human Beings in the Mediterranean”, al *Interdisciplinary research seminar “Aula Mediterrània”*, organitzat pel Programa Interuniversitari de l’IEMED, realitzat al Palau de Pedralbes, Barcelona, els dies 29 i 30 de març de 2023.
52. MORENO URPÍ, Alexandre, ponència, “The protection of children victims of sexual abuse in the EU: Does the Barnahus model suit EU rules?”, a *One-day workshop “Excluded spaces: gender, identity, and inequalities”*, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 8 de juny de 2023.
53. MORENO URPÍ, Alexandre, moderació de la secció 5 “Gender and inequalities in science & sport”, a *One-day workshop “Excluded spaces: gender, identity, and inequalities”*, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 8 de juny de 2023.
54. MORENO URPÍ, Alexandre, moderació de la taula 4 “El centro catalán sobre empresas y derechos humanos: una propuesta alternativa a las leyes de diligencia debida” al *congrés internacional “Hacia la diligencia debida obligatoria en derechos humanos: propuestas regulatorias y lecciones aprendidas”*, realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV, els dies 13 i 14 de juliol de 2023.

55. MORENO URPI, Alexandre, discussant del “Taller de investigación sobre empresas y derechos humanos” *al congrés internacional “Hacia la diligencia debida obligatoria en derechos humanos: propuestas regulatorias y lecciones aprendidas”*, realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV, els dies 13 i 14 de juliol de 2023.
56. PIGRAU SOLÉ, Antoni, ponència, “Avances normativos en la diligencia debida empresarial en derechos humanos y medio ambiente en Europa”, a *Dia Mundial do Meio Ambiente 2023 - 1º Encontro Internacional e 4º Encontro Nacional de Advocacia Empresarial Ambiental, Comissão Nacional de Direito Ambiental da Ordem dos Advogados do Brasil*, realitzat a Brasília - Distrito Federal, Brasil, el dia 5 de juny de 2023.
57. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Wildlife Trafficking in Spain: a green criminology exploration a *Green Crimes and Ecojustice Conference 2023, organitzat per la Utrecht University*, realitzat a Utrecht, els dies 25 i 26 Maig 2023.
58. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Missing the trees for the forest?” An exploration of the harms to European eels within their trade and traffic. *The 23rd Annual Conference of the European Society of Criminology*, organitzat per l'European Crime Prevention Network, realitzat a Florence, els dies 6-9 Setembre 2023.
59. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Glass eel trafficking in Spain: an intersection of crime and culture threatening species survival” a *78th American Society of Criminology Annual Meeting*, realitzada a Philadelphia, els dies 15-18 Novembre 2023).
60. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Toward Ecocentric Protection: Assessing the Efficacy of Legal Measures for Safeguarding the European Eel from Extinction” a *Greening Justice: Intersections of law, crime, and victimology*, organitzat per Liverpool Hope University, realitzada en línia, el dia 6 Desembre 2023.
61. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Emerging themes in wildlife crime al seminar *Beastly Business Project*, orgabitzat per la University of Sheffield, realitzat a Sheffield, Regne Unit, el dia 7 Març 2023.

62. PONS-HERNANDEZ, Monica, taula rodona, "Experiences with, challenges of & ethics of using obtrusive methods" a *Symposium Environmental Crimes & Methods*, organitzada per l'Erasmus University Rotterdam, realitzada a Florència, el dia 6 Setembre 2023.
63. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, ponència convidada, "Proyecto MEDAM ("El nuevo rol de la ciudadanía ante la justicia administrativa: la regulación y la implementación de la mediación como sistema de prevención y resolución de conflictos: una apuesta por la investigación sobre la mediación en derecho administrativo", *al XI Congreso Internacional Red Docente Eurolatinoamericana de Derecho Administrativo*, organitzat per la Pontificia Universidade Católica de Paraná, Curitiba, Brasil, el dia 28 de maig de 2023.
64. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, ponència, "Mediación intrajudicial en el orden contencioso-administrativo y sostenibilidad", a *Convegno Internazionale italo-spagnolo "Diritto e sostenibilità"*, coorganitzat pel Departamento de Derecho Público y Privado Especial y Derecho de la Empresa de la Universidad de la Laguna, el Dipartimento di Scienze Giuridiche de la Università del Salento i el Departamento de Derecho Público de la Universitat Rovira i Virgili, realitzat a Lecce, els dies 18, 19 y 20 de maig de 2023.
65. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, ponència, "La mediación intrajudicial en el proceso contencioso-administrativo en España", a la taula rodona "Políticas públicas y derechos económicos, culturales y sociales", *al XI Congreso Internacional Red Docente Eurolatinoamericana de Derecho Administrativo (REDOEDA)*, organitzat per la Pontificia Universidade Católica do Paraná, realitzat a Curitiba, Brasil el martes, 30 de mayo de 2023.
66. ROSIGNOLI, Francesca, ponència, "Giustizia ambientale in Italia" *al Congreso "Giornata di Studio sulla Giustizia Ambientale in Italia"* organitzat per Società Geografica Italiana, realitzat a Roma, Itàlia, el dia 4 d'abril de 2023.
67. ROSIGNOLI, Francesca, presentació llibre, "Environmental Justice for Climate Refugees", organitzat per la University Cà Foscari, realitzat a Venècia, Itàlia, el dia 28 d'abril de 2023.
68. ROSIGNOLI, Francesca, ponència, "From Hubs of Climate Vulnerability to Hubs of Climate Resistance and Resilience. Why Community Energies Can Make a

- Difference in Governing Climate (im)mobilities,” al *Congreso “Launch Event Environmental and Climate Mobilities Network, organitzat per la University of Vienna, realitzat a Viena, Àustria, els dies 10, 11 i 12 de juliol de 2023.*
69. ROSIGNOLI, Francesca, ponència en línia, “Seeking Recognition for Climate Refugees in the Age of Transboundary Crises: a Decolonial Environmental Justice Approach,” al *the 27th World Congress of Political Science IPSA: Politics in the Age of Transboundary Crises: Vulnerability and Resilience*, organitzada per la Pontifical Catholic University of Argentina, Buenos Aires, Argentina, els dies del 15 al 19 de juliol de 2023.
70. ROSIGNOLI, Francesca, ponència en línia, “Gender-Climate Migration-Security Nexus in the EU Policies,” organitzat per the Jean Monnet EU Centre of Excellence and the Centre for the Study of Security and Development, Halifax, Nova Scotia Canada, els dies 24 i 25 d'agost de 2023.
71. ROSIGNOLI, Francesca, ponència, “Confronting Uninhabitability. Climate Refugees as a Case of Decolonial Resistance,” *Congreso the EUGEO 2023 Barcelona Congress: Geography for our common future*, organitzat per la Facultat de Geografia i història de la Universitat de Barcelona, realitzat a Barcelona, els dies del 4 al 7 de setembre de 2023.
72. ROSIGNOLI, Francesca, ponència en línia, “Reflections on Climate Refugees” a *Congreso “Italian Language and Sustainability” 23rd Italian Language Week in the World*, organitzat per the Istituto Italiano di cultura at Jakarta, Indonesia, el 25 d'octubre de 2023.
73. TORRES ROSELL, Núria; ZAFRA APARICI, Eva; PUJOL ANDRÉS Sònia i MIRALLES SIRE, ponència, “Prevention and protection of children with disabilities victims of violence”, a *EuroCrim 2023. 23rd Annual Conference of the European Society of Criminology. “The Renaissance of European Criminology”*, realitzada a Florència, Itàlia, els dies 6- 9 de setembre de 2023.
74. TORRES ROSELL, Núria, moderadora de la secció 2 “Gender-based violence and child abuses” durant el One-day workshop “Excluded spaces: gender, identity, and inequalities”, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 8 de juny de 2023.

75. TORRES-ROSELL, Núria i PUJOL-ANDRÉS, Sònia, ponència “Retos en la detección del abuso y la violencia en personas menores de edad con necesidades especiales en el ámbito escolar” al *Congreso Internacional "Discapacidad: Justicia y Digitalización"*, organitzat per la Universitat de Sevilla, realitzat a Sevilla, els dies 27 i 28 de setembre de 2023.
76. TORRES-ROSELL, Núria; ZAFRA-APARICI, Eva; PUJOL-ANDRÉS, Sònia; MIRALLES-SIRÉ, Eva Neus. “*Protección a la infancia con discapacidad víctima de violencia. Una aproximación interdisciplinar desde la antropología y el derecho penal*”, al *V Congreso Mundial con infancia y adolescencia “Promocionado derechos, buen trato y participación en la escuela”*, organitzat per la Facultad de Formación del Profesorado de la Universidad de Extremadura, el Consejo Independiente de Protección de la Infancia (Sociedad Internacional Científica y Profesional), la Universidad de La Salle (Colombia), el Laboratorio Internacional de Promoción de Buen Trato y Participación Infantil y el Grupo Extremeño de Investigación en Teoría e Historia de la Educación, realitzat a Càceres, els dies 20-29 de novembre de 2023.
77. TORRES-ROSELL, Núria i PUJOL-ANDRÉS, Sònia, ponència, “Retos en la detección del abuso y la violencia en personas menores de edad con necesidades especiales en el ámbito escolar”, a *V Congreso Mundial con infancia y adolescencia “Promocionado derechos, buen trato y participación en la escuela*, organitzat per la Facultad de Formación del Profesorado de la Universidad de Extremadura, el Consejo Independiente de Protección de la Infancia (Sociedad Internacional Científica y Profesional), la Universidad de La Salle (Colombia), el Laboratorio Internacional de Promoción de Buen Trato y Participación Infantil y el Grupo Extremeño de Investigación en Teoría e Historia de la Educación, realitzat a Càceres, els dies 20-29 de novembre de 2023.

3.2. Nacionals

1. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència en línia, “Marco jurídico general y conceptual del Derecho Ambiental” al *Seminari Derecho del trabajo, cambio climático y transición justa*”, organitzat per la Universidad de La Laguna,

Universidad de Valencia i Universidad del País Vasco, realitzat en línia, el dia 18 de mayo de 2023.

2. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència “Cambio climático y desplazamiento: Derechos Humanos y seguridad”, organitzada per la Universidad CEU, realitzat a Valencia, el dia 11 mayo 2023,.
3. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, “Las migraciones climáticas: causas y consecuencias de una realidad invisibilizada”, a *II Jornada migración y salud: construyendo comunidad desde diferentes perspectivas de acción*, organitzat pel Hospital universitario Infanta Sofía, realitzat a San Sebastián de los Reyes, Madrid, el dia 11 mayo de 2023.
4. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Retos en la restauración de la Naturaleza", a *XVII Foro Internacional de Conservación de la Naturaleza, Restauración de Ecosistemas en España*, organitzat pel Comité Español de la Unión Internacional de Conservación de la Naturaleza (IUCN), realitzat a Ávila, el dia 16 de noviembre de 2023.
5. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Derechos de los Océanos", a *5ª edición de Foro Marino Justicia ecológica azul frente a la acción antrópica*, organitzat per la Universitat de les Illes Balears, realitzat a Eivissa, el dia 10 de noviembre de 2023.
6. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, "Acción por el clima, Vida submarina y Vida de ecosistemas terrestres", al *Ciclo Horizó 2030, Cosmógraf*, organitzat per l'Ayuntamiento de Manresa, realitzat a Manresa, el dia 8 de noviembre de 2023.
7. BORRÀS-PENTINAT, Susana, “La Unión Europea y las migraciones climáticas: respuestas limitadas a la otra migración olvidada”, al Seminari "*Los Refugiados climáticos*", organitzat per la Catedra Jean Monnet Derecho Ambiental de la Unión Europea, realitzat a la Universitat de Barcelona, el dia 16 de maig de 2023.
8. BORRÀS-PENTINAT, Susana, conferència, “Migraciones: causas ecosociales”, Organitzat pel Centre Cultural CIVICAN, realitzada a Pamplona, Navarra, el dia 21 d'abril de 2023.

9. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència, “Marco jurídico para la defensa de los derechos humanos con enfoque medioambiental/ Desplazamientos climáticos” a la *Segona edició de la Escuela de Defensores*, organitzada per l'Associació Catalana per la Pau i International Action Peace IAP, realitzada a Barcelona, el dia 27 d'abril.
10. BORRÀS-PENTINAT, Susana, ponència en línia, “Marco normativo y jurídico internacional” al *curs Crisis climática y justicia ambiental: del concepto a la acción*, organitzada per l'Associació Catalana per la Pau i International Action Peace IAP, realitzat en línia, el dia 3 d'octubre de 2023.
11. BORRÀS-PENTINAT, Susana, taula rodona "Migracions i Agenda 2030" al *seminari Justícia climàtica, drets humans i migracions* organitzat per Fundació ACSAR, COAMB, GRITIM i Universitat Pompeu Fabra, realitzat a Barcelona, el dia 29 de novembre de 2023.
12. CARMONA GARIAS, Silvia, ponència "El govern obert. Una nova cultura administrativa", a la *segona jornada ("Automatització i simplificació administrativa") del XIV Fòrum d'Actualització en Dret Local. Seminari de Dret Local Manuel Ballbé Mallol del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre*, organitzat per la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i el Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) de la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la col·laboració de l'Ajuntament de La Pobla de Mafumet, la Diputació de Tarragona, el Departament de Dret Públic, la Facultat de Ciències Jurídiques i la Fundació URV (FURV), amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local (CSITAL), l'Ajuntament de Tortosa i el Servei d'Incineració de Residus Urbans S.A. (SIRUSA), i realitzat a La Pobla de Mafumet, el dia 11 de maig de 2023.
13. CARMONA GARIAS, Silvia, taula rodona “La implantació de la digitalització al món local”, a la *segona jornada ("Automatització i simplificació administrativa") del XIV Fòrum d'Actualització en Dret Local. Seminari de Dret Local Manuel Ballbé Mallol del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre*, organitzat per la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i el Centre d'Estudis

de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) de la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la col·laboració de l'Ajuntament de La Pobla de Mafumet, la Diputació de Tarragona, el Departament de Dret Públic, la Facultat de Ciències Jurídiques i la Fundació URV (FURV), amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local (CSITAL), l'Ajuntament de Tortosa i el Servei d'Incineració de Residus Urbans S.A. (SIRUSA), realitzat a La Pobla de Mafumet, el dia 11 de maig de 2023.

14. CASADO CASADO, Lucía, ponència, "La terminación convencional del procedimiento en materia de subvenciones: ¿una opción posible?", comunicació presentada i acceptada per a la seva defensa oral en el *XVII Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo "20 años de la Ley General de Subvenciones"*, organitzat per la Universidad Pablo de Olavide i l'AEPDA i realitzat a Sevilla, els dies 27 i 28 de gener de 2023.
15. CASADO CASADO, Lucía, ponència, "El recurso de casación autonómica", ponència presentada al *Congreso "La necesaria reforma de la Ley de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa a los 25 años de su aprobación" (en recuerdo del maestro Eduardo García de Enterría en el centenario de su nacimiento)*, organitzat per la Universidad San Pablo CEU de Madrid i realitzat a Madrid el 22 de maig de 2023.
16. CASADO CASADO, Lucía, ponència convidada, "La consulta pública prèvia i el tràmit d'audiència en el procediment d'elaboració de les disposicions reglamentàries", a la Comissió Jurídica Assessora, a Barcelona, el dia 6 d'octubre de 2023.
17. CASADO CASADO, Lucía, ponència, "Medidas de acción positiva en la investigación, en la dotación de plazas y en los concursos de acceso" al *Seminari Dies cedit, dies venit: La igualdad en el Derecho*, organitzat per la Universidad de Huelva i realitzat a Huelva, el dia 18 d'octubre de 2023.
18. CASADO CASADO, Lucía, ponència, "Las medidas de acción positiva en la dotación de plazas y en los concursos de acceso como vía para reducir la

- brecha de genero en los niveles más elevados de la carrera académica”, comunicació presentada a la *Jornada Gènere i Dret*, organitzada per la Universitat de Girona i realitzada a Girona, el dia 27 de novembre de 2023.
19. COCCIOLO, Endrius, ponència “El rol de las comunidades energéticas más allá del mercado en la transición energética europea”, Jornada “*Energía y vulnerabilidad. El rol de las comunidades energéticas en el marco nuevo modelo energético*”, organitzada per la Facultat de Ciències Jurídiques, Universitat Rovira i Virgili, realitzada a Tarragona, el dia 24 de octubre de 2023.
 20. COCCIOLO, Endrius, ponència “Transición Justa”, a *II Congreso de la Asociación Española de Derecho de la Energía ‘Los retos de la seguridad en la transición energética*, organitzat per l’Asociación Española de Derecho de la Energía (AEDEN), realitzat a la Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, els dies 8 i 9 de juny de 2023.
 21. CREMADES CHUECA, Oriol, ponència convidada, “Digitalización, desconexión digital y salud laboral” al *17.º Encuentro Regional de Salud Laboral de CC. OO.-Castilla la Mancha*, realitzada a l’Aula Magna del Campus de la Fábrica de Armas de Toledo de la Universidad de Castilla-Mancha – Toledo, el dia 28 de juny de 2023.
 22. CREMADES CHUECA, Oriol, ponència, “Cuatro retos sobre la docencia del derecho del trabajo y de la seguridad social con perspectiva de género: conceptos, estadísticas, activismo y formación”. Comunicació presentada a la *Jornada Gènere i Dret*, organitzada per la Universitat de Girona i realitzada a Girona, el dia 27 de novembre de 2023.
 23. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència, “Nuevo reglamento de envases y residuos de envases: especial referencia al impacto en la gestión de residuos municipales” a la taula “Aproximación a los aspectos esenciales del Real Decreto 1055/2022, de 27 de diciembre, de envases y residuos de envases: envases comerciales e Industriales” a la *I Jornada Economía Circular Local (ECIL)*, organitzat per la Federación Galega de Municipios y Provincias (FEGAMP), el Foro Internacional de Residuos y Economía Circular (FIREC) i

- el Foro Gallego Local de Economía Circular (FOGALEC), realitzat a Santiago de Compostela, els dies 23 i 24 de març de 2023.
24. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència “Impactes del canvi climàtic en els drets econòmics, socials i culturals” a les *Jornades: Impactes del canvi climàtic en els drets humans*, organitzades per l’Institut Drets Humans de Catalunya, realitzades al Campus Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra, els dies 9 i 14 de març de 2023.
 25. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència, “Una aproximació jurídica a la petroquímica al Camp de Tarragona”, comunicació oral a *la Jornada de Treball Diagnosi transdisciplinària crítica sobre la petroquímica al Camp de Tarragona*, organitzat pel Departament d’Antropologia, Filosofia i Treball Social de la Universitat Rovira i Virgili, realitzada a Tarragona, el 19 de maig de 2023.
 26. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, moderadora al webinar “Nuevas perspectivas jurídicas para afrontar la contaminación por plásticos”, del *Primer Webinar OpenJustCircular*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, realitzat en línia, el 13 dia de juny de 2023.
 27. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, moderadora a la taula rodona “La transició cap a una economia circular: experiències locals” a la “*VI Jornades de Medi ambient i ens locals (I). La Llei 7/2022, de 8 d’abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular.*” en el marc del XIV Fòrum d’actualització en dret local. Seminari de dret local Manuel Ballbé Mallol, realitzat a la Pobla de Mafumet, el dia 22 de juny de 2023.
 28. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència, “Els Residus industrials a la legislació de la UE i de l’Estat espanyol” ponent a *Curs de Tècnic/a de residus. Mòdul 2. Gestió de Residus Industrials*, organitzat pel Col·legi d’Ambientòlegs de Catalunya, COAMB, el dia 14 de novembre de 2023.
 29. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència en línia “Objetivos de reciclado y valorización. Pasos a seguir para alcanzar la total reciclabilidad de los envases en 2030” al webinar *Espacios de intercambio colaborativo* en el marc de les “Jornadas Packnet”, organitzat per la Plataforma Tecnològica Española de Envase y Embalaje (Packnet) i el projecte ECIL, realitzat en línia el dia 21 de novembre de 2023.

30. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència, “La sentència de l’Audiència Nacional de 30 de setembre de 2020 com a eix per a la docència del règim jurídic de la responsabilitat patrimonial de l’Administració” comunicació oral a la *Jornada Gènere i Dret*, organitzada per la Facultat de Dret de la Universitat de Girona (UdG), realitzada a la Universitat de Girona, el dia 27 de novembre de 2023.
31. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, ponència, “Los retos que plantea el Reglamento europeo de envases y residuos de envases para el sector alimentario” al *I encuentro para la innovación de envases y embalajes alimentarios de Euskadi*, organitzat per ONTZI, realitzat a Barakaldo, Bizkaia, el dia 13 de desembre de 2023.
32. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “La mediación en el reintegro finalista de subvenciones” comunicació presentada i acceptada per a la seva defensa oral en el *XVII Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo*, organitzat per la Universidad Pablo de Olavide, realitzat a Sevilla, el dia 27 de gener de 2023.
33. EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, ponència, “El nuevo rol del bienestar animal en la producción agroalimentaria”, comunicació presentada i acceptada per a la seva defensa oral en el *I Congreso de Derecho Agroalimentario*, organitzat per la Universitat de Lleida, realitzat a Lleida, el dies 15, 16 i 17 de novembre de 2023.
34. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, ponència, “La teoria del nexa causal aplicada: La doctrina de la Comissió Jurídica Assessora en matèria de responsabilitat patrimonial”, al *Seminari sobre Doctrina Consultiva*, organitzat per la Comissió Jurídica Assessora, realitzat a Barcelona, el dia 18 de maig de 2023.
35. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, ponència, “Organització i competències comarcals”, a la *Jornada Quatre dècades de l’organització territorial de Catalunya: balanç i perspectives de futur*, organitzada per l’Institut d’Estudis de l’Autogovern, Generalitat de Catalunya, realitzada a Barcelona, el dia 17 de novembre de 2023.

36. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, ponència, “L’organització politicoadministrativa de Catalunya: present i futur”, a la *III Jornada d’Estudis de Dret Públic Víctor Ferro Pomà, “L’administració local a Catalunya”*, organitzada per la Societat Catalana d’Estudis Jurídics i l’Institut d’Estudis Catalans, realitzada a Barcelona, el dia 23 de novembre de 2023.
37. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, ponència en línia, “La importancia del Derecho Administrativo en la Administración Pública”, Webinar de Actualización organitzat per l’Instituto Nacional de Administración Pública (INAP), realitzat en línia, el dia 21 de novembre de 2023.
38. FORCADELL ESTELLER, Xavier, “Los sistemas de información interna como instrumentos al servicio de la integridad institucional”, a la *Jornada Ética pública, integridad y buenas prácticas en el ámbito local*, organitzada per la Diputación de Sevilla i la Fundación Democracia y Gobierno Local, realitzada a Sevilla, el dia 10 de novembre de 2023.
39. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “El dret local de Catalunya i les funcions d’assistència del nivell de govern supramunicipal”, al *Seminari en Gestió Pública*, organitzat per la la Barcelona School of Management-Universitat Pompeu Fabra, realitzat a Barcelona, el dia 24 de maig de 2023.
40. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “La continuïtat de les diputacions provincials i els seus efectes sobre l’organització veguerial” a la *Jornada Quatre dècades de l’organització territorial de Catalunya: balanç i perspectives de futur*, organitzada per l’Institut d’Estudis de l’Autogovern de la Generalitat de Catalunya, realitzada a Barcelona, el dia 17 de novembre de 2023.
41. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “L’organització territorial i el règim jurídic local i financer de Catalunya”, als *cursos d’especialització de la Universitat Autònoma de Barcelona, Curs sobre un dret Pública català per al segle XXI*, organitzats per la UAB, realitzats a Barcelona, al mes de juny de 2023.
42. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “Funció Pública: Autonòmica i Local”, a la *Setmana de les Professions Jurídiques 2023*, organitzada per la Universitat Pompeu Fabra, realitzada a Barcelona, el dia 24 de maig de 2023.

43. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència “Instruments anticorrupció i d’enfortiment de la integritat”, en el marc del *Títol d’Expert en Bon Govern, Prevenció de la mala Administració i Integritat Pública*, organitzat per la Universitat de Barcelona, realitzat a Barcelona, el dia 17 d’abril de 2023.
44. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “Mesa de gestión pública. Políticas públicas basadas en datos para mejorar el entorno de sus habitantes”, al *II Encuentro Nacional de Datos Abiertos*, organitzat pel Govern d’Aragó, la Diputació de Barcelona i la Diputació de Castelló, realitzat a Saragossa, el dia 14 de setembre de 2023.
45. FORCADELL ESTELLER, Xavier, ponència, “Relacions entre les administracions públiques i els ens instrumentals del sector públic”, al *Congrés de compliment normatiu i integritat en entitats públiques*, organitzat per l’Oficina Antifrau de Catalunya i la Diputació de Barcelona, realitzat a Barcelona, el dia 24 de març de 2023.
46. FORCADELL ESTELLER, Xavier, Membre del grup de treball “Códigos éticos integrales para la Administración local: retos y posibilidades”, impulsat per la Fundación Democracia y Gobierno Local, sota la direcció del Dr. Manuel Villora Mendieta, Catedràtic de Ciència Política a la Universidad Rey Juan Carlos, Madrid 2023-2024.
47. GIFREU FONT, Judith, “Colaboración público-privada y parques públicos de vivienda en la nueva Ley estatal de vivienda” a la *Jornada de la Revista jurídica de Catalunya La nueva Ley estatal de vivienda y su aplicación en Cataluña*, organitzat per la ICAB, realitzat a Barcelona, el dia 27 d’octubre de 2023.
48. GIFREU FONT, Judith, Ponència “Los instrumentos de la política del suelo y vivienda” al *Congreso Usos del Suelo para hacer Ciudad*, organitzat per la Facultad de Derecho de la Universidad de Valencia, realitzat a València, els dies 2 i 3 de novembre de 2023.
49. GIFREU FONT, Judith, ponència, “La reforma del mapa municipal: la fusió de municipis i el principi d’autonomia local. Els procediments establerts a la legislació municipal i de règim local” a la *Jornada Quatre dècades de l’organització territorial de Catalunya: balanç i perspectives de futur*,

- organitzada per l'Institut d'Estudis de l'autogovern, Generalitat de Catalunya, realitzada a Barcelona, el dia 17 de novembre de 2023.
50. GIFREU FONT, Judith, ponència, "L'ordenació urbana en un context de canvi climàtic", en L'Administració local a Catalunya, a la *III Jornada d'Estudis de Dret Públic Català Víctor Ferro Pomà*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics Institut d'Estudis Catalans, realitzat a Barcelona, el dia 23 de novembre de 2023.
51. GUERRERO VIZUETE, Esther, ponència, "La configuración del empleo en la 3/2023: ¿verdadera reestructuración para superar las deficiencias del mercado de trabajo o simple continuismo?", comunicació presentada en el *XXXIII Congreso Nacional de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social*, organitzat per l'Asociación Española de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social, realitzat a Cuenca, els dies 25-26 de maig de 2023.
52. JARIA-MANZANO, Jordi, intervenció "El finançament autonòmic: anàlisi jurídica del model vigente", Intervenció de cloenda de la Jornada monogràfica de la *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals – Journal of Self-Government* organitzada per el Institut d'Estudis de l'Autogovern, realitzada a Barcelona, el dia 17 de març de 2023.
53. JARIA-MANZANO, Jordi, Intervenció en el panell titulat 'La presència de l'extrema dreta en els carrers. Límits des de la teoria dels drets fonamentals', a la Jornada '*Espai públic, cultura política i habitatge*', organitzada per la Càtedra d'Habitatge i Dret a la Ciutat, de la Universitat de València, realitzada a València, el dia 3 de maig de 2023.
54. JARIA-MANZANO, Jordi, ponència, 'La sostenibilitat insostenible: com el dret ambiental es construeix a partir de la pretensió de cancel·lar la història', *cicle de seminaris 'El Canvi Climàtic i els Drets Humans: Eines legals d'anàlisi i acció social davant la crisi climàtica'*, organitzat per la Universitat de les Illes Balears, realitzat a Palma, el dia 19 de maig de 2023.
55. JARIA-MANZANO, Jordi, ponència, 'Energía y democracia', a la Jornada '*Energía y vulnerabilidad. El rol de las comunidades energéticas en el marco nuevo modelo energético*, organitzada en el marc del projecte 'Regulación de sistemas energéticos comunitarios basados en almacenamiento y flexibilidad:

- aceptabilidad, gobernanza y digitalización (ComEnerSys)' (referencia TED2021-131840B-I00), realizar a Tarragona, el dia 24 d'octubre de 2024.
56. JARIA-MANZANO, Jordi, Intervenció "Els nous drets de ciutadania i la seva afectació en el repartiment competencial" intervenció de cloenda de la Jornada monogràfica de la *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals – Journal of Self-Government*, organitzada per l'Institut d'Estudis de l'Autogovern, realitzada a Barcelona, el dia 10 de novembre de 2023.
57. JARIA-MANZANO, Jordi, Moderació del panell "L'estructura territorial municipal", en el marc de la *Jornada d'estudi 'Quatre dècades de l'organització territorial de Catalunya: balanç i perspectives de futur'*, organitzada per l'Institut d'Estudis de l'Autogovern de la Generalitat de Catalunya, realitzada a Barcelona, el dia 16 de novembre de 2023.
58. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, ponència, "El diálogo social y los Acuerdos Marco Internacionales: Una herramienta para la defensa de los derechos humanos laborales en la empresa", *al Taller de investigación sobre empresas y derechos humanos*, organitzat per la la Universitat Rovira i Virgili, realitzat a Tarragona, els dies 12- 14 de juliol de 2023.
59. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, ponència, "Análisis de la norma laboral internacional y europea con perspectiva verde: ¿Es la regulación laboral un aliado para la protección ambiental?" *al IX Seminario de Personal Investigador en Etapa Doctoral, Sección Juvenil de la Asociación Española de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social*, organitzat per l'Asociación Española de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social AEDTSS, realitzat a la Universidad Carlos III de Madrid a Madrid, el dia 12 de maig de 2023.
60. MORENO URPÍ, Alexandre, ponència "La protección de las personas defensoras de derechos humanos en Europa ante nuevas modalidades de persecución: las iniciativas anti-slapp" a les *XXX Jornadas Ordinarias de la Asociación Española de Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales (AEPDIRI)*, organitzat per la Universidad de las Palmas de Gran Canaria (ULPGC), realitzat a Gran Canaria, els dies 20- 24 de setembre de 2023.

61. PIGRAU SOLÉ, Antoni, ponència en línea, “La propuesta de ley sobre el Centro catalán de empresas y derechos humanos” al *Seminario Virtual “La defensa de los derechos humanos y el medio ambiente y el camino hacia la diligencia debida obligatoria de las empresas”*, organitzat pel CEDAT i el Grup de recerca “Territori, Ciutadania i Sostenibilitat”, realitzat en línea, els dies 20 i 21 de març de 2023.
62. PIGRAU SOLÉ, Antoni, Conferència de clausura “Empresas e Dereitos Humanos: o lado escuro do Dereito Internacional” a *XIV edició de Mestrado en Estudos Internacionais da USC*, organitzat per la Facultad de Derecho, Universidade de Santiago de Compostela, realitzat a Santiago de Compostela, el dia 3 de maig de 2023.
63. PIGRAU SOLÉ, Antoni, ponència, “Drets humans, empreses i canvi climàtic: el panorama actual” al Cicle de seminaris: *El Canvi Climàtic i els Drets Humans: Eines legals d'anàlisi i acció social davant la crisi climàtica*, organitzat per la Universitat de les Illes Balears, realitzat a Palma de Mallorca, el dia 12 de maig de 2023.
64. PIGRAU SOLÉ, Antoni, ponència, “Aprendizajes desde la experiencia catalana en empresas y derechos humanos” a *VI Laboratorio Economía De Paz, Derechos Humanos y Empresa Vasca*, organitzat per Gernika Gogoratz amb col·laboració amb EhuGune, REAS Euskadi, Economistas sin Fronteras i la Coordinadora d'ONGDS d'Euskadi, realitzat a l'Auditorio Arriaga a Bizkaia Aretoa, Bilbao, el dia 24 de maig de 2023.
65. PIGRAU SOLÉ, Antoni, ponència, “Afectación del cambio climático en el mar” a *Tarraco Mediterrani 3ª edición Abordaje de la actividad en el mar y su costa, desde el ámbito policial, recreativo y de medioambiente*, organitzada pel Centro Universitario de la Guardia Civil, Comandancia de la Guardia Civil de Tarragona, realitzat a Tarragona, 29 de juny de 2023.
66. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Naturaleza del tráfico de vida silvestre en España y papel que desempeña en el mercado global, al V Simposio de Investigación Criminológica *La criminología del futuro, hoy*, organitzat per la Sociedad Española de Investigación Criminológica, SEIC, realitzat a Valencia, els dies 6 i 7 Juliol 2023.

67. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “The illegal trade in European eels: how is the legislation that governs their trade failing to protect the species? al *VIII Tarragona International Environmental Law Colloquium Don't kill the bee! Legal insights to combat the biodiversity crisis*, organitzat pel CEDAT i l'AAEDAT, realitzat a Tarragona, els dies 1 i 2 Juny 2023.
68. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència taula rodona, “El comerç il·legal d'anguila europea: què podem fer per a prevenir-ne el tràfic” a la *XII Jornada de Criminologia*, organitzada per la Universitat Oberta de Catalunya i Col·legi de Criminòlegs de Catalunya, realitzat en línia, el dia 23 Novembre 2023.
69. PONS-HERNANDEZ, Monica, ponència, “Puertas giratorias en el mercado eléctrico español: la inacción climática como delincuencia estatal-corporativa al *Congreso Internacional sobre Macrocriminalidad: criminalidad y desastres naturales*, organitzat per la Universidad Pablo de Olavide, realitzar a Sevilla, els dies 9, 10 i 12 Juny 2023.
70. PUJOL-ANDRÉS, Sònia, ponència, “Mujeres condenadas por abuso sexual infantil intrafamiliar”, al *Congreso de Jóvenes Penalistas*, organitzat per la Universitat de Castilla y la Mancha, realitzat a Ciudad Real, els dies 16 i 17 de novembre de 2023.
71. SABATÉ VIDAL, Josep Maria, ponència, “Les disfuncions de la contractació administrativa als ens locals”, al *XIV Fòrum d'Actualització en Dret Local. Seminari de Dret Local Manuel Ballbé Mallol del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre*, organitzat per la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i el Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) de la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la col·laboració de l'Ajuntament de La Pobla de Mafumet, la Diputació de Tarragona, el Departament de Dret Públic, la Facultat de Ciències Jurídiques i la Fundació URV (FURV), amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local (CSITAL), l'Ajuntament de Tortosa i el Servei d'Incineració de Residus Urbans S.A. (SIRUSA), i realitzat curs acadèmic 2022-2023 (del 13 d'abril al 6 de juliol de 2023), a La Pobla de Mafumet, el dia 13 d'abril de 2023.

72. SABATÉ VIDAL, Josep Maria, ponència, “Les competències de la Generalitat sobre la determinació del mapa municipal”, a la Jornada *Quatre dècades de l'organització territorial de Catalunya: balanç i perspectives de futur*, organitzada per l'Institut d'Estudis de l'Autogovern de la Generalitat de Catalunya, realitzada a Barcelona, el dia 17 de novembre de 2023.
73. TORRES ROSELL, Núria, ponència “Hijos e hijas de la violència de genero: consecuencias del feminicidio”, al *I Seminario de Investigación Interuniversitario de la Red VIOMUJ “Delitos contra la libertad sexual y violència de genero”*, realitzat a Donostia-San Sebastian, els dies 9 i 10 de novembre de 2023.
74. TORRES ROSELL, Núria, ponència, “La protecció dels i les menors en casos de violència masclista”, *II Seminari Alumni d'Actualització Jurídica i Social de la Facultat de Ciències Jurídiques*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, el dia 30 de març de 2023.
75. TORRES ROSELL, Núria; ZAFRA APARICI, Eva; MIRALLES SIRÉ, Eva i PUJOL ANDRÉS, Sònia, ponència, “Necessitats per la protecció de la infància amb discapacitat en front a les violències : Què ens diuen els/les professionals?” a la *I Jornada VioPrev, Violències, Infància i Discapacitat en entorns educatius a Tarragona*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, realitzat a la Facultat de Ciències jurídiques de la URV a Tarragona, el dia 10 de març de 2023.

4. Congressos, seminaris i jornades científiques organitzats

4.1. Internacionals

1. BORRÀS-PENTINAT, Susana, organització *International Symposium Towards a Legal System in Harmony and Peace with Nature*, co-organitzat per l'International Council of Environmental Law (ICEL), Universidad Carlos III de Madrid, Universidad de Vigo, realitzat a Madrid, el dia 18 de desembre de 2023.

2. BORRÀS-PENTINAT, Susana, organització, *Rights of Nature: towards the recognition of the Ocean Rights*", a la COP 28, realitzat a l'IUCN Pavillion, Dubai, Emirats Emirats Àrabs, el dia 12 de desembre de 2023.
3. COCCIOLO, Endrius, Organització i presidència del Research Workshop "An in-depth exploration of non-doctrinal methods", al *20th IUCN-AEL Colloquium Future-Proofing Law in a Time of Environmental Emergency*, organitzat per l'IUCN-AEL i la University of Eastern Finland, realitzat a Joensuu, Finland, el dia 31 July 2023.
4. DE LA VARGA PASTOR, Aitana i COCCHINI, Andrea, Organització del *Primer Webinar OpenJustCircular "Nuevas perspectivas jurídicas para afrontar la contaminación por plásticos"*, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, realitzat en format virtual, el dia 13 de juny de 2023.
5. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, organització "*V Seminari "Política de éxito y buenas prácticas de intervención social y educativa en perspectiva local"*", co-organitzat per la Càtedra d'Inclusió Social, URV, Càtedra d'Estudis Jurídics Màrius Viadel i Martín, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili a Tarragona, els dies 17 de febrer, 24 de febrer, 3 de març i 10 de març de 2023.
6. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, Organització de la "*XVI Jornada del Dia Mundial del Treball Social*", co-organitzat pel Col·legi de Treball Social de Catalunya, Tarragona, la Càtedra d'Inclusió Social, URV, la Càtedra d'Estudis Jurídics Màrius Viadel i Martín, realitzat a URV, Tarragona, el dia 16 de març de 2023.
7. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, PONS-HERNANDEZ, Monica, ROSIGNOLI, Francesca i estudiants de doctorat, comitè organitzador del "*VIII Tarragona International Environmental Law Colloquium*" (TIEC) co-organitzat pel CEDAT i l'AAEDAT, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, els dies 1 i 2 de juny de 2023.
8. MORENO URPI, Alexandre, membre del comitè organitzador del Congrés internacional "*Hacia la diligencia debida obligatoria en derechos humanos: propuestas regulatorias y lecciones aprendidas*", realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, els dies 13 i 14 de juliol de 2023.

9. PIGRAU SOLÉ, Antoni i IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel, “Congreso Internacional: Hacia la diligencia debida obligatoria en derechos humanos: propuestas regulatorias y lecciones aprendidas realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, els dies 13 i 14 de juliol de 2023.
10. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, Convegno Internazionale italo-spagnolo "Diritto e sostenibilità", coorganizat pel Departamento de Derecho Público y Privado Especial y Derecho de la Empresa de la Universidad de la Laguna, el Dipartimento di Scienze Giuridiche de la Università del Salento y el Departamento de Derecho Público de la Universitat Rovira i Virgili, realitzat a Lecce, Itàlia, els dies 18, 19 i 20 de maig de 2023.
11. ROSIGNOLI, Francesca, FELIPE Beatriz, KENT, Avidan, International Seminar “Climate-induced migration: recent trends and future directions” organitzat per Universitat Rovira i Virgili, el 24 d'abril de 2023.
12. ROSIGNOLI, Francesca, FELIPE, Beatriz i IBARRA, Rosalía *Seminario Reflexiones sobre movilidad humana y cambio climático*, co-organitzat pel CEDAT, realitzat a la Sala de Juntes de la URV, Tarragona, el dia 9 de febrer de 2023.

4.2. Nacionals

1. CASADO CASADO, Lucía, FUENTES GASÓ, Josep Ramon i RODRÍGUEZ BEAS, Marina, direcció acadèmica del *XIV Fòrum d'Actualització en Dret Local. Seminari de Dret Local Manuel Ballbé Mallof del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre*, organitzat per la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i el Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) de la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la col·laboració de l'Ajuntament de La Pobla de Mafumet, la Diputació de Tarragona, el Departament de Dret Públic, la Facultat de Ciències Jurídiques i la Fundació URV (FURV), amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local

- (CSITAL), l'Ajuntament de Tortosa i el Servei d'Incineració de Residus Urbans S.A. (SIRUSA), i realitzat curs acadèmic 2022-2023 (del 13 d'abril al 6 de juliol de 2023), a La Pobra de Mafumet.
2. CASADO CASADO, Lucía; FUENTES GASÓ, Josep Ramon i RODRÍGUEZ BEAS, Marina, direcció acadèmica de les *VII Jornades de Medi Ambient i Ens Locals*, organitzades per la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i el Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) de la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la col·laboració de l'Ajuntament de La Pobra de Mafumet, la Diputació de Tarragona, el Departament de Dret Públic, la Facultat de Ciències Jurídiques i la Fundació URV (FURV), amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local (CSITAL), l'Ajuntament de Tortosa i el Servei d'Incineració de Residus Urbans S.A. (SIRUSA), i realitzades el curs acadèmic 2022-2023 (22 de juny i 6 de juliol de 2023), a La Pobra de Mafumet.
 3. CASADO CASADO, Lucía i FUENTES GASÓ, Josep Ramon, direcció acadèmica del *Seminario "Mediación intrajudicial en el ámbito contencioso-administrativo"*, organitzat per l'Àrea de Dret Administratiu de la URV (Departament de Dret Públic), amb el suport de la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV, de la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín i l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca i realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, a Tarragona, el dia 26 de maig de 2023.
 4. COCCIOLO, Endrius, organització del workshop *Aceptabilidad social de comunidades energéticas*, en el marc del projecte TED2021-131840B-I00, finançat per el MCIN/AEI/10.13039/501100011033 i per la Unió Europa "NextGenerationEU"/PRTR, Facultat d'Economia i Empresa, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 20 de Novembre de 2023.
 5. COCCIOLO, Endrius, organització de la Jornada *Energía y vulnerabilidad. El rol de las comunidades energéticas en el marco nuevo modelo energético*, en el marc del projecte TED2021-131840B-I00, finançat per el

- MCIN/AEI/10.13039/501100011033 i per la Unió Europa “NextGenerationEU”/PRTR, Facultat de Ciències Jurídiques, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 24 d’octubre de 2023.
6. COCCIOLO, Endrius, organització de la Jornada *Comunidades energéticas, mercados locales y redes: perspectivas y problema*, en el marc del projecte TED2021-131840B-I00, finançat per el MCIN/AEI/10.13039/501100011033 i per la Unió Europa “NextGenerationEU”/PRTR Facultat de Ciències Jurídiques, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 24 de juny de 2023.
 7. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i RODRÍGUEZ BEAS, Marina, *VI Jornades de Medi Ambient i Ens locals, 2022-2023*, co-organitzat pel Centre d’Estudis de Dret Ambiental (CEDAT), URV - Càtedra d’Estudis Jurídics Màrius Viadel i Martín, URV, realitzat a l’Ajuntament de La Pobla de Mafumet, els dies 22 de juny i 7 de juliol de 2023.
 8. GIFREU FONT, Judith, direcció Jornada *Sensellarisme i habitatge*, organitzat per la Càtedra Barcelona Estudis Habitatge, realitzat a Barcelona, el dia 21 d’abril de 2023.
 9. GIFREU FONT, Judith, direcció Jornada *La col·laboració pública privada*, organitzada per l’ACM, Càtedra Prat de la Riba i la Càtedra Barcelona Estudis Habitatge, realitzada a Barcelona, el dia 30 de maig de 2023.
 10. PIGRAU SOLÉ, Antoni; IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel, direcció del Seminario *La defensa de los derechos humanos y el medio ambiente y el camino hacia la diligencia debida obligatoria de las empresas*, realitzat a Tarragona, els dies 20 i 21 de març de 2023.
 11. PIGRAU SOLÉ, Antoni i CAMPINS ERITJA, Mar, Co-directores del Seminario *Estocolmo, 1972: Cincuenta Años de Derecho Internacional del Medio Ambiente*, Coorganitzat pel projecte de recerca “La biodiversidad, el clima y la salud pública global: Interacciones y desafíos para el Derecho Internacional” (PID2020-117379GB-I00), la Universitat de Barcelona i el Centre d’Estudis de Dret Ambiental de Tarragona, Universitat Rovira i Virgili. realitzat a la Universidad de Barcelona, els dies 20 i 21 de junio de 2022.
 12. TORRES ROSELL, Núria i ZAFRA APARICI, Eva, direcció de *la I Jornada VIOPREV “Violències, Infància i Discapacitat en entorns educatius de*

Tarragona” celebrada en el marc del projecte “Promoció de la digitalització per afavorir la prevenció, la detecció i la protecció de les violències en la infància i adolescència en l'àmbit local de Tarragona”, realitzat a la Facultat de Ciències Jurídiques, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 10 de març 2023.

13. ROSIGNOLI, Francesca; TOMASELLI, Alexandra i IBARRA, Rosalía, organització del *Seminari de investigación sobre temas actuales de derecho ambiental*, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, el dia 2 de febrer de 2023.

5. Tesis doctorals

5.1. Tesis defensades

1. “El déficit de protección del conocimiento tradicional en el marco constitucional ecuatoriano: democracia monista y persistencia de la colonialidad”, Ena Matos Jaqui, 2023. Tesi defensada l'1 de juny de 2023. Programa de doctorat en dret de la Universitat Rovira i Virgili, dirigida per Jordi Jaria-Manzano. Qualificació: Excel·lent.
2. “Rethinking property towards equity and resilience. An ecofeminist proposal for the commons” (menció internacional), Clara Esteve Jordà, 2023. Tesi defensada el 07 de juliol de 2023. Programa de doctorat en dret de la Universitat Rovira i Virgili, dirigida per Jordi Jaria-Manzano. Qualificació: Excel·lent *cum laude*.
3. “Diskriminiert Föderalismus? Die Umsetzung des völkerrechtlichen Diskriminierungsverbots im föderalen Staat, am Beispiel der Anwendung der Kinderrechtskonvention durch die Kantone der Schweiz”, (menció internacional), Urs Thalmann, 2023, Tesi defensada el 9 d'agost de 2023. Programa de doctorat en dret de la Universitat Rovira i Virgili, dirigida per Jordi Jaria-Manzano. Qualificació: Excel·lent *cum laude*.
4. “La ‘cultura’ per il sistema produttivo. Alla ricerca di nuovi equilibri per una regolazione pubblica a vantaggio dell future generazioni”, Alessandra Picones. Tesi defensada el 14 de juny de 2023. Programa de doctorat en dret de la

Universitat Rovira i Virgili, dirigida per Endrius Coccio. Qualificació: Excel·lent *cum laude*.

5. “Los derechos humanos en la vivienda colaborativa”, Maria Paula Rodríguez Liévano. Tesi defensada el 17 de febrer de 2023. Programa de doctorat en dret de la Universitat Rovira i Virgili, dirigida per Ángeles Galiana Saura i Sergio Nasarre Aznar. Qualificació: Excel·lent.
6. “La conflictivitat jurisdiccional en l'ordre contenciós administratiu entre administracions públiques. Una proposta de resolució de conflictes”, Francesc Esteve i Balagué. Tesi defensada el 7 de juliol de 2023. Programa de doctorat en dret, Tarragona, dirigida per Josep Ramon Fuentes i Gasó. Qualificació: Excel·lent *cum laude*.
7. “Los catálogos urbanísticos del patrimonio como instrumentos municipales de protección del patrimonio. Especial referencia a Cataluña”, Bernat Calvo i Català, Tesi defensada el 15 de setembre de 2023. Programa de doctorat en dret, Tarragona, dirigida per Josep Ramon Fuentes i Gasó. Qualificació: Excel·lent *cum laude*.

5.2. Tesis en elaboració

1. “Actors fonamentals en la protecció ambiental de les relacions laborals a Espanya i la necessitat de millorar-ne el seu protagonisme”. Doctorand: Marouane Laabbas El Guennouni. Directores: Esther Guerrero Vizuete i Lucía Casado Casado. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
2. “Aplicabilitat dels drets de conciliació laboral, personal i familiar en la societat catalana actual”. Doctoranda: Montserrat Aumatell i Arnau. Directora: Esther Guerrero Vizuete. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
3. “Child Abuse and Role of Law and International Charters in Child Protection”. Doctorand: Hamza Rasmi Musa Al-Eswed. Data prevista: 17/04/2026. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.

4. "De la necesidad del contrato estatal como un lenguaje universal. Estudio comparado del derecho español y colombiano". Doctorand: Fabian Enrique Granados Codina. Directora: Marina Rodríguez Beas. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
5. "Derechos de la Naturaleza". Doctoranda: Yesica Alvarez. Data prevista: 30/11/2026. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
6. "Derechos fundamentales y libertades públicas a la luz del constitucionalismo garantista". Doctorand: Ariel Sepúlveda Soto. Direcció: Ángeles Galiana Saura. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
7. "El futuro del Derecho laboral en la era de la automatización". Doctoranda: Karelis del Rocío Albornoz Parra. Directora: Esther Guerrero Vizuete. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
8. "Elaboració d'un projecte de text normatiu que reguli la carrera administrativa horitzontal a l'Ajuntament del Vendrell". Doctorant: Roger Càmara Mas. Directores: Endrius Cocciolo i Josep Ramon Fuentes Gasó. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
9. "Failed and weakened states in Africa". Doctorand: Mohamed el Moctar Khatry. Data prevista: 05/03/2025. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
10. "El impacto del feminicidio en la infancia i adolescencia" Doctoranda: Lucía de Frías Vázquez. Directora: Neus Oliveras Jané. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
11. "El procediment especial de l'Habeas Corpus, Concepte, Evolució i sobre activació del procediment" Doctorand: Alberto Lacueva Noda. Directora: Neus Oliveras Jané. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
12. "El trabajo de cuidados: análisis desde una perspectiva jurídico-laboral y comparada España-Chile". Doctoranda: Mª Paz Guajardo Moraga. Directores: Esther Guerrero Vizuete i Oriol Cremades Chueca. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.

13. “El personal directivo público profesional en las administraciones públicas”.
Doctorand: José Antonio Alamillo Blanca. Directora: Judith Gifreu Font.
Doctorat en Dret, UAB.
14. “Honour based crimes”, Doctorand: Kian Kiarostami. Directors: Núria Torres Rosell i Víctor Merino Sancho. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
15. “Inteligencia Artificial en Derecho: jueces y abogados con IA y algoritmos. Beneficios y riesgos”, Doctoranda: Regina Álvarez Albaladejo. Directora: Ángeles Galiana Saura. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
16. “Inside the slippery world of eel trafficking: exploring the intersection of crime and culture within the transnational black market of glass eels in Spain”.
Doctoranda: Mònica Pons Hernández. Directores: Maria Marques-Banque i Tanya Wyatt. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
17. “Integrated Network Planning for Hydrogen and National Energy and Climate Plans”.
Doctoranda: Paola Jiménez Casanova. Directors: Endrius Cocciolo, Jordi Jaria-Manzano. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
18. “La gobernanza y la regulación del hidrógeno para una transición energética sostenible”.
Doctoranda: Aloia López Ferro. Directors: Endrius Cocciolo i Lucía Casado Casado. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
19. “L’anàlisi del règim jurídic i institucional de la Mancomunitat per a la Gestió de Residus Urbans com embrió d’un ens supramunicipal metropolità de gestió de serveis mediambientals del Camp de Tarragona”.
Doctoranda: Maria Cruz Gallardo Ruiz. Directores: Lucía Casado Casado i Judith Gifreu Font. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
20. “La crisis de la justicia administrativa y los mecanismos complementarios de resolución de conflictos”.
Doctorand: Óscar Expósito López. Directores: Ángeles Galiana Saura i Lucía Casado Casado. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.

21. “La gestió comarcal dels residus municipals en clau d'economia circular: un repte organitzatiu”. Doctoranda: Laura Beas Jurado. Directors: Aitana de la Varga i Josep Ramon Fuentes Gasó. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
22. “La responsabilitat penal en matèria de residus plàstics”. Doctorand: Ivan Hortigüela Bolsa. Directora: Maria Marquès Banqué. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
23. “La representació dels menors víctimes de delictes en supòsits de conflicte d'interessos amb els seus representants legals o en absència d'aquests” Doctoranda; Maria Àfrica Cruz Jiménez, Directora: Núria Torres Rosell. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
24. “La protecció jurídica de les persones menors d'edat amb discapacitat enfront de la violència: especial menció a la violència sexual”, Doctoranda: Sònia Pujol Andrés, Directora: Núria Torres Rosell. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
25. “Los usos jurídico-laborales del teletrabajo: escenarios y limitaciones desde una perspectiva de derecho internacional y comparado del trabajo”. Doctorand: Mauricio Anibal Mateluna Rodriguez. Director: Oriol Cremades Chueca. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
26. “La responsabilitat penal de la biodiversitat en un context de crisi ambiental”. Doctoranda: Lídia Rios Vera. Directora: Maria Marques-Banque. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
27. “Les Defensores Ambientals com a vectors de canalització del conflicte: vulnerabilitat, resiliència i transformació social”. Doctorand: David Espinola Puig. Director: Jordi Jaria-Manzano. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
28. “Mining, popular consultations and the environment in Colombia”. Doctoranda: Jhoennya Moreno Reales. Data prevista: 06/04/2024. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
29. “Nuclear deterrence and the spread of nuclear weapons in the Third World”. Doctorand: Nastaran Salehi Afshari. Data prevista: 09/01/2026. Directora:

Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.

30. "Part XII of UNCLOS: the implication of MARPOL annex I in the execution of international environmental law". Doctoranda: Parisa Aghebati. Data prevista: 31/03/2026. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
31. "Planificación territorial, cambio climático y Delta del Ebro". Doctoranda Paula Navarro Pujo. Directors: Lucía Casado Casado i Josep Ramon Fuentes Gasó. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
32. "Regulating hydrogen within the legal framework of circular economy". Doctorand: Álvaro Martín Morán. Directors: Endrius Cocciolo, Aitana de la Varga Pastor. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
33. "The Effectiveness of the International Criminal Court in preventing Crimes and Protecting Victims' Rights". Doctoranda: Besong, M. A. Data prevista: 31/03/2026. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
34. "The impact of the metaverses on the protection of intellectual property rights and competition law". Directors: Endrius Cocciolo, Vanessa Jiménez Serrania. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
35. "Tutela dell'ambiente e pubbliche amministrazioni nell'ambito dell'economia circolare: la funzione di educazione ambientale". Doctoranda: Paola Vilei. Director. Endrius Cocciolo. Programa de doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.
36. "Repercussions jurídiques de les alteracions dels límits municipals". Doctorand: Josep Martínez Melgares. Directora: Judith Gifreu Font. Doctorat en Seguretat Humana i Dret Públic Global, UAB.
37. "Vulnerabilities of European Security versus Migration, and Drug Trafficking. - Study of Iran and Turkey as bridge countries in directing illegal drug trafficking towards Europe. -The Economic gains for bridge countries? -Limits and usefulness of International Laws". Doctoranda: Ahoora Sahhafi (Iran). Data prevista: 11/04/2026. Directora: Susana Borràs-Pentinat. Programa de Doctorat en Dret de la Universitat Rovira i Virgili.

6. Altres

6.1. Premis

1. CASADO CASADO, Lucía, *Premio Estudios Financieros 2023*, en la modalitat de Dret Constitucional i Administratiu, amb el treball “Balance del recurso de casación autonómica en el ámbito contencioso-administrativo: la necesidad de una reforma urgente e inaplazable”.
2. CREMADES CHUECA, Oriol, Finalista *Premio Estudios Financieros 2023* en la modalitat de Dret del Treball i la Seguretat Social, amb el treball “Bienestar de los animales de compañía y derecho del trabajo: convergencias y propuestas”.
3. PONS-HERNANDEZ, Monica, *Student Paper Award 2023, American Society of Criminology Division on International Criminology - 1st Place* amb el treball “Inside the slippery world of glass eel trafficking: Lessons learned from Spain to prevent the illegal trade of European eels”
4. PONS-HERNANDEZ, Monica, *Graduate Student Paper Award 2023, American Society of Criminology Division on Critical Criminology and Social Justice* amb el treball “Missing the trees for the forest”? An analysis of the harms to the European eels within their trade and traffic.
5. TORRES ROSELL, Núria; MERINO SANCHO, Victor; PUJOL, Sònia, ASCENCIO, Stephanie, *Premi Joan Pedrerol Gallego a l'Impacte Social de la Recerca, del Consell Social de la URV*, en la modalitat EX ANTE, 2023, amb el Projecte “Impact of the Barnahus Model on protecting the rights of children victims of sexual abuse in the Criminal justice system”.

6.2. Beques i ajuts

1. EXPÓSITO-LÓPEZ Oscar, *Beca del proyecto LIFE INVASAQUA* per finançar l'inscripció del IV Congreso Ibérico de Restauración Fluvial - Restaurarríos 2023 y presentar su comunicación “Especies exóticas invasoras naturalizadas en los ríos, un ejemplo de antropocentrismo ambiental constitucional”.

2. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, *Beca Fulbright-Schuman* per finançar l'estada de recerca duta a terme a la Colorado State University i a la Rutgers University. Valorada en 20.000€.
3. RODRIGUEZ BEAS, Marina, *Ajut per a la requalificació del professorat del sistema universitari espanyol per al 2021-2023* per finançar una estada de recerca a la Universitat del Salento, Itàlia.

6.3. *Estades de recerca*

1. CREMADES CHUECA, Oriol, Estada de recerca a la Sapienza Università di Roma (Roma, Itàlia). Durada: 01 de setembre de 2023 al 21 de desembre de 2023.
2. FALLADA-GARCÍA-VALLE, Juan Ramon, Estada de recerca a CARISMA Center, IUSS Scuola Superiore Universitaria (Pavia, Itàlia). Durada: 19 de maig a l'11 de setembre de 2023.
3. LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, Estada de recerca a la "Colorado State University, Fort Collins (Colorado, Estats Units). Durada: 01 d'agost de 2023 al 31 de desembre de 2023.
4. RODRÍGUEZ BEAS, Marina, estada de recerca al Dipartimento di Scienze Giuridiche de la Università del Salento (Itàlia) i la investigadora responsable del seguiment de l'estada, la Dra. Gabriella De Giorgi Cezzi. Durada: 1 de setembre 2022 a l'1 de setembre de 2023.

6.4. *Altres*

1. CREMADES CHUECA, Oriol, revisor d'un article científic en la *Revista de Estudios Jurídico Laborales y de Seguridad Social (REJLSS)* - ISSN-e: 2660-437X -. Febrer de 2023.
2. CREMADES CHUECA, Oriol, aportació d'ànlisi/opinió en el reportatge '[La desconexión digital regulada por ley en España desde 2018 llega a Bélgica](#)' elaborat per la periodista Júlia F. Cadenas i publicat a *Newtral* el dia 14 d'abril de 2023. Mitjà de comunicació que publica únicament en online.

3. CREMADES CHUECA, Oriol, aportació d'ànàlisi/opinió en el reportatge '[Las empresas se resisten a dejar que sus empleados desconecten](#)' elaborat pel periodista Gorka R. Pérez i publicat a *El País* el dia 21 de maig de 2023. Publicat en format físic (p. 54) i online.
4. CREMADES CHUECA, Oriol, [entrevista escrita pel diari La Tribuna de Toledo el dia 30 de juny de 2023 sobre l'impacte la digitalització i l'impacte de la intel·ligència artificial en el treball](#). Publicada en format físic (p. 12) i online.
5. CREMADES CHUECA, Oriol, col·laboració radiofònica a «RAC1 migdia amb els serveis informatius de RAC1» el dia 12 d'agost de 2023 sobre l' activitat de la Inspecció de Treball en matèria de mesures preventives en el treballs a l' aire lliure durant l'estiu i alertes de calor. S'aportà anàlisi tècnic i opinió al mitjà de comunicació i en antena es recull petit fragment d'una llarga entrevista enregistrada prèviament. Des del minut 13:20 fins el 14:42 ([recuperable a RAC 1 a la carta](#)).
6. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, Revisora de dos articles científics de la Revista d'Estudis autonòmics i Federals.
7. DE LA VARGA PASTOR, Aitana, Revisora d'un article científic a la Revista Galega de Economia.
8. DE LA VARGA PASTOR, Aitana. Participació com a entrevistada en el documental de sense ficció "insostenible" emès el 15 de juny de 2023 a TV3
9. DE LA VARGA PASTOR, Aitana. Participació en el programa Arran de Mar de Tarragona Ràdio el 8 de juny de 2023 i el 29 de novembre de 2023 per parlar sobre la contaminació per plàstics.
10. PONS-HERNANDEZ, Monica, "Wildlife Crime Report" (United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC) – Selected for the sample of experts to participate in a survey of emerging illegal wildlife trade issues.
11. MORENO URPÍ, Alexandre, participació a la taula rodona organitzada pel festival de cinema "ImpactefilmFest" arran del dia mundial contra el tràfic de persones posterior al visionat del documental "La guerra de la xocolata".

IV. ACTIVITAT DE TRANSFERÈNCIA I VALORITZACIÓ DE RESULTATS CIENTÍFICS

1. Projectes de transferència del coneixement

1.1. *Competitius*

1. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, del projecte “Servei de defensa jurídics de la corporació (segona prorroga), (T22248S) encarregat per l’Ajuntament de Valls (FURV). Data d’inici: 3 de juliol de 2022. Data de finalització: 3 de gener de 2023. Import: 4.000,00 €.
2. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Serveis d'assessorament i representació i defensa jurídica i judicial de l'Ajuntament de Valls i els seus organismes dependents” (LOT 1), (T23052S), encarregat per l’Ajuntament de Valls. Data d’inici: 1 de març de 2023. Data de finalització: 28 de febrer de 2025. Import: 19.200,00 €.

1.2. *No competitius*

1. CASADO CASADO, Lucía, (investigadora principal) del projecte de transferència del coneixement “Estudi preliminar sobre la refosa i actualització d’ordenances de l’Ajuntament de Mont-Roig del Camp” (T23416S), encarregat per l’Ajuntament de Mont-Roig del Camp. Data d’inici: 12 de desembre de 2023. Data de finalització: 11 de gener de 2024. Import: 5.251,40 €.
2. Cocciolo, Endrius, (investigador principal) del projecte “Colaboracion estudio EIT-URBAN mobility” (T23330S), encarregat per Fundació EURECAT. Data d’inici: 28 de setembre de 2023. Data de finalització: 16 de novembre 2023. Import: 760,00 €.
3. DE LA VARGA PASTOR, Aitana (Investigadora principal), del projecte de transferència del coneixement “Estudi sobre la viabilitat d’un projecte legislatiu sobre la contaminació atmosfèrica a Catalunya” (T23428S), encarregat per l’Associació Cel Net. Membres del projecte que hi participen: Dra. Aitana de

la Varga Pastor; Jordi Jaria Manzano. Data d'inici: 21 de març de 2023. Data de finalització: 20 d'abril de 2024. Import: 605,00€.

4. GALIANA SAURA, Angeles (investigadora principal), del projecte "Elaboració de materials de la matèria optativa trimestral de 1r de Batxillerat Ciutadania, Política i Dret", com a col·laboradora externa docent universitària, Resolució de l'expedient 1212/23, de la secretària general de 5 de maig de 2022. Any d'execució: 2023. Import: 800,00 €.
5. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (investigadora principal), del projecte "Dictamen sobre la formulació jurídica d'una agència de desenvolupament socioeconòmic de les comarques de Tarragona i altres actuacions", (T23032S) encarregat per l'Associació impuls Catalunya Sud-regió del coneixement. Data d'inici: 17 de gener de 2023. Data de finalització: 28 de febrer de 2023. Import: 3.630,00 €:
6. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Assessorament i assistència tècnica en processos selectius" (T23066S), per encàrrec de Serveis D'incineració De Residus Urbans, SA, Data d'inici: 15 de març de 2023. Data de finalització: 15 de desembre de 2023. Import: 7.260,00 €.
7. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen jurídic relatiu a la correcció de l'aplicació dels criteris per a determinar l'import del pressupost transferir per part de l'Ajuntament a l'EMD" (T23121S), encarregat per la Diputació de Girona. Data d'inici: 28 de febrer de 2023. Data de finalització: 15 de març de 2023. Import: 14.520,00 €.
8. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (Investigador principal) del projecte "Dictamen jurídic sobre el període de pràctiques del procés selectiu de sergent de la policia local de Cunit" (T23298S), encarregat per l'Ajuntament de Cunit, Data d'inici: 1 de setembre de 2023. Data de finalització: 15 de setembre de 2023. Import: 3.630,00 €.
9. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen jurídic sobre l'aplicació de la disposició addicional 144ena. La llei 6/2018 al conveni col·lectiu de Redessa" (T23308S), encarregat per Reus

- Desenvolupament Econòmic, SA. Data d'inici: 19 de setembre de 2023. Data de finalització: 31 d'octubre de 2023. Import: 4.840,00 €.
10. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen jurídic relatiu a l'estabilització de recursos humans" (T23318S), encarregat per l'Ajuntament de Deltebre. Data d'inici: 12 de setembre de 2023. Data de finalització: 19 de setembre de 2023. Import: 4.356,00 €.
 11. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Defensa jurídica en relación con la Constitucion de la d. o. p. viñedos de Alava" (T23327S), encarregat per l'Asociación de Bodegas de Rioja Alavesa, ABRA. Data d'inici: 18 de maig del 2023. Data de finalització: 18 de desembre de 2023. Import: 13.310,00 €.
 12. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen sobre procediment de contractació de l'edició i impressió d'un llibre", encarregat per la Fundació Castell Del Catllar. Data d'inici: 30 de setembre de 2023. Data de finalització: 5 d'octubre de 2023. Import: 242,00 €.
 13. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen sobre el règim jurídic UE de la jerarquia de gestio i la valoracio energètica dels residus urbans" (T23354S), encarregat per Serveis d'Incineracio de Residus Urbans, SA. Data d'inici: 1 de novembre de 2023. Data de finalització: 1 de desembre de 2023. Import: 9.075,00 €.
 14. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen sobre el règim jurídic aplicable a la modificació de les instal·lacions de plaques solars fotovoltaiques i a la seva contractació" (T23394S), encarregat per Reus Serveis Municipals, SA. Data d'inici: 24 de novembre de 2023. Data de finalització: 30 de novembre de 2023. Import: 3.630,00 €.
 15. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Descripció i valoració dels llocs de treball de l'Ajuntament de Perafort i Puigdefí" (T23397S), encarregat per l'Ajuntament de Perafort i Puigdefí. Data d'inici: 30 de novembre de 2023. Data de finalització: 30 de juny de 2024. Import: 14.520,00 €.
 16. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte "Dictamen sobre la composició de la mesa general de negociació i els drets

- de representació de les organitzacions sindicals” (T23406S), encarregat per l'Ajuntament De Salou. Membres del grup que hi participen: Lucía Casado Casado. Data d'inici: 1 de novembre de 2023. Data de finalització: 15 de novembre de 2023. Import: 4.356,00 €.
17. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte “Estudi preliminar sobre la refosa i actualització d'ordenances de l'Ajuntament de Mont-Roig del Camp” (T23416S), encarregat per l'Ajuntament de Mont-roig del Camp, Data d'inici: 12 de desembre de 2023. Data de finalització: 11 de gener de 2024. Import: 5.251,40 €.
 18. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte “Informes jurídics relatius a les competències municipals en matèria d'habitatge social i al desnonament de persones vulnerables d'aquest” (T22418S), encarregat per l'Ajuntament de Vilaseca. Data d'inici: 24 d'octubre. Data de finalització: 23 d'octubre de 2023. Import: 5.711,20 €.
 19. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, (Investigador principal) del projecte “Redacció dels plecs economicoadministratiu i tècnic per a residència assistida i centre de dia” (T23424S), encarregat per l'Ajuntament de l'Arboç. Data d'inici: 1 de desembre de 2023. Data de finalització: 31 de març de 2024. Import: 9.123,40 €.
 20. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Elaboracio d'un informe sobre pobles ancestrals i afrodescendents, vulneracions de drets mediambientals i desplaçament forçat” (T22407S), encarregat per la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat. Membres del grup que hi participen: Antoni Pigrau Solé i Susana Borràs. Data d'inici: 1 d'octubre de 2023. Data de finalització: 31 de gener de 2023. Import: 1.487,60 €.
 21. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Consolidación interinstitucional de la Ruta de prevención, protección y seguridad del nororiente colombiano” (T22109S), encarregat per l' Associació Acció Internacional per la Pau – IAP Catalunya. Membres del grup que hi participen: Dr. Antoni Pigrau Solé i Dr. Alexandre Moreno Urpí. Data d'inici: 1 d'abril de 2022. Data de finalització: 30 de setembre de 2023. Import: 8.264,46 €.

22. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Organització d’una Jornada sobre Justícia Climàtica i Drets Ambientals” (T23099N), encarregat per l’Institut de Drets Humans de Catalunya (amb finançament de l’ACCD). Membres del grup que hi participen: Antoni Pigrau Solé, Susana Borràs i Alexandre Moreno Urpí. Data d’inici: 4 de maig de 2023. Data de finalització: 10 de maig de 2023. Import: 4.700,00 €.
23. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Assessoria tècnica en la creació, dinamització i seguiment d’un Observatori de desplaçaments forçats i vulneracions de drets ambientals a Catalunya” (T23336S), encarregat per la Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat (amb finançament de l’ACCD). Membres del grup que hi participen: Antoni Pigrau Solé i Susana Borràs. Data d’inici: 1 de junio de 2023. Data de finalització: 28 de febrer de 2025. Import: 5.000,00 €. Sense iva.
24. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Elaboració de 5 fitxes dels cinc països extracomunitaris, amb xifres més nombroses de persones desplaçades forçosament per vulneracions ambientals” (T23335S), encarregat per la Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat. Membres del grup que hi participen: Antoni Pigrau Solé i Susana Borràs. Data d’inici: 15 d’agost de 2023. Data de finalització: 15 de novembre de 2023. Import: 2.066,12 €.

2. Activitat formativa adreçada al personal al servei de diferents administracions públiques

2.1. Títols propis de postgrau i formació contínua organitzats

1. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Màster en Administració Local*, Tarragona, (virtual), Universitat Rovira i Virgili (URV), co-organitza Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Escola d’Administració Pública de Catalunya, 2022-2024, (70 crèdits ECTS).
2. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Màster en Gestió i Dret Local* de Tarragona (Virtual), Universitat

Rovira i Virgili (URV), co-organitza Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Escola d'Administració Pública de Catalunya, XIV edició, bienni 2020-2023 (70 crèdits ECTS).

3. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau en dret urbanístic* (virtual), Universitat Rovira i Virgili (URV), co-organitza Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Escola d'Administració Pública de Catalunya, XV edició, 2022-2023 (30 crèdits ECTS).

4. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau en dret local* (virtual), Universitat Rovira i Virgili (URV), co-organitza Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Escola d'Administració Pública de Catalunya, XV edició, 2023-2024 (30 crèdits ECTS).

5. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau en direcció i gestió de personal i relacions laborals dels ens locals* (semipresencial), Universitat Rovira i Virgili (URV) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, VII edició, 2022-2023 (30 crèdits ECTS).

6. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, direcció acadèmica, *Diploma d'especialització en comptabilitat, control intern i auditoria pública econòmica de les entitats locals* (semipresencial), Universitat Rovira i Virgili (URV) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, I edició 2022-2023 (30 crèdits ECTS).

7. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, Direcció acadèmica, *Diploma d'especialització en comptabilitat, control intern i auditoria pública econòmica de les entitats locals* (semipresencial), Universitat Rovira i Virgili (URV) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, II edició, 2023-2024 (30 crèdits ECTS).

8. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau en règim jurídic de l'atenció a la persona en matèria social* (virtual), Universitat Rovira i Virgili (URV), Tarragona, II edició, 2022-2023 (30 crèdits ECTS).

9. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau d'especialització en funcions de secretaria, intervenció i tresoreria d'Administració Local*, Universitat Rovira i Virgili (URV) i

Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, I edició, 2023-2024 (45 crèdits ECTS).

10. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *Diploma de postgrau d'especialització en funcions de secretaria, intervenció i tresoreria d'Administració Local*, Universitat Rovira i Virgili (URV) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, II edició, 2023-2024 (45 crèdits ECTS).

11. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, VI edició *Diploma d'especialització en gestió pública dels serveis socials locals* (semipresencial), Universitat Rovira i Virgili (URV), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, VI edició, 2023-2024 (35 crèdits ECTS).

12. FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i GIFREU I FONT, Judith, Direcció acadèmica, *VIII Diploma d'especialització interuniversitari en contractació pública dels ens locals*, Universitat Rovira i Virgili (URV), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i Associació Catalana de Municipis (ACM), Barcelona, VIII edició, 2023-2024 (35 crèdits ECTS).

2.2. Activitats formatives en què han participat membres del grup

1. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió "La transparència i el bon govern", i "La protecció de dades i la confidencialitat" (4 hores) al *Diploma de Postgrau en règim jurídic de l'atenció a la persona en matèria social*, 2a edició, organitzat per la Fundació Universitat Rovira i Virgili, la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla, AIE, el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, la Càtedra d'Inclusió Social Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín, i la Universitat Rovira i Virgili, a Barcelona, curs 2022-2023. Sessió realitzada el 23 de març de 2023 de 15.30 a 19.30 h.
2. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió "Transparència administrativa. Accés a la informació pública. Protecció de dades personals" (4 hores) al *Diploma de postgrau d'especialització en funcions de Secretaria*,

Intervenció i Tresoreria dels ens locals, 1a edició, Barcelona, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, la Fundació URV, l'Associació Catalana de Municipis, la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals, i la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín, curs 2022-2023. Sessió realitzada el 23 de maig de 2023 de 15.30 a 19.30 h.

3. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió “Les implicacions de la protecció de dades de caràcter personal a la Història clínica” (1.5 hores) a les *Jornades d'actualització als TCAI (Atenció primària)*, realitzada a l'Hospital Comarcal del Vendrell i organitzades per la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla, AIE. Sessió realitzada el 6 d'octubre de 2023, de 10.00 a 11.30 h.
4. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió “La capacitat de decidir de les persones vulnerables: de la incapacitació judicial a la capacitat d'obrar” (3 hores) a les *jornades realitzades a l'Hospital Comarcal del Vendrell i a l'Hospital Santa Tecla de Tarragona* sobre organitzades pel Comitè d'Ètica Assistencial de la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla, AIE. Sessió realitzada el 22 de novembre de 2023, de 08.30 a 10.00 i de 15.00 a 16.30 h.
5. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió “La transparència i el bon govern” (4 hores) al *Diploma de postgrau en comptabilitat, control intern i auditoria pública de les entitats locals*, 2a edició, organitzat per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín, la Universitat Rovira i Virgili i la Fundació URV, Barcelona, 2023-2024. Sessió realitzada el 18 d'octubre de 2023 de 15.30 a 19.30 h.
6. CARMONA GARIAS, Silvia, impartició de la sessió “Mecanismes de control social” (4 hores) al *Diploma d'especialització en gestió pública dels serveis socials locals*, VI edició, organitzat per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín, la Universitat Rovira i Virgili i la Fundació URV, Barcelona, 2023-2024. Sessió realitzada el 6 de novembre de 2023 de 15.30 a 19.30 h.
7. CASADO CASADO, Lucía, impartició de la sessió “Autoritzacions, llicències i comunicacions ambientals” (4 hores), al *Diploma de Postgrau en Dret Urbanístic*, organitzat per la Fundació Universitat de Girona, i realitzat a

Girona, el curs acadèmic 2022-2023. Sessió realitzada a Girona el dia 13 de març de 2023.

8. CASADO CASADO, Lucía, impartició de l'assignatura "Medi ambient i ens locals" (8 hores), a la *Diplomatura de Postgrau en Dret Local de l'EAPC* (X edició). Sessions realitzades els dies 14 i 15 de març de 2023, en modalitat virtual.
9. GONZÁLEZ BONDIA, Alfonso, impartició de la sessió "Dret de la Unió Europea" (4 hores) al *Diploma de postgrau d'especialització en funcions de Secretaria, Intervenció i Tresoreria dels ens locals*, 1a edició, Barcelona, curs 2023-2024 organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, la Fundació URV, l'Associació Catalana de Municipis, la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals (UAB), i la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín (URV). Sessió realitzada el 18 d'abril de 2023 de 17.30 a 19.30 h.
10. GONZÁLEZ BONDIA, Alfonso, impartició de la sessió "Dret de la Unió Europea i ens locals" (4 hores) al *Diploma de postgrau en dret local*, XV edició, curs 2023-2024, coorganitzat per la Fundació URV, la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals (UAB), i la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martín (URV), l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i la Diputació de Tarragona. Sessió realitzada el 6 de novembre de 2023 de 16 a 20 hores.
11. JARIA-MANZANO, Jordi, *Seminari en el bloc 'Humility'* (Sinclètica Monastic School, Monestir de Sant Benet de Montserrat. Sessió realitzada el 21 de gener de 2023.
12. JARIA-MANZANO, Jordi, *Seminari en el bloc 'Word'* (Sinclètica Monastic School, Monestir de Sant Benet de Montserrat. Sessió realitzada el 18 de març de 2023.
13. JARIA-MANZANO, Jordi, impartició de la sessió 'Les implicacions del canvi climàtic: reptes socials i polítics', organitzada per l'Associació de Veïns Tarragona 2, Tarragona. Sessió realitzada el 29 de maig de 2023.
14. JARIA-MANZANO, Jordi, impartició de la sessió 'Ecosocial Transition in the Anthropocene' (Proyecto 'Training for a Hydrogen Economy based Renewable Energy Society in the Anthropocene' (THERESA), HORIZON-MSCA-2021-

DN-01-01, MSCA Doctoral Networks 2021, Tarragona. Sessió realitzada el 6 de juliol de 2023.

15. JARIA-MANZANO, Jordi i ESTEVE JORDÀ, Clara, impartició de la sessió 'Sustainable Earth Systems 1', al curs '*Sustainability & Climate Change*', organitzat per l'Aurora European Universities Alliance, Universitat Innsbruck. Sessió realitzada el dia 3 de novembre de 2023, en modalitat virtual.
16. MARQUES-BANQUE, Maria, impartició de la sessió "Els delictes relatius a l'ordenaci3 del territori i l'urbanisme i el principi *ne bis in idem*", a la *Diplomatura de Postgrau en Dret Urbanístic*, XV edici3, UAB – EAPC. Sessió realitzada el 15 de maig de 2023, en modalitat virtual.
17. PONS-HERNANDEZ, Monica, impartició de la sessió "Prctica de recerca qualitativa en l'àmbit de ciències jurídiques" 02RE0085, organitzada per l'Institut de Ciències de l'Educaci3 de la Universitat Rovira i Virgili. Sessió realitzada a Tarragona el 20 de març de 2023.
18. L3PEZ FERRO, Aloia, impartició de la sessió "Cumprimento do principio de DNSH na xesti3 de fondos europeos, organitzada per l'Escola Galega de Administraci3 Pública. Sessió realitzada a Santiago de Compostela, 25 de maig de 2023.

3. Activitats d'aprenentatge-servei

3.1. Tutoria de Treballs de Fi de Grau

1. Experiència d'Aprenentatge Servei a l'assignatura Treball Fi de Grau del Grau en Dret (curs acadèmic 2022-2023). Alumna: Anna Vallv Toldr. Tutora: Dra. Lucía Casado Casado. Entitat que fa l'encàrrec: Associaci3 Intercomarcal de Consumidors i Usuaris de Catalunya. Objecte del treball: "Associacions de persones consumidores com a part interessada en les denúncies tramitades en el procediment administratiu comú de les administracions públiques".
2. Experiència d'Aprenentatge Servei a l'assignatura Treball Fi de Grau del Grau en Dret (curs acadèmic 2022-2023). Alumne: Marc Benaiges De Sanjuan. Tutor: Dr. Josep Ramon Fuentes Gas3. Entitat que fa l'encàrrec: Oficina

Virtual de Drets Humans i de la Natura del Priorat. Objecte del treball: “Treball sobre ordenances municipals per a l’Oficina Virtual de Drets Humans i de la Natura del Priorat”.

3. Experiència d’Aprentatge Servei a l’assignatura Treball Fi de Grau del Grau en Dret (curs acadèmic 2022-2023). Alumnes: Norys Paola De la Barrera Cárdenas i Pere Vilá Sotorra. Tutora: Dra. Esther Guerrero Vizuite. Entitat que fa l’encàrrec: Fundació ECOM. Objecte del treball: “Análisis de la situación de las personas trabajadoras con discapacidad en el acceso a la pensión ordinaria y anticipada”.
4. Experiència d’Aprentatge Servei a l’assignatura Treball de Fi de grau del grau en Dret (curs acadèmic 2022-2023). Alumnes: Andrea Cano Díaz i Miriam García Isern. Tutora. Ángeles Galiana Saura. Entitat que fa l’encàrrec: Fundació Atzavara-Arrels. Objecte del treball: “Anàlisi de les causes que motiven la no denúncia d’actes de discriminació racial”.

3.2. *Clínica Jurídica Ambiental*

1. DE LA VARGA PASTOR, Aitana i LÓPEZ FERRO, Aloia (tutores): “Requisits higièncs i de seguretat aplicables als envasos reutilitzables i a la recàrrega d’envasos a la Unió Europea. Estudi comparat amb la regulació a Espanya, França i Alemanya”, per a Zero Waste Europe.
2. LÓPEZ FERRO, Aloia (tutora): “L’anella verda de Tarragona: estudi de les figures jurídiques per a la seva protecció”, per a SOS Costa i Camp de Tarragona.
3. MARQUÈS-BANQUE, Maria i PONS-HERNANDEZ, Monica (tutores): “Colònies felines i biodiversitat”, per a l’Associació TarracoGats.
4. PIGRAU SOLÉ, Antoni i MORENO URPÍ, Alexandre (tutors), “Informe preliminar para la Asociación Campesina del Valle del Río Cimitarra (ACVC) sobre la protección ambiental en los municipios del sector sur de la serranía de San Lucas, en los departamentos de Antioquía y Bolívar (Colombia), en el contexto del plan de desarrollo sostenible”, per a Asociación Campesina del Valle del río Cimitarra (ACVC).

4. Activitat de cooperació

1. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Oceans. Vulneració de drets i crisi climàtica en mars i oceans” (referència ACC182/22/000015), finançat per l’Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), programa: concessió de subvencions a projectes de desenvolupament i d’educació per al desenvolupament. Investigador principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. Membres del grup que hi participen: Dr. Alexandre Moreno Urpí. Data d’inici: 1 de gener de 2023. Data de finalització: 30 de juny de 2024 (18 mesos). Import: 99.860,00€.
2. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal) del projecte “Deserts. Crisi climàtica i desertificació, vulneració de drets i desplaçats” (23S04975-001), finançat per l’Ajuntament de Barcelona, programa: Convocatòria de subvencions de cooperació per a la justícia global de l’Ajuntament de Barcelona de l’any 2023. Membres del grup que hi participen: Dr. Alexandre Moreno Urpí. Data d’inici: 1 de desembre de 2023. Data de finalització: novembre de 2024. Import (URV): 6.000,00€.
3. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal) del projecte “Consolidación interinstitucional de la Ruta de prevención, protección y seguridad del nororiente colombiano”, finançat per l’ Associació Acció Internacional per la Pau – IAP Catalunya. Investigador principal Antoni Pigrau Solé. Membres del grup que hi participen: Alexandre Moreno Urpí. Data d’inici: 1 d’abril de 2022. Data de finalització: 30 de setembre de 2023. Import: 8.264,46 €.
4. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Organització d’una Jornada sobre Justícia Climàtica i Drets Ambientals” (T23099N). Entitat finançadora: Institut de Drets Humans de Catalunya (amb finançament de l’ACCD). Membres del grup que hi participen: Dr. Antoni Pigrau Solé, Dra. Susana Borràs i Dr. Alexandre Moreno Urpí. Import: 4.700,00 €.
5. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte “Assessoria tècnica en la creació, dinamització i seguiment d’un Observatori de desplaçaments forçats i vulneracions de drets ambientals a Catalunya”

(T23336S). Entitat finançadora: Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (amb finançament de l'ACCD). Membres del grup que hi participen: Dr. Antoni Pigrau Solé i Dra. Susana Borràs. Import: 5.000,00 €.

6. PIGRAU SOLÉ, Antoni (investigador principal), del projecte "Elaboracio de 5 fitxes dels cinc països extracomunitaris, amb xifres mes nombroses de persones desplaçades forçosament per vulneracions ambientals" (T23335S), encarregat per la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat. Membres del grup que hi participen: Antoni Pigrau Solé i Susana Borràs. Data d'inici: 15 d'agost de 2023. Data de finalització: 15 de novembre de 2023. Import: 2.066,12 €.

ANNEXOS

Annex 1: Càmput anual de resultats del grup

1. *Activitat de Recerca*

Projectes de recerca

- 22 projectes de recerca amb un/a membre del Grup com a IP, dels quals:
 - 4 internacionals.
 - 6 estatals. (145.000,00 €)
 - 10 autonòmics. (133.820,00 €)
 - 1 locals. (6.000,00 €)
 - 1 d'àmbit universitari. (21.156,50 €)
- 9 projectes de recerca amb participació de membres del Grup, dels quals:
 - 3 internacionals.
 - 4 estatals.
 - 2 autonòmics.

Publicacions

- 142 publicacions (37 internacionals i 105 nacionals):
 - 9 llibres (9 nacionals).
 - 50 capítols de llibre (8 internacionals i 42 nacionals).
 - 37 articles en revistes indexades (18 internacionals i 19 nacionals).
 - 26 altres publicacions en revistes indexades (6 internacional i 20 nacionals).
 - De les 63 publicacions en revistes indexades, 56 estan en *open access*.
 - De les 63 publicacions en revistes indexades: 3 estan en Q1; 11 en Q2; 19 en Q3; i 7 en Q4.

- De les 63 publicacions en revistes indexades: 46 estan en Scopus i 21 en WoS.
 - 20 altres publicacions (5 internacionals i 15 nacionals).

Participacions en congressos, seminaris i jornades científiques

- 152 contribucions a congressos, seminaris i jornades científiques (77 internacionals i 75 nacionals).

Congressos, seminaris i jornades científiques organitzats

- 25 congressos, seminaris i jornades científiques organitzats (11 internacionals i 14 nacionals).

Tesis doctorals

- 7 tesis doctorals defensades (5 Excel·lent "Cum Laude" i 2 menció internacional).
- 37 tesis doctorals en elaboració.

Altres

- 5 premis de recerca.
- 3 ajuts per a la realització d'estades de recerca.
- 4 estades de recerca.

2. Activitat de transferència i valorització de resultats científics

Projectes de transferència del coneixement

- Competitius: 2 (23.200,00 €)
- No competitus: 24 (124.125,12 €)

Per un valor de 147.325.12 € (sense iva)

Activitat formativa adreçada al personal al servei de diferents administracions públiques

- Títols propis de postgrau i formació contínua organitzats: 12 (480 crèdits en total).
- Activitats formatives en què han participat membres del grup: 18

Activitats d'aprenentatge i servei

- Tutoria de 4 treballs de fi de grau d'alumnes del Grau en Dret.
- Tutoria de 4 treballs en el marc de la Clínica Jurídica Ambiental.

Activitat de cooperació

- 6 activitats de cooperació internacional

Annex 2. Resum de les publicacions

1. Llibres

1.1. Internacional

1.2. Nacionals

CARMONA GARIAS, Silvia; DE LA VARGA PASTOR, Aitana (Coord); RODRÍGUEZ BEAS, M.; SABATÉ i VIDAL, J. M., *Sóc regidor de medi ambient, i ara què? Les principals 150 preguntes*

Aquesta publicació presenta de manera àgil les 150 principals qüestions i dubtes que sorgeixen a un càrrec electe en el moment de la formació d'un govern municipal, en aquest cas quan es tracta d'un regidor de medi ambient. Està pensat per ser una eina útil i pràctica per poder gestionar les polítiques mediambientals d'àmbit municipal. S'hi pot trobar tota la informació sobre qüestions relatives al règim general de la intervenció administrativa, del règim sancionador, etc. i les principals qüestions sobre àmbits sectorials amb més incidència ambiental, com aigües, residus, sòls, contaminació lumínica, acústica, entre d'altres, en un format senzill de preguntes i respostes per conèixer ràpidament la normativa aplicable i el més rellevant en cada cas.

FUENTES GASÓ, Josep Ramon; BLASCO DÍAZ, José Luis; ABDELKADER GARCÍA, José Miguel i CAPELL I MANZANARES, Joan Miquel, (eds.), *Régimen jurídico de las Policías Locales en el Estado Español*

Aquesta obra ofereix al lector una visió global sobre el concepte, les característiques, les competències, l'activitat, les relacions de cooperació i coordinació, i els reptes que s'enfronten les policies locals. S'aborda no només la perspectiva històrica en matèria de seguretat pública i policia, sinó que es dona una mirada a la seva complexa realitat territorial, aprofundint sobre els punts forts i febles del "model policial" espanyol, distribuït en 17 comunitats autònomes, de les quals 4 compten amb policia autonòmica, i 2 Ciutats Autònomes.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (ed.), *El régimen jurídico del teletrabajo en las Administraciones Públicas*

El règim jurídic del teletreball a les administracions públiques, des d'una mirada col·lectiva i plural, pretén aportar llum, en la mesura que sigui possible, a la implantació d'una nova metodologia de treball, el treball a distància o teletreball, al sector públic que, si bé no es podria explicar en absència de l'anomenada administració electrònica, no hi ha dubte que constitueix un nou element de transformació, que ha de comportar necessàriament el canvi de cultura administrativa, mitjançant el desenvolupament d'una Administració pública més transparent, participativa, que posa al centre de la seva activitat a la ciutadania, la seva ràtio essendi, en virtut de l'esperit de servei públic, que ha de presidir totes les actuacions. L'obra, des d'una perspectiva dogmàtica, que no descuida la vessant pràctica especialment de l'àmbit local, aporta una anàlisi multifacètica sobre la nova i escassa regulació del teletreball a l'àmbit públic, apuntant solucions als diferents problemes interpretatius. Es tracta d'una monografia pensada i estructurada, amb propostes de canvi a la cultura administrativa del nostre sector públic, on el lector podrà trobar coneixement i no mera informació. En definitiva, aquest estudi pretén donar una resposta adequada a les múltiples qüestions que la implantació del teletreball està suscitant a les administracions públiques de l'Estat espanyol, en particular, a les locals.

GALÁN GALÁN. Alfredo i MAHILLO GARCIA, Petra (Coords.)/ ALMEIDA CERREDA, Marcos i FORCADELL ESTELLER, Xavier, *Canales de información y protección del denunciante en las Administraciones Locales*

Estudis sobre la Llei 2/2023, del 20 de febrer. Amb l'aprovació de la Llei de 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció (d'ara endavant, LPI), s'incorpora al dret espanyol la Directiva (UE) 2019/2037. Totes dues normes comparteixen una doble finalitat. D'una banda, atorgar una protecció adequada a les persones físiques que informin sobre infraccions del dret de la Unió Europea o del dret nacional. I, per altra banda, assolir l'enfortiment de la cultura de la integritat de les organitzacions. Informació i protecció del denunciant per assegurar la consecució dels dos objectius, a Espanya, la LPI disciplina tres mecanismes per informar d'infraccions (la revelació pública, els sistemes interns d'informació i el canal d'informació extern). Fixa les condicions i les mesures de protecció atorgables als informants i permet la creació d'una Autoritat Independent estatal (sense perjudici de l'existència d'altres a nivell autonòmic), per assegurar el compliment de les seves previsions.

Pel que fa al sector públic, la LPI exigeix que totes les administracions, incloses les locals, tinguin un sistema intern d'informació. Pel que fa a aquestes últimes, encara que la directiva permeti als Estats membres dispensar de tal obligació els municipis de menys de deu mil habitants, la LPI no preveu aquesta excepció.

JARIA-MANZANO, Jordi, Informe 1/2023. *Objectius, possibilitats i limitacions d'una empresa pública catalana d'energia en el context de la transició energètica. Una perspectiva a partir de les competències de la Generalitat de Catalunya en la matèria*

Recentment ha estat creada pel Govern Energies Renovables Públiques de Catalunya, SAU (L'Energètica), un mitjà propi de la Generalitat en forma d'empresa pública que neix amb la vocació d'incidir en el mercat energètic del nostre país, per impulsar la transformació i la millora del seu funcionament. La perspectiva d'aquest informe, com correspon a l'expertesa de l'IEA, gira, doncs, entorn de les possibilitats i els obstacles que presenta, abans de res, el sistema de distribució competencial previst al bloc de la constitucionalitat. Els dubtes o les preocupacions expressats en aquest sentit per part del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, impulsor d'aquest projecte, i responsable de l'encàrrec a l'IEA, estan més que justificats.

JORDANA SANTIAGO, Mirentxu (dir.), MORENO URPI, Alexandre (coord.), *El respecte dels drets humans a l'Estat espanyol. Anàlisi crítica des d'una perspectiva de Dret internacional.*

Aquesta obra col·lectiva té com a objecte analitzar el compliment dels estàndards internacionals de drets humans a l'Estat espanyol. És per això que s'ha pretès fer un anàlisi crític des de la perspectiva de Dret internacional de l'actuació d'Espanya en la garantia d'una sèrie de drets humans reconeguts internacionalment (el dret de reunió i de manifestació, la llibertat d'expressió, els drets lingüístics, la prohibició de la tortura i els tractes inhumans i degradants, la prohibició de la discriminació per raó de gènere o d'ètnia o procedència i el dret a l'habitatge). L'obra s'estructura en dues parts: en primer lloc, s'exposa de manera breu però exhaustiva el sistema de protecció internacional dels drets humans tant a nivell de les Nacions Unides com a nivell regional europeu (Consell d'Europa). Aquí s'inclou un capítol on els serveis jurídics de la Generalitat de Catalunya exposen la labor de tutela dels drets humans dins del seu àmbit competencial. La segona part és la que es centra en l'anàlisi específic dels drets anteriorment relacionats seguint

l'estructura següent: explicació del dret segons la normativa internacional (incloent aquí instruments de *soft law* i els pronunciaments dels principals òrgans internacionals en la matèria), incorporació a l'ordenament jurídic espanyol i, per últim, relació dels casos rellevants d'actuació de l'Estat espanyol al respecte.

MONTORO CHINER, Mª Jesús, CASADO CASADO, Lucía, FUENTES I GASÓ, Josep Ramon (Eds.), *La Jurisdicción Contencioso-Administrativa ante la encrucijada de su reforma.*

Aquesta obra col·lectiva, complerts vint-i-cinc anys de la Llei de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa, realitza una diagnosi de la situació actual i fa balanç de la seva aplicació, planteja algun dels problemes suscitats i realitza possibles propostes de millora de l'actual marc normatiu dins dels límits constitucionals. Aquest és l'objectiu perseguit per aquesta obra col·lectiva, que deriva del Seminari "Problemes actuals de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa", realitzat el mes de juliol de 2022 a la Universitat Rovira i Virgili, a Tarragona. A través dels cinc capítols que la integren, s'analitzen algunes de les qüestions medul·lars d'aquest ordre jurisdiccional (planta jurisdiccional, extensió i límits, objecte del recurs contenciós administratiu, tutela cautelar, execució de sentències, recursos...) de la mà de rellevants especialistes en la matèria. Per tant, es tracta d'una obra de gran interès per a totes aquelles persones que han de conèixer i aplicar la Llei de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa i també per al legislador, atès que veu la llum en un moment en què es plantegen reformes profundes en l'àmbit de la justícia, amb importants repercussions en l'àmbit contenciós administratiu.

PIGRAU SOLÉ, Antoni; FONT MAS, María; MARÍN CONSARNAU, Diana; BORRÁS PENTINAT, Susana; GONZÁLEZ BONDÍA, Alfonso (dirs.), *La comunidad internacional ante el desafío de los objetivos de desarrollo sostenible.*

La presente obra es el resultado de las XXIX Jornadas Ordinarias de la Asociación Española de Profesores de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales (AEPDIRI), celebradas en la Universitat Rovira i Virgili, en Tarragona, los días 15 a 17 de diciembre de 2021, dedicadas a los Objetivos de Desarrollo Sostenible y el papel de la Unión Europea. La Agenda 2030 pretende ser un catalizador para que los gobiernos, pero también muchos otros agentes sociales, reflexionen sobre la necesidad de cambios sustanciales en las dinámicas de funcionamiento de nuestras sociedades a todos los niveles y para que diseñen y pongan en práctica las acciones necesarias para construir un modelo de producción y de satisfacción de las necesidades sociales básicas, que sea

compatible con la capacidad de carga del planeta y garantice su sostenibilidad tanto social como ambiental, en beneficio de las generaciones actuales y, especialmente, de las futuras. Esta obra pretende analizar y evaluar la trayectoria, las capacidades y los instrumentos de que dispone la sociedad internacional y la UE y sus Estados miembros para alcanzar los ODS en 2030, pero también estimular la docencia, la investigación y la transferencia de conocimiento a la sociedad en las universidades españolas, y en particular en el ámbito de la AEPDIRI, para la consecución de los ODS, puesto que es fundamental que la Universidad sea un agente especialmente activo para contribuir a la transición económica y social que se requiere.

PIGRAU SOLÉ, Antoni; IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel (Eds), *Litigación en materia de empresas y derechos humanos: Estudio de casos*.

En un context de ràpid desenvolupament normatiu nacional i internacional en torn a l'obligació de diligència deguda de les empreses en relació amb la protecció dels drets humans i el medi ambient, aquesta obra té com a objectiu principal l'estudi de litigis que son referents en aquest àmbit. A partir del seu anàlisi s'aprofundeix en qüestions relacionades amb l'accés a la justícia, la responsabilitat civil i penal de les empreses, la responsabilitat de l'empresa matriz, l'aixecament del velo corporativo, la relació entre diligència debida i responsabilitat, el canvi climàtic, i la seva relació amb els drets humans i els mecanismes no judicials de reparació, entre altres temes d'actualitat. L'estudi ha estat realitzat per investigadors iberoamericans amb una àmplia trajectòria en l'àmbit d'empreses i drets humans. L'obra conté un capítol introductori sobre la litigació en empreses i drets humans i catorce capítols relacionats amb un cas específic. En cada capítol s'exploren els antecedents del cas, els aspectes substantius i processos, els obstacles que s'enfronten als i els litigants, les aportacions del cas a l'àmbit d'empreses i drets humans i els desafiaments i àrees d'oportunitat per seguir avançant en la rendició de comptes de les empreses i en la reparació efectiva a les persones afectades.

2. Capítols de llibre

2.1. Internacionals

BORRÀS-PENTINAT, Susana, Capítol 8 “Migraciones climáticas y justicia de género: hacia la protección internacional desde una perspectiva sensible y receptiva al género”.

Les realitats interconnectades del canvi climàtic i els contextos de pobresa, inseguretat alimentària i conflicte tenen conseqüències diferencials per raó del gènere, però molt particularment afecten la situació de les dones i les nenes, que s'agreuja en processos de migració forçada, generada pels efectes del canvi climàtic. Aquest estudi reflexiona sobre els avenços jurídic internacionals per abordar, d'una banda, la migració climàtica i, de l'altra, la perspectiva de gènere. El silenci jurídic fa invisible la vulnerabilitat diferencial de les dones migrants, mentre que els efectes del canvi climàtic i la discriminació de gènere condicionen tot el procés migratori. Per protegir les dones migrants climàtiques, aquesta contribució proposa una sèrie de mesures sensibles i receptives al gènere, com a vies possibles per adaptar els marcs jurídics a la realitat de les dones i nenes migrants climàtiques.

BORRAS, Susana “Gender climate migration: deconstructing vulnerabilities through international law.

Aquest capítol se centra en la realitat de moltes dones i nenes migrants que es veuen obligades a abandonar les seves llars a causa de la degradació ambiental en contextos de profunda desigualtat. En aquest sentit, hi ha una clara intersecció entre migració, classe i gènere, ampliant els graus de vulnerabilitat i discriminació. Les vulnerabilitats climàtiques augmenten ja que aquestes interseccions afegeixen més capes d'invisibilitat. En particular, aquest capítol pretén analitzar fins a quin punt el dret internacional protegeix la migració climàtica des d'una perspectiva de gènere. Amb aquesta finalitat, s'examina en primer lloc la situació de les dones i les nenes i les desigualtats econòmiques, socials i culturals a les quals s'enfronten i que predeterminan la seva situació davant episodis de degradació ambiental i que les exposa a patir les conseqüències diferencials d'aquestes desigualtats. Per aquest motiu, s'analitza com els canvis progressius o bruscos i sobtats de l'entorn no són neutrals i indiferents al gènere i afavoreixen la mobilitat de dones i nenes, afegint noves circumstàncies i contextos de dificultat per a dones i nenes migrants. Malgrat aquesta realitat, la segona part se centra en com les respostes polítiques i legals no aborden adequadament aquesta desigualtat de gènere, ni en les seves causes ni en les seves conseqüències, en gran part per la limitada participació de les dones en els processos de

presa de decisions. El capítol acaba posant en valor els avenços importants que es van produir en el dret internacional.

BORRAS, Susana, “The advanced proportionality for the Nature justice: The ecological proportionality through the principle of in dubio Pro Natura.

Aquest llibre examina el potencial del principi de proporcionalitat –tal com ho apliquen els jutges– en relació amb els drets fonamentals. Intenta respondre algunes de les preguntes que planteja l'aplicació i la posada en pràctica d'aquest concepte. Els jutges persegueixen l'activisme judicial mitjançant l'aplicació mixta de la proporcionalitat en el context de la revisió judicial i la ponderació d'interessos? ¿La proporcionalitat implica la necessitat d'establir una jerarquia de drets protegits? ¿El recurs judicial sempre és neutral a la ponderació d'interessos? Què passa amb la coherència del raonament dels jutges en aplicar aquest principi als drets fonamentals? L'aportació de la sol·licitant és abordar una qüestió molt nova i poc tractada per part de la doctrina en relació amb el principi de proporcionalitat i és la perspectiva ecocèntrica, és a dir, l'ecoproporcionalitat, com un criteri interpretatiu que es concentra a beneficiar i protegir la Natura.

BORRAS, Susana, “El Principio 20 de la Declaración de Rio de Janeiro sobre el medio ambiente y el Desarrollo”.

Amb motiu de la celebració del 30è aniversari de l'adopció de la Declaració de Rio sobre Medi Ambient i Desenvolupament, aquesta obra internacional reuneix una sèrie d'autors que ofereixen a la comunitat acadèmica i professional aquesta obra sense precedents. El protagonisme del Brasil en l'organització i la celebració de la segona Conferència de les Nacions Unides dedicada a la protecció del medi ambient i davant dels desafiaments ecològics contemporanis va motivar els organitzadors a publicar el llibre íntegrament en portuguès, traduint els capítols escrits en un altre idioma. Es tracta, doncs, d'un "comentari brasiler" de l'instrument jurídic internacional, compost per capítols sobre el preàmbul, cadascun dels 27 principis i temes connexos d'importància per al debat, els autors dels quals són juristes de diferents parts del món. La sol·licitant, en particular, ha contribuït amb l'anàlisi del Principi 20 de la Declaració de Rio relatiu al paper que exerceixen les dones en l'ordenació del medi ambient i en el desenvolupament i perquè és imprescindible comptar amb la seva plena participació per aconseguir el desenvolupament sostenible. La importància d'aquesta obra és la seva rellevància internacional tant pel contingut com per la participació de professors reconeguts internacionalment i procedents de diferents països del món. Editora D'Plácido és una referència en publicacions jurídiques per al públic acadèmic i professional a Brasil, amb més de mil llibres publicats.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, capítol 13 “El modelo smart city y el patrimonio cultural en una nueva era globalizada.

Els projectes de *smart city* s'orienten a aportar solucions als grans reptes de les ciutats contemporànies, en particular, l'eficiència econòmica i la sostenibilitat mediambiental. Però també suposen una oportunitat per a replantejar la manera en què es presten els seus serveis. En el present treball s'analitza l'imprecís concepte de *smart city*; es conceptualitza el patrimoni cultural dins dels límits de l'ordenament jurídic espanyol; s'expliquen les relacions entre el patrimoni cultural i el desenvolupament territorial sostenible; així com s'analitzen les implicacions del bon govern, la transparència i l'Administració electrònica en el desenvolupament d'una *smart city*. L'objectiu d'aquest estudi és fer notar la importància i la necessitat d'integrar la cultura, representada pel patrimoni, en l'àmbit de desenvolupament de les *smart cities*, perquè conjuminant aquestes dues disciplines, normalment distanciades malgrat la seva mútua dependència, es pot aconseguir una veritable evolució integral i positiva de la ciutat.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “The cultural heritage that shapes the Smart City model in Spain”.

La ciutat com a institució jurídica i com a espai per al desenvolupament de la família, l'educació, el comerç, entre altres fenòmens socials, sempre ha estat en constant evolució. Hem transitat des de la *polis* grega fins a la ciutat medieval trobant-nos ara en el desenvolupament i implementació de les *smart cities*, un nou model de ciutat que es caracteritza per l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a mitjà per a transformar les relacions entre l'Estat i els ciutadans, però que no pot deixar enrere la cultura, com a element necessari de la vida de les persones. En aquest treball revisarem el rol de la cultura i el patrimoni cultural en el desenvolupament i la construcció de les *smart cities*; així com el marc jurídic espanyol que facilita o promou la seva incorporació en els nous models organitzatius que s'han posat en marxa.

MERINO-SANCHO, Victor, “Article 3. On definitions”

Aquest capítol examina com el Conveni d'Istanbul defineix els conceptes de violència domèstica, violència contra la dona (VCM) i violència de gènere contra la dona (VGM). Per això ens centrem en l'article 3 i les reunions preparatòries del Conveni, tenint en compte que l'estudi del tractament jurídic d'aquests tipus de violència és complex per diverses raons. En primer lloc, perquè la violència és una realitat multidimensional que produeix múltiples efectes en les persones contra les quals s'exerceix, així com que existeixen diversos factors que condueixen a la comissió efectiva d'un acte violent. En segon lloc, perquè el Dret necessita un marc conceptual o una definició del fenomen a prohibir, també per a crear mesures que l'eliminïn. En tercer lloc, el gènere és una dimensió clarament rellevant en la producció d'aquestes formes de violència, però el seu significat i contingut continuen sent controvertits. De totes aquestes qüestions dependrà el tipus de mesures polítiques, l'àmbit de la seva aplicació (tant en relació amb els subjectes com amb els tipus de violència) i l'eficàcia de les mesures que s'adoptin per a erradicar la violència. No obstant això, quan intervé el dret penal, com en aquest cas, prevalen els discursos jurídics i les seves exigències tendeixen a reduir les característiques i la complexitat del que pot definir-se com un problema social. Per això, convé reflexionar sobre el raonament de les posicions teòriques proposades per a comprendre com es caracteritza la violència i afrontar els efectes de la seva criminalització.

2.2 Nacionals

BOLTAINA BOSCH, Xavier; FUENTES I GASÓ, Josep Ramon capítol IV “El teletrabajo en la Administración Pública: comparativa con la regulación en el sector privado”

Els efectes derivats de la pandèmia de la COVID-19 han estat amplis en tots els sectors socials i, sens dubte, un dels més afectats va ser, ha estat, i és l'ocupació. Amb la declaració de l'Estat d'alarma les persones treballadores, tant públiques, com privades, van haver de començar a teletreballar de manera forçada i sense una normativa expressament desenvolupada sobre la matèria que el legislador va haver de dictar mentre bregava amb molts altres fronts, tant normatius, com socials, que s'amuntegaven a

l'uníson. En l'àmbit del sector públic, la necessitat de protegir els funcionariat va ser una prioritat del sistema burocràtic, per a garantir el seu propi bon funcionament, un mecanisme no sols de protecció civil, sinó, fins i tot, d'autodefensa. Amb aquesta idea, és necessari analitzar les particularitats jurídiques de la Llei 10/2021, en comparació amb el previ Reial decret-Llei 29/2020, i com això ha afectat el sector públic, quins efectes ha tingut, i comparar-lo amb el sector privat, que per la seva idiosincràsia ja posseïa una tradició en el sistema del treball a distància en alguns dels seus sectors. quan això era possible.

BORRÀS, Susana, “Refugio climático en la Unión Europea: la otra migración olvidada”.

Partint de la idea que el canvi climàtic és factor de migracions internacionals (la realitat migratòria), el capítol estudia les diferents possibilitats de brindar protecció internacional, segons el dret internacional i dret de la UE vigent, a les persones en moviment en context de emergència climàtica. A partir d'aquesta anàlisi, s'advoca per canviar la política d'asil i de migració de la UE, la qual es considera molt limitativa per donar solució al problema de les migracions climàtiques; i en particular es posen en relleu l'absència de solucions al Pacte Europeu sobre Migracions i Asil, el qual es basa principalment en el retorn i l'externalització de fronteres, prioritant la seguretat de les fronteres sobre l'accés a l'asil i l'atenció adequada i protecció a les persones migrades i refugiades. A les modificacions suggerides destaca la introducció del principi de responsabilitats comunes però diferenciades en el disseny de les polítiques migratòries climàtiques, i les interrelacions entre les migracions climàtiques i la protecció dels drets humans a través de la protecció dels vulnerables.

CASADO CASADO, Lucía, “Medio ambiente, entidades locales y nuevas perspectivas para las ciudades. Algunos retos de futuro”.

Aquest capítol té com a objectiu analitzar el paper central dels governs locals en la protecció del medi ambient. Es tracta d'un tema rellevant, en un context d'importància creixent de ciutats en què la sostenibilitat apareix com un repte inajornable. Amb aquesta finalitat, s'estructura en dues parts diferenciades. La primera vol evidenciar el protagonisme creixent de les ciutats en la protecció del medi ambient, malgrat el caràcter global de molts dels problemes ambientals i de l'existència de nombrosos desafiaments transnacionals. La segona se centra en l'anàlisi de les competències locals en matèria ambiental, amb especial referència als municipis; adverteix d'alguns dels problemes

existents; i apunta alguns dels reptes de futur per a una tutela ambiental efectiva a l'àmbit local.

CASADO CASADO, Lucía, “La terminación convencional del procedimiento en materia de subvenciones”.

Aquest capítol té per objecte analitzar si la terminació convencional del procediment administratiu, regulada a l'article 86 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, pot tenir joc en matèria de subvencions. La qüestió té especial interès, atès que la normativa estatal vigent en aquest àmbit —Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i Reial Decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el seu Reglament—, a diferència de la precedent, no inclou menció expressa a la terminació convencional. En canvi, sí que ho fa la normativa pròpia en matèria de subvencions aprovada per algunes comunitats autònomes.

CASADO CASADO, Lucía, Capítulo Tercero “Reflexiones sobre algunas debilidades de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa”.

Aquest capítol planteja una reflexió profunda sobre algunes debilitats de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa. En particular, s'analitzen les següents: l'extensió i límits d'aquesta Jurisdicció, plantejant la necessitat d'una major flexibilitat i adaptació d'aquest ordre jurisdiccional a una realitat canviant tant des del punt de vista de l'àmbit subjectiu com objectiu i l'imprescindible eixamplament de l'objecte del recurs contenciós administratiu; la situació actual d'aquest ordre jurisdiccional i els problemes d'eficàcia, aprofundint en dues institucions clau per a l'efectivitat de la tutela judicial —les mesures cautelars i l'execució de sentències—; i la progressiva erosió i debilitament del dret a la tutela judicial efectiva de la ciutadania, amb especial referència al règim jurídic de les costes processals i a les deficiències de l'actual sistema de recursos en l'àmbit contenciós administratiu.

CASADO CASADO, Lucía, veu “Patrimonio natural”.

Aquest capítol del *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad* desenvolupa la veu “Patrimonio Natural”, analitzant aquest concepte des del seu sorgiment fins a l'actualitat. Així mateix fa un repàs de les principals normes reguladores de la protecció del patrimoni natural, tant a nivell europeu com intern.

CASADO CASADO, Lucía, veu “Protección rigurosa”.

Aquesta veu del *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad* analitza el sistema de protecció de rigorosa de les espècies animals i vegetals recollit als articles 12, 13 y 16 de la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna y flora silvestres, que formen un conjunt coherent de normes l'objecte de les quals és garantir la protecció de les poblacions de les espècies afectades.

CASADO CASADO, Lucía, veu “Reserva natural”.

Aquesta veu del *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad* analitza el règim jurídic de la reserva natural, una categoria d'espai natural protegit, recollida a la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat —i també a les lleis autonòmiques aprovades en aquest àmbit— la finalitat de la qual és preservar ecosistemes, comunitats o elements biològics, susceptibles de ser danyats amb facilitat i impedir activitats que puguin perjudicar els valors objecte de protecció.

CREMADES CHUECA, Oriol, “La ajenidad en los medios en el contrato de trabajo ante los desafíos de la estructuración empresarial y la cuarta revolución industrial: una crítica dogmática para la eficacia y efectividad de las normas laborales”.

L'estudi, realitzat en el marc de la participació en el projecte de recerca «Límites a la conectividad permanente en el trabajo: salud y competitividad empresarial» (Generalitat Valenciana - CIGE/2021/038 – GE /2022 – IP: Francisco Trujillo Pons) , constitueix una crítica dogmàtica al criteri de l'alienat dels mitjans al contracte de treball. En concret, després d'exposar l'actual dualitat caracteritzadora (dependència-alienat) del contracte de treball al iuslaboralisme espanyol, es centra en l'alienat en els mitjans a la doctrina i els tribunals de l'ordre social espanyols per a fer-li una triple crítica dogmàtica: a) crítica a l'argument de la transcendència i el valor econòmic en l'alienat als mitjans: sobre els difusos límits del «desmereixement dels mitjans respecte de la prestació de serveis», la unidireccionalitat i l'adaptació als desafiaments de l'estructuració empresarial i la quarta revolució industrial; b) crítica la metodologia de «model tipus» del contracte de treball en el iuslaboralisme espanyol: quan el sistema indiciari transmuta en un test caracteritzador; i c) crítica a l'alienat com a característica definitòria del contracte de treball: sobre l'alienat com a eventual indici de la dependència i la definició la definició del contracte de treball al

Dret Social Internacional. A partir d'aquesta triple crítica es conclou amb la necessitat de superar el criteri de l'alienitat als mitjans per a millorar l'eficàcia i l'efectivitat normativa davant dels desafiaments de l'estructuració empresarial i la quarta revolució industrial.

CREMADES CHUECA, Oriol, "Los siete retos jurídico-laborales del teletrabajo asalariado regular".

Aquest treball, guardonat amb el Premi Manuel Ramón Alarcón de les XXXII Jornades Catalanes de Dret Social de l'Associació Catalana d'Iuslaboralistes (ACI) l'any 2022 – tribunal del premi format per l'Excma. Sra. María Luisa Segoviano Astaburuaga (Presidenta de la Sala Social Tribunal Suprem llavors – actual magistrada del Tribunal Constitucional Espanyol) com a directora de les Jornades, Jordi Agustí Julià (magistrat emèrit de la Sala Social del Tribunal Suprem) com a jurista de reconegut prestigi i el Sr. Abilio Calvo Calmache com membre de la Junta de l'ACI—, defensa que el "teletreball assalariat no regular" ocupa i ocuparà un lloc rellevant el mercat de treball espanyol i, en particular, s'analitzen i desenvolupen respostes i propostes de lege data i de lege ferenda davant dels set reptes que segons l'autor existeixen en el seu règim jurídic-laboral espanyol actual.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, "La protección del suelo: de lo sectorial a lo global. Hacia una protección holística"

Aquest treball estudia les novetats legislatives i polítiques en matèria de protecció del sòl, especialment en l'àmbit de la UE i de l'estat espanyol que han tingut lloc en aquests dos últims anys. La UE persegueix fa temps la creació d'una política de sòls que s'assimili a la que existeix en relació amb l'aigua i l'aire. L'estratègia cap a una protecció del sòl per a 2030 pretén assolir aquest objectiu que culminarà amb l'aprovació d'una llei europea de sòls sans. D'altra banda, en aquest període també s'ha aprovat la comunicació que aposta per una contaminació zero, també per al sòl. En aquest treball abordem els objectius i reptes que plantegen aquests dos instruments per a assolir l'anelhada protecció holística. Així mateix, estudia les novetats en dos àmbits sectorials del sòl, els sòls contaminats i els sòls agraris. D'una banda, se analitzen de forma detallada les novetats aportades per la Ley 7/2022, de residuos y suelos contaminados para una economía circular (LRSCEC) en matèria de sòls contaminats respecte a la regulació anterior y s'aborda, d'altra banda, el Real Decreto 1051/2022, de 27 de diciembre, por el que se establecen normas para la nutrición sostenible en los suelos agrarios.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, Capítol 6. “Restauración y compensación en la protección de los suelos”

Aquest capítol estudia la restauració i la compensació en l'àmbit de la protecció del sòl. Amb aquesta finalitat s'estudien la regulació de la protecció del sòl tant a l'ordenament jurídic estatal espanyol com a la Unió europea. S'analitza d'una banda, la regulació dels sòls a la LRSCEC, en especial, el règim jurídic dels sòls contaminats en els termes més rellevants relacionats amb la restauració del sòl (la recuperació ambiental d'aquests sòls que pivota entorn a l'acceptabilitat del risc, els subjectes obligats a descontaminar-los, les actuacions que s'hi preveuen, la recuperació voluntària dels sòls i els inventaris). Així mateix, s'estudien els danys ambientals al sòl que contempla la LRM i la recuperació dels sòls en atenció a aquesta llei. D'altra banda, s'aborda el VIII programa d'acció de medi ambient de la UE, la restauració del sòl en el Reglament europeu de restauració de la natura, que compren tan sols la restauració dels ecosistemes agrícoles, és a dir, els sòls orgànics i l'estratègia de protecció del sòl a la que es remet, així com la proposta de Directiva sobre sòls. Finalment s'estudia la regulació de les compensacions pels danys causats al sòl i s'exposen les conclusions a mode de reflexió final.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, veu “Protocolo sobre zonas especialmente protegidas y diversidad biológica en el Mediterráneo”

Aquesta veu del Diccionario Jurídico de la Biodiversidad analitza el Protocol sobre zones especialment protegides y diversitat biològica al Mediterrani. El procés de ratificació, les obligacions que se'n deriven per a les Parts i com l'Estat espanyol ha aplicat i desenvolupat aquest protocol.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, veu “Recursos genéticos”

Aquesta veu del Diccionario Jurídico de la Biodiversidad analitza el concepte de “recursos genètics” en els textos normatius internacionals (Conveni de Nacions Unides sobre Diversitat Biològica, Tractat Internacional sobre Recursos Genètics per a l'Alimentació i l'Agricultura de la FAO, el Protocol de Nagoya), en la Unió europea, en tant que va ratificar el Protocol de Nagoya (Decisió 2014/283/UE, Reglament (UE) N° 511/2014, i Reglament d'execució (UE) 2015/1866) i a la legislació estatal espanyola (Ley 42/2007 del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat). S'anitzen les obligacions jurídiques que es deriven en relació amb l'accés als recursos genètics, els drets de propietat intel·lectual, entre altres.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, veu "Paisaje protegido"

Aquesta veu del Diccionario Jurídico de la Biodiversidad analitza el concepte jurídic de "paisatge protegit" com a bé jurídic ambiental. Estudia l'evolució dels instruments jurídics que inclouen la seva protecció, des de l'àmbit internacional de la Unió europea i estatal, com són la Convenció per a la protecció del patrimoni Mundial Cultural i Natural, el Conveni Europeu del Paisatge que esdevé la pedra angular de la protecció del paisatge des de l'àmbit internacional, així com els instruments que el precedeixen, així com les quatre lleis de l'estat espanyol que es refereixen al paisatge a més de les normes sectorials. S'estudien la Llei 16/1985 del patrimoni històric espanyol, la Llei 8/2007 del sòl, la Llei 42/2007, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, i la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, així com les lleis autonòmiques específiques de protecció del paisatge de Catalunya, Galícia, Cantàbria i València.

DE LA VARGA PASTOR, Aitana, APARICIO WILHELMI, Marco, "La protección del medi ambient"

Aquest capítol analitza la protecció del medi ambient a l'àmbit internacional, de la Unió europea, estatal i català com a dret, així com les vies jurídiques per a la seva exigibilitat i protecció.

EXPÓSITO-LÓPEZ, Óscar, "El derecho de acceso al agua de la fauna urbana".

Els animals, degut a la modificació del Codi Civil respecte a la seva naturalesa jurídica, sembla que poden accedir a nous drets o al menys a la aplicació de principis d'actuació administratius que abans no havien de tenir garantits. El estudi s'enfoca en com degut a les competències municipals en medi ambient i en parcs públics és possible orientar la interpretació d'aquesta obligació cap a una nova necessitat de subministrar fonts d'aigua potable a la fauna urbana degut a la vinculació que la biodiversitat té amb el medi ambient i que el seu hàbitat, normalment, es troba en aquestes zones verdes que depenen dels consistoris.

EXPÓSITO-LÓPEZ, Óscar, "La mediación en el reintegro finalista de subvenciones".

La capacitat de decidir si s'han complert o no els compromisos i objectius de la subvenció correspon a l'Administració i, si determina la seva insatisfacció, pot sol·licitar el

reintegrant de la quantitat aportada. El reintegrament d'una subvenció pot suposar pel beneficiari i el seu entorn un greu perjudici pel fet de tenir que retornar tots o part dels fons de la subvenció. Els arguments contraris utilitzats pel benefici seran, molt probablement, ignorats degut a l'autotutela administrativa. La mediació, en aquests casos, pot ajudar a aproximar postures entre el ciutadà i l'Administració atorgant de la subvenció per intentar arribar a una solució òptima i justa en aquests casos tan greus.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Competencias locales en materia de policía local y seguridad pública”

Les competències en matèria de seguretat pública —protecció civil, extinció d'incendis o seguretat ciutadana, entre altres— s'han d'entendre configurades en el marc de la divisió territorial de l'Estat, integrada per les diferents administracions estatal, autonòmica i local, i limitades pels respectius territoris, en particular, en el cas de la local, cosa que ens permet afirmar, que l'actual model policial es mou dins d'una certa ambigüitat, conseqüència de les diverses realitats existents en cada nivell territorial i administratiu i, molt en particular, en el nivell local, on a Catalunya coexisteixen diferents cossos de policia local, 213 a Catalunya, per a 947 municipis.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Introducción. El teletrabajo en la Administración Pública”

L'objecte d'aquesta obra és analitzar, a partir fonamentalment del Reial decret-Llei 29/2020 les circumstàncies, possibilitats, opcions, febleses i forteses, els elements de gestió i les consideracions jurídiques de l'aplicació del “teletreball” en les Administracions públiques, si bé, es va més enllà, en assumir el concepte de “treball a distància”, com a concepte molt més ampli i comprensiu que el de “teletreball”. El treball es formula en diferents capítols a càrrec de diferents professors, acadèmics i professionals de l'Administració pública, alguns d'ells que assumeixen la doble funció de professors i investigadors i funcionaris o directius públics, amb la voluntat d'aportar un coneixement de primera mà des de la doble perspectiva, tant teòrica com pràctica.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Zonas de bajas emisiones: acotando jurídicamente la movilidad sostenible y otras referencias normativas y jurisprudenciales locales”

Les Zones de Baixes Emissions han estat controvertides des del seu naixement en les ordenances locals a causa dels seus profunds impactes socials i econòmics. Tant és així que, a causa de la manca de previsió programàtica i la poca acceptació social de les mesures, les dues ZBE que s'havien posat en marxa van ser anul·lades jurisprudencialment: els casos de Madrid i Barcelona. A malgrat això, el legislador –veient la importància i l'oportunitat que va saber aquest mitjà per millorar la qualitat de l'aire a les grans urbs– va decidir establir per llei la necessitat que, per al 2023, determinades ciutats comptessin amb aquest tipus de zones. Després d'aquest anunci, va sorgir el 2022 la segona sentència que declarava nul·la una ZBE, la de Barcelona, que feia un examen minuciós sobre els aspectes que havien de ser estudiats mitjançant informes ex davant per poder motivar i justificar les restriccions en mobilitat. Amb això a la mà, així com amb els breus apunts de la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, el Govern ha elaborat un Reial Decret que deu funcionar com a guia per a la creació d'aquestes ZBE amb clara inspiració en aquesta jurisprudència. Per això, per poder entendre els secrets de les ZBE, caldrà analitzar totes aquestes formulacions jurídiques.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “La acción pública en el patrimonio histórico artístico”

En un món tan multipolar i dividit pels diferents conflictes ideològics, l'Estat i la societat troben un focus comú identitari en la cultura, la tradició, la història i l'art. És per això que, sent d'interès social i polític la defensa del propi patrimoni cultural, resulta necessari que les Administracions públiques compleixin l'ordenament jurídic que els és aplicable en matèria de protecció d'aquest i el conservin i protegeixin. No obstant això, en un àmbit en què un només un organisme jurídic és l'encarregat d'aquesta tasca, sense legitimitats directes mitjançant drets subjectius que puguin protegir els interessos comuns, és necessari que existeixi un mecanisme per a protegir la *res publica*: l'acció pública.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon i FORNS GÓMEZ, Alba, “68. Monumento Natural

El “monument natural” és una categoria de “espai natural protegit”, prevista a la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat (LPNB), articles 30 i 34. Així com en les lleis de les CCAA aprovades en aquest àmbit, que, tal com va declarar la STS 21.06.2011, poden establir un règim jurídic protector dels monuments naturals del

seu territori «fins i tot encara que es tracti, com és el cas, d'un espai que ha estat declarat 'Parc nacional', atès que aquesta figura és tan sols una de les possibles modalitats de protecció dels espais als quals s'estén la primera d'aquestes matèries» (STC 331/2005, FJ 5)".

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, "La teoria del nexa causal aplicada: la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora en matèria de responsabilitat patrimonial"

En del món del dret, la teoria de la causalitat ha estat un dels fonaments bàsics per a establir les relacions de culpabilitat i les conseqüències jurídiques de les accions que poden ocasionar uns efectes nocius determinats. Aquest capítol analitzar, en primer lloc, la conceptualització del principi de causalitat i del nexa causal, per a després estudiar els fonaments i les característiques d'aquesta teoria en l'àmbit concret de la responsabilitat, tot detectant i analitzant els aspectes específics de les causes, els efectes i el trencament del nexa. Finalment, s'examina la praxi administrativa sectorial més abundant en la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora per tal de determinar si aquests raonaments generals són d'aplicació o existeix, al final, una desvinculació de la teoria general amb l'aplicació pràctica, que pugui comprendre tecnificacions molt més concretes i específiques per a cada casuística relativament individualitzada. L'estudi d'aquesta permetrà d'identificar l'existència o no del nexa causal abans d'estimar o desestimar les pretensions de responsabilitat patrimonial.

FUENTES GASÓ, Josep Ramon i RODRÍGUEZ BEAS, Marina, "Plan estratégico de subvenciones: configuración y control jurisdiccional"

Aquesta comunicació se centra en l'anàlisi d'un dels assumptes susceptibles de control jurisdiccional en matèria de subvencions, com és el Pla Estratègic de subvencions i sobre el qual s'ha consolidat jurisprudència en els darrers anys. En la mesura que el Pla Estratègic de subvencions és un instrument fonamental per als processos de distribució de recursos, es presta especial atenció a determinar si resulta un pressupost ineludible per al atorgament de subvencions i per tant la seva omissió es considera un vici essencial que invalida la convocatòria o les ordenances que si escau hagin dictat.

GUERRERO VIZUETE, Esther: “La normatividad del tiempo en el trabajo a distancia”

El temps i el lloc de treball s'entrellacen a la pròpia identificació del treball a distància, concebut com una forma d'organització del treball o de realització de l'activitat laboral prestada de forma regular, durant tota la jornada o part, al domicili del treballador o en un altre lloc elegit pel mateix. Els avantatges d'aquesta manera de treballar s'han assenyalat gairebé amb la mateixa intensitat que els inconvenients. Tenint en compte que la determinació quantitativa del temps de treball és una qüestió complexa, en aquest treball s'aborda la problemàtica jurídica que l'envolta amb una perspectiva crítica, especialment en els aspectes vinculats a la delimitació de l'horari de treball i els pactes de disponibilitat, l'adaptació de jornada amb fins de conciliació i de corresponsabilitat o l'abast del dret a la desconexió digital.

GUERRERO VIZUETE, Esther: “La configuración del empleo en la Ley 3/2023: ¿una reestructuración para superar las deficiencias del mercado de trabajo o simple continuismo?”

Una de les reformes estructurals que des de fa temps demandava el nostre mercat de treball es troba inclosa en el component 23 del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, que sota el títol de "Noves polítiques públiques per a un mercat de treball dinàmic, resiliència i inclusiu persegueix la modernització les polítiques actives d'ocupació. L'eina utilitzada per assolir aquest objectiu no és altra que la reforma del text normatiu que els dona cobertura jurídica.

El present treball es proposa analitzar els canvis que el projecte de Llei d'Ocupació pretén introduir per tal de modernitzar el propi concepte de política d'ocupació, centrant l'anàlisi en alguns dels seus aspectes més destacats com poden ser, el paper actiu que es reserva a la intermediació laboral per part dels serveis públics i privats d'ocupació; l'atenció singularitzada que es preveu per a l'aturat en el seu procés d'activació juntament amb la delimitació de les seves obligacions o la necessària digitalització dels serveis a l'ordre a facilitar una adequada governança i avaluació de la política d'ocupació. A partir d'aquest estudi es posarà de manifest l'abast de la reforma projectada, avançant propostes que poguessin superar les seves previsibles debilitats, alhora que es destacaran les seves eventuales fortaleces.

GIFREU FONT, Judith, “The inoperability of the Spanish urban planning system based on certainty of certainty of law”

Aquest capítol de llibre analitza el grau de flexibilitat dels instruments de planejament urbanístic. En el cas espanyol, el planejament no és, com en d'altres països, propiatiu, sinó que les seves determinacions són vinculants, malgrat la qual cosa resulta extremadament difícil alterar el seu contingut si no és mitjançant una modificació del propi pla.

GIFREU FONT, Judith, "Una institución bajo sospecha: uso y abuso de la acción pública urbanística y propuestas de ley ferenda para una necesaria reforma normativa"

L'acció pública urbanística es va establir a la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana de 1956 com un mecanisme per assegurar la protecció de la legalitat urbanística a través de la participació ciutadana. Aquesta acció permet que qualsevol persona pugui exigir l'observança de la llei i els plans d'ordenació urbana sense necessitat de demostrar un interès directe afectat. Aquesta eina es concep com una forma de col·laboració activa dels ciutadans per controlar les actuacions urbanístiques il·legals, promovent un urbanisme participatiu.

La regulació de l'acció pública ha suscitat debats sobre si la seva naturalesa és processal (competència de l'Estat) o substantiva (competència de les comunitats autònomes). La jurisprudència del Tribunal Constitucional ha determinat que l'acció pública és una matèria processal, reservada a l'Estat per mantenir la uniformitat en els instruments jurisdiccionals. No obstant això, les comunitats autònomes poden regular particularitats específiques a les seves normatives substantives. Aquesta dualitat ha generat diversos conflictes i declaracions d'inconstitucionalitat a la normativa autonòmica quan no es justifica la connexió entre l'especialitat processal i el dret substantiu autonòmic.

El document destaca la importància i els desafiaments de l'acció pública urbanística com a eina per a la defensa de la legalitat. Tot i que se'n reconeix el valor per promoure la participació ciutadana i assegurar el compliment de la normativa urbanística, també s'hi identifiquen problemes relacionats amb l'ús abusiu. S'han proposat reformes per limitar aquests abusos, com ara restringir la legitimació activa a organitzacions sense ànim de lucre i establir mesures dissuasòries contra l'ús fraudulent de l'acció pública. En síntesi, es proposa que l'acció pública s'ha de revisar i reajustar per garantir que continuï sent una eina efectiva i justa en la protecció de l'interès general, adaptant-se a les necessitats del dret urbanístic contemporani. La proposta de reforma del TRLSRU i l'avantprojecte de Llei de Dret al Habitatge (ja aprovada mitjançant la Llei 12/2023) reflecteixen aquests esforços per equilibrar la defensa de la legalitat amb la prevenció d'abusos, buscant un urbanisme més just i sostenible.

GIFREU FONT, Judith, “El bastiment normatiu del dret a l’habitatge a Catalunya a l’empara del compliment de la funció social de la propietat”

El dret a l'habitatge a Catalunya es configura a partir del reconeixement en diverses normatives internacionals i nacionals, incloent-hi la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Aquest dret no només s'entén com un accés a un habitatge digne i adequat, sinó que també incorpora la funció social de la propietat, la qual imposa obligacions als propietaris d'habitatges per garantir-ne l'ús efectiu i evitar la desocupació injustificada. La legislació catalana ha evolucionat per incloure-hi mesures específiques destinades a ampliar el parc d'habitatges socials i evitar l'especulació immobiliària.

La gestió de l'habitatge a Catalunya ha transitat des d'una etapa inicial de promoció pública i regulació bàsica fins a una legislació de tercera generació que inclou mesures innovadores i pioneres. La Llei del dret a l'habitatge del 2007 va marcar un punt d'inflexió i va incorporar conceptes com la funció social de la propietat i el reconeixement del dret a l'habitatge com a servei d'interès general. A partir de la crisi econòmica del 2007, les polítiques s'han adaptat per respondre a l'emergència habitacional, incloent-hi mesures com l'expropiació temporal d'ús d'habitatges buits i el foment del lloguer social.

El document destaca la complexitat de la política d'habitatge a Catalunya, la qual ha de equilibrar la protecció dels drets individuals de propietat amb la necessitat de garantir l'accés a l'habitatge per a tots. Les normatives recents busquen incrementar el parc d'habitatge públic i assequible, promoure la col·laboració publicoprivada i establir mecanismes de control sobre el mercat de lloguer per evitar l'especulació. Conclou que la implementació d'aquestes polítiques requereix una coordinació efectiva entre els diferents nivells de govern i la col·laboració activa del sector privat.

GIFREU FONT, Judith “Vivienda: un suma y sigue en el proceso de renovación energética del parque edificado merced al instrumento de recuperación Next Generation EU”

El sector de l'edificació té un paper estratègic en la descarbonització de l'economia pel seu alt potencial de millora en termes de rehabilitació energètica. La calefacció i la refrigeració d'edificis representen el 40% del consum energètic de la UE i el 36% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Per tant, millorar l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables a l'edificació és essencial per combatre el canvi climàtic i promoure un desenvolupament sostenible. Aquest objectiu requereix polítiques, conscienciació i reeducació per a la seva implementació efectiva. Les polítiques de la UE i Espanya el 2022 s'han continuat enfocant en la millora de l'eficiència energètica del parc residencial i no

residencial, i en la sensibilització de la població sobre l'impacte dels hàbits de consum energètic. L'Estratègia a Llarg Termini per a la Rehabilitació Energètica del Sector de l'Edificació a Espanya (ERESEE 2020) busca reduir el consum energètic dels edificis en un 38% per al 2020 i en un 80% per al 2050, establint mesures i accions com a incentius fiscals, foment de la formació professional i promoció de la investigació i desenvolupament tecnològic.

L'any 2022, la UE ha reforçat el seu lideratge en la lluita contra el canvi climàtic mitjançant l'aprovació de diverses normes i estratègies en matèria de política energètica. Destaquen el Reglament (UE) 2022/869 del Parlament Europeu i el Consell, i el pla REPowerEU presentat per la Comissió Europea per reduir la dependència dels combustibles fòssils russos. La UE ha centrat els seus esforços a fomentar l'estalvi energètic, l'electrificació, el desplegament d'energies renovables i el desenvolupament de gasos renovables. També s'ha aprovat el Reglament (UE) 2022/2577 del Consell, que estableix un marc per accelerar el desplegament d'energies renovables i reduir la demanda energètica, especialment en el context de la guerra a Ucraïna i el risc d'interrupció del subministrament de gas rus. A més, la UE segueix implementant el paquet de mesures "Objectiu 55", que inclou la revisió de lleis relacionades amb el clima i l'energia, i la creació d'un Fons Social per al Clima per donar suport a les llars vulnerables i promoure l'eficiència energètica als edificis.

El document ressalta els esforços legislatius i estratègics a escala europea, estatal i autonòmica per avançar cap a un model d'edificis de consum energètic gairebé nul. Les polítiques i les mesures adoptades el 2022 s'han centrat en la renovació del parc edificatori públic i privat, millorant la qualitat energètica, l'estat de conservació, l'accessibilitat i la digitalització dels edificis. L'ús dels fons del Next Generation EU ha permès mobilitzar una inversió sense precedents per assolir aquests objectius. La col·laboració entre tots els nivells de govern i la societat és fonamental per aconseguir la sostenibilitat i eficiència energètica. A més, la UE ha mostrat un compromís ferm amb la descarbonització, establint marcs normatius i programes estratègics que alineen les polítiques europees amb els objectius climàtics, promovent la rehabilitació energètica i l'ús d'energies renovables a l'edificació. La implementació efectiva d'aquestes estratègies contribuirà significativament a reduir l'impacte ambiental del sector de l'edificació i a millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

IGLESIAS MÁRQUEZ, Daniel; PIGRAU SOLÉ, Antoni, "La litigación en materia de empresas y derechos humanos: marco introductorio".

En un context de ràpid desenvolupament normatiu nacional i internacional al voltant de l'obligació de diligència deguda de les empreses en relació amb la protecció dels drets

humans i el medi ambient, aquesta obra té com a objectiu principal l'estudi de litigis que són referents a aquest àmbit. A partir de la seva anàlisi s'aprofundeix en qüestions relacionades amb l'accés a la justícia, la responsabilitat civil i penal de les empreses, la responsabilitat de l'empresa matriu, l'aixecament del vel corporatiu, la relació entre la diligència deguda i la responsabilitat, el canvi climàtic i la relació amb els drets humans i els mecanismes no judicials de reparació, entre altres temes d'actualitat. L'estudi l'han realitzat investigadores i investigadors iberoamericans amb una àmplia trajectòria en l'àmbit d'empreses i drets humans. L'obra conté dotze capítols, cadascun relacionat amb un cas específic. A cada capítol s'exploren els antecedents del cas, els aspectes substantius i processals, els obstacles que enfronten les i els litigants, les aportacions del cas a l'àmbit d'empreses i drets humans i els desafiaments i àrees d'oportunitat per continuar avançant en la rendició de comptes de les empreses i en la reparació efectiva a les persones afectades.

JARIA-MANZANO, Jordi, “Medi ambient. Intervenció estatal creixent i interstícies per a les polítiques pròpies”

Aquest treball examina les polítiques ambientals i les decisions fonamentals en aquest àmbit tant de les institucions centrals de l'Estat com de la Generalitat de Catalunya, a fi i a efecte de fer una diagnosi en relació amb l'abast i la qualitat de l'autogovern de Catalunya en aquesta àrea. Per fer-ho, repassa les principals normatives generades en l'àmbit dels residus i l'economia circular, la protecció de la biodiversitat i els drets dels éssers no humans, l'energia, la planificació hidrològica i la participació pública. L'estudi defineix un escenari de normació estatal motoritzada i exhaustiva, tot i que també hi ha espai per a iniciatives significatives en relació amb aspectes procedimentals o de foment per part de les institucions catalanes —fonamentalment, el Govern— en alguns àmbits crucials, com ara la política energètica, on es constata un augment notable de les iniciatives polítiques, així com en l'àmbit de la participació, tot i que, certament, l'activitat normativa és certament marginal en relació amb la que emana de les institucions centrals de l'Estat..

JARIA-MANZANO, Jordi, “La condición de la naturaleza en el Antropoceno: tiempo geológico, transformación planetaria y respuesta jurídica

La qüestió dels drets de la naturalesa ha suscitat una atenció notable en els darrers dos decennis. En aquest sentit, ha afluït la idea de la naturalesa com a subjecte de drets. Tanmateix, aquesta personificació (jurídica) de la natura sembla respondre a un cert essencialisme i sembla, per tant, ignorar el caràcter evolutiu de la natura, així com també

la fragilitat de la distinció entre societat i natura. Aquest treball explora les conseqüències tant de la presa de consciència del caràcter històric de la naturalesa, així com l'impacte de la superposició del temps històric i del temps geològic en el context de l'Antropocè. Aquest treball proposa una reconstrucció de les categories axiològiques fonamentals que articulen el dret com a canalització dels processos socials en el marc dels conflictes socioambientals que genera l'escenari de canvi geològic.

MORENO URPI, Alexandre, “El dret de reunió i manifestació pacífiques”.

Aquest capítol de llibre analitza, per una banda, els estàndards internacionals relatius al dret de reunió i de manifestació pacífiques i, per altra banda, la integració de dits estàndards a l'ordenament jurídic espanyol. Respecte la primera qüestió, s'ha tingut en compte tant les normes considerades *hard law* que reconeixen aquest dret (Pacte internacional de drets civils i polítics o el Conveni Europeu de Drets Humans) com les normes amb caràcter *soft law* tals com les guies interpretatives, els informes i les observacions formulades pels organismes internacionals competents en la matèria. S'ha incorporat a l'anàlisi la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) i la doctrina científica especialitzada. Sobre la segona qüestió, l'anàlisi s'ha centrat en el valor afegit de la normativa espanyola i la seva singularitat respecte la normativa internacional. En aquesta qüestió, també s'han relacionat els diferents casos potencialment vulneradors d'aquest dret o, fins i tot, aquells casos on a nivell internacional s'ha constatat una violació del dret de reunió i manifestació pacífiques.

OLIVERAS JANÉ, Neus, “La ley de igualdad en perspectiva constitucional”

L'article situa la Llei orgànica 3/2007 en el context de l'evolució cap a la igualtat entre homes i dones des d'una perspectiva històrica i constitucional; per això, es posen en relació els mandats constitucionals relatius a la igualtat, el seu desenvolupament normatiu i institucional i la seva interpretació per la jurisprudència constitucional amb les previsions de la Llei d'igualtat; i es reflexiona sobre el significat de la Llei en aquest marc.

PALLARES SERRANO, Anna, veu “Planificación”.

Aquesta veu del *Diccionario Jurídico de la Biodiversidad* analitza el concepte de planificació, la seva utilització i virtualitat com a instrument en mans de l'administració per ordenar de manera racional l'actuació dels diferents operadors que intervenen en un sector i àmbit territorial determinat.

PIGRAU SOLÉ, Antoni, “El caso Lafarge y la cuestión de la complicidad de las empresas en la comisión de crímenes internacionales”

L'objecte d'aquest capítol és l'anàlisi del cas relatiu a les activitats de Lafarge a Síria, que ha donat lloc a un procediment judicial penal a França, que està en curs. En aquest cas se susciten diversos aspectes d'interès. El primer és que s'està dilucidant la responsabilitat de l'empresa matriu Lafarge, ara fusionada amb l'empresa suïssa Holcim, per fets comesos per la seva filial siriana, Lafarge Cement Syria (LCS), en aquest cas per la via penal, cosa que posa la qüestió del vincle de jurisdicció entre els tribunals francesos i l'empresa filial. El segon aspecte fa referència als càrrecs imputats a l'empresa i a alguns dels seus dirigents, que inclouen la complicitat amb la comissió de crims internacionals, més concretament, de crims contra la humanitat i de finançament del terrorisme. I el tercer aspecte que cal destacar és que aquest procediment s'obre en el context del debat sobre la deguda diligència de les empreses en relació amb els drets humans i després de l'aprovació de la Llei francesa núm. 2017-399 de 27 de març de 2017, relativa al deure de vigilància de les societats matrius. Més concretament, el cas suscita la qüestió de la configuració de la deguda diligència empresarial en relació amb els drets humans, en situacions de conflicte armat, com la que va viure Síria els anys que són objecte del procediment.

RODRÍGUEZ BEAS, Marina, “La disciplina urbanística y su afección al medio natural”

En aquest treball es pretén oferir una visió global de l'evolució de la definició legal de sòl en situació rural en la legislació espanyola, posant de manifest el valor mediambiental de tot el sòl rural i no només de l'especialment protegit. Partint d'aquesta concepció del sòl no urbanitzable, s'examina el fenomen de la regularització de les urbanitzacions il·legals. Es presta especial atenció a les vicissituds i aspectes de discussió jurídica que sorgeixen en la tramitació d'aquests procediments de restauració de la legalitat urbanística, com ara: la caducitat; les actuacions informatives de caràcter previ; la identificació dels titulars; la pràctica de les notificacions i la suspensió de les ordres de demolició per mesura cautelar.

TORRES ROSELL, Núria; PUJOL ANDRÉS, Sònia, “La digitalización para la prevención y la detección en el ámbito escolar de la violencia contra la infancia y la adolescencia con discapacidad”

La present comunicació recull part dels resultats d'un projecte destinat a analitzar les estratègies, els reptes i les necessitats que els i les professionals actius en Centres d'Educació Especial de la província de Tarragona identifiquen en el procés de prevenció, detecció i intervenció de les violències perpetrades contra menors i adolescents amb discapacitat. Així mateix, s'analitza el rol que la introducció de la digitalització pot arribar a tenir en l'abordatge de la violència que afecta l'alumnat d'aquests centres, a l'efecte de garantir una intervenció integral i coordinada entre els i les professionals que atenen en diverses instàncies als menors.

TORRES ROSELL, Núria; PUJOL ANDRÉS, Sònia, “Retos en la detección del abuso y la violencia en personas menores de edad con necesidades especiales en el ámbito escolar”.

Els nens, nenes i adolescents amb necessitats especials presenten un major risc de sofrir abús i violència. Els centres educatius assumeixen un paper molt rellevant en la prevenció i la detecció de situacions de violència que poden experimentar els i les menors amb discapacitat, especialment quan provenen de l'entorn familiar o quan s'han generat en l'àmbit escolar, sigui per part de companys/es o dels adults implicats en la funció educativa. En aquesta publicació es presenten els resultats d'una recerca qualitativa consistent en entrevistes a 28 professionals de Centres d'Educació Especial de Tarragona. En aquesta investigació hem analitzat les dificultats amb les quals topen els i les professionals per a la detecció de les violències entre l'alumnat, així com les estratègies que desenvolupen per a afavorir la prevenció i la identificació de la violència.

ZAFRA APARICI, Eva, TORRES ROSELL, Núria, PUJOL ANDRÉS, Sònia, MIRALLES SIRE, Eva, “Protección a la infancia con discapacidad víctima de violencia. Una aproximación interdisciplinar desde la antropología y el derecho penal”.

Els nens, nenes i adolescents amb necessitats especials presenten un major risc de sofrir abús i violència. Els centres educatius assumeixen un paper molt rellevant en la prevenció i la detecció de situacions de violència que poden experimentar els i les menors amb discapacitat, especialment quan provenen de l'entorn familiar o quan s'han generat en l'àmbit escolar, sigui per part de companys/es o dels adults implicats en la funció educativa. En aquesta publicació es presenten els resultats d'una recerca qualitativa consistent en entrevistes a 28 professionals de Centres d'Educació Especial de Tarragona, en que es

pretén analitzar les problemàtiques que planteja la victimització de persones menors d'edat amb discapacitat des de l'antropologia i el dret penal.

3. Articles en revistes indexades

3.1. Internacionals

BORRÀS, Susana, "Climate migration: a gendered perspective"

El canvi climàtic s'està sentint amb cada cop més força i freqüència, no només a causa dels esdeveniments meteorològics extrems, sinó també pel nombre de persones que es veuen obligades a abandonar els seus territoris per necessitats humanitàries crucials i mancances de protecció. No obstant això, les vulnerabilitats socials, econòmiques i ambientals preexistents creen una major probabilitat de ser obligats a moure's a causa dels impactes del canvi climàtic. És especialment important aquesta situació per a dones i nenes que s'enfronten a discriminacions interseccionals i socioestructurals, que configuren la seva adaptació i resiliència als impactes climàtics i, en el pitjor dels casos, condicionen els seus processos migratoris. Tot i que la migració induïda pel canvi climàtic té un component de gènere molt important, no ha rebut prou atenció. Ni les dades estadístiques ni els marcs legals integren i tracten adequadament la migració climàtica des d'una perspectiva de gènere, la qual cosa contribueix a perpetuar les vulnerabilitats, la invisibilitat i la desprotecció. Per tant, aquest article aborda les potencialitats legals internacionals, els desenvolupaments, però també les limitacions, per protegir els migrants climàtics des d'una perspectiva sensible i sensible al gènere.

BORRÀS, Susana, "Construyendo la justicia climática ante la aparente aporía climática de la desigualdad"

La crisi climàtica reflecteix no només un repte global, sinó també una de les apories més grans de la humanitat: com la desigualtat injustificada genera més desigualtat en el context de la crisi climàtica, i com els esperats nous discursos de solució climàtica reproduïxen anteriors patrons de privilegi responsables de l'escalfament global. Aquest article presenta una anàlisi conceptual de la justícia climàtica, des de les diferents manifestacions de la desigualtat injusta, i fins a quin punt la dimensió jurídica de la justícia ha permès incorporar el discurs de la vulnerabilitat i la diferència en el marc jurídic internacional del canvi climàtic per tal de superar l'aporia climàtica aparent.

BORRÀS, Susana, “Climate migrations: living in a legal limbo”.

En aquesta obra es proporcionen elements d'anàlisi clau per a l'abordatge de les migracions climàtiques, des de la conceptualització, el reconeixement juridicopolític a nivell internacional, regional i estatal, fins al tractament en seu judicial. Sens dubte, constitueix una sèrie de reflexions crucials davant del desafiament que representen les migracions en el context d'emergència climàtica.

BORRÀS, Susana, VILLAVICENCIO, Paola, “Climate vulnerabilities and internal displacement in Spain: two complex and interconnected realities.”

Factors de risc derivats del canvi climàtic com la pujada del nivell del mar, l'augment de temperatures i l'escassetat d'aigua amenacen la població costanera i la insular a Espanya. Alhora, el progressiu empobriment de la població en certes parts del territori, com a conseqüència del canvi climàtic, especialment a les àrees rurals, ha propiciat el “buidament” d'aquestes zones cap a les ciutats, també vulnerables als riscos climàtics. Aquests moviments, potser imperceptibles, fan reflexionar, davant d'un futur no gaire llunyà, sobre els efectes del canvi climàtic en la decisió de migrar. Aquest article reflexiona sobre com els impactes climàtics tenen una incidència en els desplaçaments interns de població a Espanya, contribuint a una anàlisi comprensiva, fins ara absent. La metodologia emprada és la inductiva i la deductiva, a partir de l'examen dels estudis científics i estadístics, que evidencien la realitat dels desplaçaments climàtics a Espanya, així com del marc juridicopolític aplicable. Davant la resposta limitada a aquests moviments de població, cal establir estratègies d'adaptació i resiliència que abordin aquests desplaçaments, amb un replantejament no només de les polítiques climàtiques, sinó també de les socioeconòmiques per a una recuperació dels territoris rurals espanyols.

BORRÀS, Susana, "Del Antropoceno al Ecoceno: propuestas jurídicas de la transición ecosocial para el cuidado de la vida”.

En aquests temps en què experimentem, en primera persona, els límits de la nostra existència, el COVID-19 ha demostrat ser una altra de les múltiples conseqüències de la petjada humana a l'ecosistema Terra. La destrucció dels hàbitats, l'extinció de la biodiversitat, l'emergència climàtica... han generat una situació de malaltia global, que situa el sistema Terra als límits de la seva capacitat i en què els éssers humans no som gens aliens a les conseqüències aquesta patologia. El propòsit d'aquest article és reflexionar sobre la necessitat de promoure una transició ecosocial cap a una nova ecocivilització, en què el paradigma jurídic assentat a l'era de l'Antropocè ha de transitar necessàriament cap al sistema vida, cap a l'Ecoceno, una nova era a la que la vida és el

centre i que s'articula a través d'un ordenament jurídic guiat pel benestar i la cura de tots els éssers vius. La conjunció de tots els elements ecojurídics resulta en l'anomenat «dret de la Terra», el centre principal del qual és el reconeixement de la plurisubjectivitat i l'atribució de drets a tots els éssers vivents de l'ecosistema Terra.

CASADO CASADO, Lucía, "Gobiernos locales y protección del medio ambiente en España. La protección de la calidad del aire como uno de los principales desafíos de las ciudades"

Aquest treball té com a objecte analitzar el paper central dels governs locals en la protecció del medi ambient. Es tracta d'un tema rellevant, en un context d'importància creixent de ciutats en què la sostenibilitat apareix com un repte inajornable. Amb aquesta finalitat, s'estructura en tres parts diferenciades. La primera vol evidenciar el protagonisme creixent de les ciutats en la protecció del medi ambient, malgrat el caràcter global de molts dels problemes ambientals i de l'existència de nombrosos desafiaments transnacionals. La segona se centra en l'anàlisi de les competències locals en matèria ambiental, amb especial referència als municipis; adverteix d'alguns dels problemes existents; i apunta alguns dels reptes de futur per a una tutela ambiental efectiva a l'àmbit local. Finalment, la tercera focalitza la seva atenció en un dels reptes principals de les ciutats: la protecció de la qualitat de l'aire; i es refereix, en particular, al repte que suposa actualment per a molts municipis la implantació de les zones de baixes emissions (ZBE) com a instrument per lluitar contra la contaminació atmosfèrica i el canvi climàtic en l'àmbit urbà.

EXPÓSITO-LÓPEZ, Óscar, "Contratación pública energética estratégica, una prioridad geopolítica incipiente"

El món és cada dia un lloc més convuls i conflictiu a nivell geopolític i amb els conflictes tant diplomàtics com militars dels últims temps els països poden tenir por, amb cert sentit, de que el seu subministrament energètic no estigui garantit si depenen de tercers països. És necessari el foment urgent de la investigació i utilització de fonts d'energia renovables que permetin a l'Estat abastir-se per si mateix i per a fer-ho un dels mecanismes a utilitzar pot ser la contractació pública estratègica. És intenció d'aquest treball obrir la possibilitat a les Administracions d'afegir en la majoria de les licitacions un requisit d'ús d'energia renovable durant la realització de l'objecte del contracte. Per a això s'estudiaran les vies legals i jurisprudencials per a veure si és possible i s'ajusta als principis de la contractació pública, així com s'especificarà la forma en que és possible acreditar l'ús d'aquest tipus d'energia i les vicissituds que envolten a aquesta certificació, coneguda com "Garanties d'Origen".

EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar, “Inteligencia artificial, un asistente para fomentar la compra pública verde”

La contractació estratègica ambiental es troba aturada per uns criteris legals i pràctics que no proporcionen suficients incentius per al seu ús. Des de l'òptica legal, és possible substituir la seva persecució per aspectes socials, per una banda, y i existeixen molts obstacles jurídics per a la seva incorporació, per l'altra. Des de l'òptica pràctica, encara que existeixen mecanismes com les llistes o els estudis preliminars de mercat, es troben ineficaços per a la missió encomanada. Si es vol revertir aquesta situació serà necessari actualitzar el model actual i evolucionar cap a un sistema més intel·ligent de compra pública verda que permeti als funcionaris prendre decisions informades de manera ràpida i eficaç. Per a fer-ho es suggereix l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial com a eines assistencials a l'elaboració dels plecs que regeixen els procediments de contractació pública. Aquesta nova tecnologia té un potencial d'actuació sorprenent, essent que les seves versions en obert, és a dir, que poden ser utilitzades per tota Administració en qualsevol moment, poden arribar a realitzar recomanacions que arriben fins a un 43% d'eficàcia. Aquesta base pot suposar un encoratjament per a la incorporació i expansió del seu ús en un futur a curt termini.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Intangible cultural heritage in Spain. Competition between the various levels of Public Administration”.

L'estudi del règim jurídic del patrimoni cultural immaterial no és una tasca fàcil, en primer lloc, per la dificultat per a delimitar aquest terme i, en segon lloc, per les diferents Administracions públiques a les quals se'ls ha encomanat la seva protecció. Per a contribuir a l'anàlisi d'aquest tema, es realitza en aquest treball, la revisió de la normativa estatal, autonòmica i local que existeix a Espanya i que regula el patrimoni cultural immaterial. En tal sentit, es revisen les competències de l'Administració General de l'Estat previstes en la Constitució espanyola i la Llei 10/2015, de 26 de maig, per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial, addicionalment, s'analitza el tractament que rep el patrimoni immaterial en la normativa autonòmica, i s'exposen algunes de les controvèrsies que existeixen respecte a la distribució de competències en aquesta matèria.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “La era de las Smart Cities: patrimonio y cultura como nuevos ejes vertebradores”.

La ciutat com a institució jurídica i com a espai per al desenvolupament de la persona, la família, l'educació, el comerç, entre altres fenòmens socials, sempre ha estat en constant evolució. Hem transitat des de la polisgrega fins a la ciutat medieval trobant-nos ara en el desenvolupament i la implementació de les smart cities, un nou model de ciutat que es caracteritza per l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a mitjà per transformar les relacions entre l'Estat. i els ciutadans, però que no pot deixar enrere la cultura com a element necessari de la vida de les persones. En aquest treball revisarem el rol de la cultura i el patrimoni cultural en el desenvolupament i la construcció de les smart cities, així com el marc jurídic espanyol que facilita o promou la seva incorporació als nous models organitzatius que s'han posat en marxa.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon, “Comunidades Autónomas, economía circular y contratación pública verde: del plan a la acción”.

Aquest treball revisa les diferents mesures adoptades per les comunitats autònomes per fomentar l'economia circular i estimular la producció i contractació de béns i serveis més respectuosos amb el medi ambient.

LIMA LÓPEZ VALLE, Vivian; FUENTES I GASÓ, Josep Ramon; MARTINS AJUS, Attilio, “Decisão judicial assistida por inteligência artificial e o Sistema Victor do Supremo Tribunal Federal

La digitalització dels processos judicials i la modernització dels sistemes judicials han potenciat l'ús de la intel·ligència artificial al Poder Judicial, sobretot per la sobrecàrrega de casos als tribunals superiors. El projecte Víctor, liderat pel STF i en col·laboració amb la Universitat de Brasília, busca automatitzar la separació dels Recursos Extraordinaris per Temàtica de Repercussió General. Tanmateix, l'aplicació de la IA en el sector públic requereix la consideració dels principis de legalitat, impersonalitat, moralitat, publicitat i eficàcia establerts a la Constitució. L'estudi aborda el conflicte entre els principis d'eficiència i legalitat en relació a l'ús del programa Víctor. La investigació va incloure història i tipus d'IA, mètodes d'aprenentatge automàtic i anàlisi del programari d'IA als tribunals brasilers. Els resultats posen de manifest l'eficàcia del programa Víctor, tot i que posen de manifest problemes com ara resums de decisions inadequats. La conclusió subratlla la necessitat de transparència a l'hora d'utilitzar la IA, proposant la incorporació de moviments en els processos electrònics per indicar la intervenció de Víctor, permetent-ne revisions quan sigui necessari.

MERINO-SANCHO, Victor, “Verosimilitud y estereotipos en el régimen de asilo: la (des)contextualización de las identidades LGBTIQ”

Les sol·licituds d'asil basades en l'orientació sexual i la identitat de gènere han estat acceptades recentment, després d'un llarg procés de confusions i inconsistències. Malgrat això, avui persisteixen certes interpretacions basades en estereotips, que dificulten un procediment sensible a la complexitat d'aquelles situacions que viuen aquests sol·licitants d'asil. Per tal d'identificar aquests estereotips, habitualment relacionats amb la prova d'identitat i la persecució, aquí s'analitza la jurisprudència de l'ordenament jurídic espanyol en aquest àmbit. Finalment, es proposen algunes noves interpretacions que eviten aquests estereotips.

RODRÍGUEZ BEAS, Marina, “Los principales problemas del procedimiento abreviado en la jurisdicción contencioso-administrativa española: propuestas de reforma e impulso a la implantación de la mediación intrajudicial”

El present treball analitza els principals problemes que en l' àmbit pràctic presenta el procediment abreujat i la incapacitat, fins al moment, del sistema jurídic espanyol per resoldre' ls i donar resposta a la qüestió de si aquests problemes afecten les garanties de l'administrat i consegüentment a la seva adequació a la tutela judicial efectiva. Amb aquesta finalitat, després d' examinar els problemes que suscita el seu àmbit d' aplicació, s'analitza la demora en la tramitació i resolució d' assumptes mitjançant aquesta llera procedimental i les garanties del recurrent en les diferents fases procedimentals. Finalment, a la llum de tots els elements anteriors, realitzem una sèrie de conclusions que pretenen il·lustrar sobre si realment existeix o no una minva en les garanties de l'administrat i es plantegen algunes propostes de reforma i impuls a la implantació de la mediació intrajudicial en l'ordre contenciós administratiu.

ROSIGNOLI, Francesca, “Justice, Gender and Climate Migration in the EU Perspective. Exploring Different Roles of the EU Commission, EU Parliament, and the Council”

La migració climàtica és un àmbit emergent en la formulació de polítiques que encara no està regulat pel Dret Europeu. Donada l'absència d'un tractat legalment vinculant que reguli aquest fenomen, l'abast d'aquest estudi es centra en els documents de política emesos per les institucions europees més rellevants: la Comissió de la UE, el Parlament de la UE i el Consell. Gràcies a aquest anàlisi basat en documents, la present contribució mostrarà els diferents rols que van tenir les institucions seleccionades de la UE i si tenen un denominador comú. Els principals resultats mostren que, malgrat les diferents ontologies i enfocaments, les institucions seleccionades de la UE semblen convergir en una

significativa securització de la migració climàtica, prestant escassa atenció al gènere i a la justícia ambiental en els documents de la UE més rellevants sobre migració i asil. De fet, aquestes perspectives tenen més probabilitats de ser mencionades en els documents de política de la UE dedicats al gènere, però no s'integren en les polítiques de migració on serien rellevants. Un anàlisi detallat del Nou Pacte sobre Migració i Asil revela un enfocament substancialment cec al gènere i a la justícia ambiental, malgrat l'ontologia de la transversalitat de gènere que s'ha invocat en nombrosos documents de política centrats en el gènere.

ROSIGNOLI, Francesca, PRIVITERA, Elisa, PAPPALARDO, Giusy, "Earth System at Risk: Challenging Environmental (In)Justice"

Aquest número especial surt de la conferència "STREAMS. Transformative Environmental Humanities," que va tenir lloc a Estocolm (Suècia) 3–6 d'agost de 2021. Tot i que l'objectiu de la conferència era estimular el debat sobre direccions futures per repensar les humanitats ambientals a l'hora de l'ecològic crisi, l'objectiu específic del nostre panell "Earth System at Risk: Challenging Environmental (In)Justice" era donar llum a les accions col·lectives transformadores enfrontar-se a les injustícies ambientals en el moment de Antropocè.

ROSIGNOLI, Francesca. "Climate Migration - A myth"

Què sabem i què no? La migració climàtica es produeix quan la gent decideix fugir dels seus països d'origen en el context del canvi climàtic i la degradació ambiental. Les interrupcions ambientals com la desertificació, la sequera, les aigües subterrànies i la salinització del sòl influeixen en la decisió de la gent d'emigrar a un altre lloc, ja sigui per evitar el pitjor o per escapar dels llocs que esdevenen inhabitables. Les sequeres llargues i greus, per exemple, desencadenen greus escassetats d'aliments que poden amenaçar milions de persones que viuen a les zones més afectades. El 2022, Somàlia va registrar 43.000 morts en excés a causa d'una sèrie de sequeres sense precedents que es van produir des del 2008. Tràgicament, la meitat d'aquestes víctimes eren nens menors de cinc anys. Tot i que la crisi climàtica és una realitat, amb esdeveniments meteorològics extrems cada cop més freqüents que posen en perill la vida de milers de persones, la nostra comprensió de la migració climàtica encara està en la seva infància.

ROSIGNOLI, Francesca. "Seeking Recognition for Climate Refugees. Are States the Only Game in Town?"

L'informe del Banc Mundial de 2021 adverteix que sense una acció climàtica primerenca, el canvi climàtic podria obligar a 216 milions de persones de sis regions del món a moure's dins dels seus països el 2050. La tendència actual dels desplaçaments interns també confirma aquesta estimació. Segons l'Internal Displacement Monitoring Center, els desastres van provocar més del 60% dels desplaçaments interns registrats a tot el món el 2021, mentre que més del 94% van ser el resultat de perills relacionats amb el clima. Malgrat l'augment del nombre d'anomenats refugiats climàtics, les propostes legals avançades fins ara, inclosos els tractats multilaterals, sembla que estan sent ignorades per la comunitat internacional. Com que els estats tenen el poder, però no l'interès, a reconèixer els refugiats climàtics, s'haurien de considerar actors alternatius per oferir solucions factibles a aquest problema creixent.

3.2. Nacionals

CÀMARA MAS, Roger, "El complemento de carrera. Un elemento esencial de la carrera administrativa horizontal en la Administración local"

S'analitza el complement de carrera com un concepte retributiu lligat a la carrera administrativa horitzontal. La carrera horitzontal constitueix una modalitat de carrera professional molt interessant per a les entitats locals, ja que permet el progrés professional sense necessitat de canviar de lloc de treball. El complement de carrera és la recompensa econòmica a aquesta progressió, essent un important element motivador per als empleats públics. També s'estudia una qüestió fonamental en la seva aplicació, com és l'adequació als límits retributius establerts per les successives lleis de pressupostos generals de l'Estat, a partir de la jurisprudència dictada al respecte.

CÀMARA MAS, Roger, "El curt recorregut de la carrera administrativa horitzontal per a l'Administració local catalana"

S'ha efectuat un estudi del grau d'implantació de la carrera administrativa horitzontal en l'Administració local catalana, a partir dels instruments jurídics reguladors que s'han aprovat. Tot i que és una modalitat de carrera professional molt interessant per a les entitats locals, ja que permet la progressió professional dels empleats públics sense canviar de lloc de treball, la seva implementació efectiva ha estat residual, motivada principalment per la falta de desenvolupament legislatiu de la normativa bàsica estatal en matèria de funció pública. A més, una part de les entitats locals que han optat per aplicar-

la ho han fet prescindint de l'avaluació de l'acompliment, un dels elements necessaris per assegurar el bon funcionament dels sistemes de carrera.

CÀMARA MAS, Roger, “La evaluación del desempeño de los empleados públicos”

L'article té com a finalitat l'estudi de l'avaluació de l'acompliment dels empleats públics i la seva incidència en la carrera administrativa horitzontal. L'avaluació de l'acompliment constitueix un factor essencial en el desenvolupament de qualsevol sistema de carrera horitzontal. Seran objecte d'estudi aspectes rellevants com el marc normatiu, els principis rectors, les fases d'implantació dels processos d'avaluació, el control de la discrecionalitat tècnica de les decisions dels subjectes avaluadors, i els efectes de l'avaluació de l'acompliment.

CASADO CASADO, Lucía, “Balance del recurso de casación autonómica en el ámbito contencioso-administrativo: la necesidad de una reforma urgente e inaplazable”

La Llei Orgànica 7/2015, del 21 de juliol, va modificar la Llei 29/1998, del 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, instaurant un nou model cassacional que gravita sobre l'interès cassacional objectiu per a la formació de jurisprudència. Aquest nou model es materialitza en un únic recurs de cassació amb dues modalitats: una estatal —davant del Tribunal Suprem— i una altra autonòmica —davant dels Tribunals Superiors de Justícia—. Aquesta segona modalitat, en què se centra aquest estudi, fundada en la infracció de normes emanades de la comunitat autònoma, ha originat divergències importants als Tribunals Superiors de Justícia, que, davant la parca regulació existent i la necessitat de realitzar una integració normativa de les llacunes existents, han desenvolupat solucions interpretatives dispars. Complerts set anys des de l'entrada en vigor del recurs de cassació autonòmica, aquest treball fa un balanç de la seva aplicació, tenint en compte la situació existent als diferents Tribunals Superiors de Justícia i les dades obtingudes de l'estadística judicial. La finalitat no és altra que detectar els punts febles d'aquest recurs i oferir una reflexió jurídica —amb inclusió de propostes de millora—, que serveixi com a guia per enfocar una reforma futura de la LJCA que abordi la regulació de la cassació autonòmica, una assignatura encara pendent i que s'ha d'afrontar immediatament.

CASADO CASADO, Lucía, “L’oportunitat de la mediació com a mecanisme d’obertura i flexibilitat del procediment administratiu en el context d’una administració pública relacional”.

A la llum de les transformacions del dret administratiu, aquest treball planteja, en el context d’una Administració pública relacional, l’oportunitat de la inserció de la mediació administrativa en el si del procediment administratiu. Amb aquesta finalitat, en primer lloc, es fa ressò de l’impacte de l’Administració pública relacional en la manera de concebre el procediment administratiu, i defensa la incorporació de la mediació administrativa com a instrument d’innovació i mecanisme d’obertura i flexibilitat procedimental. En segon lloc, analitza l’escassa regulació existent de la mediació administrativa. En tercer lloc, mostra alguns avenços recents en aquesta matèria i aporta exemples de previsió de la mediació en el si del procediment administratiu (en procediments administratius sancionadors i disciplinaris i com a mecanisme substitutiu dels recursos administratius). Finalment, planteja algunes propostes per a una regulació futura de la mediació en el procediment administratiu, sense obviar alguns obstacles per superar per a l’assoliment d’una implantació exitosa d’aquest mecanisme.

EXPÓSITO-LÓPEZ, Óscar, “Cautividad y educación ambiental para la gestión de fauna sintiente invasora”

La fauna invasora ha de ser gestionada i controlada des d’unes polítiques públiques que funcionin amb eficàcia i tot seguint els principis internacionals de prevenció, alerta primerenca, erradicació i control. No obstant, s’han detectat dos grans problemes sobre aquest sistema: per un costat, a Espanya aquests mecanismes són àmpliament inefectius a pràcticament tots els estadis mencionats, per l’altre, la gestió de la fauna invasora s’enfronta en els seus aspectes més cruentos amb el rebuig frontal de part de la societat, conscienciada de la naturalesa sintent de la majoria dels animals. És necessari un canvi de model cap a un sistema ètic de gestió de fauna invasora basat en la protecció de la captivitat que aporta la Llei 7/2023, amb l’ús d’ens de protecció animal i parcs zoològics. Aquest canvi, a més, proporcionarà oportunitats útils i interessants dins de l’àmbit de l’educació ambiental sobre espècies exòtiques invasores.

EXPÓSITO-LÓPEZ, Oscar. “El último suspiro de la protección animal en la rioja. Comentario a la sentencia del juzgado de lo contencioso-administrativo de logroño 4336/2023”

Recentment ha vist la llum la Sentència del Jutjat de lo Contenciós- Administratiu de Logronyo 4336/2023, la importància de la qual no és tant jurídica sinó simbòlica ja que és l'última sentència que aplicarà la ja derogada Llei de protecció dels animals a la Comunitat Autònoma de La Rioja. Sembla necessari fer un comentari sobre els motius de la desprotecció, així com el paper que ha tingut la sentència amb la normativa anterior i el que hauria tingut amb el marc jurídic actual. En conseqüència, s'analitzaran els motius jurídics i polítics de la derogació i les conseqüències pràctiques d'aquesta decisió.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon “La obligación al realojo en una vivienda en un contexto de crisis en Cataluña: de la burbuja inmobiliaria a la crisis sanitaria”

Aquest article analitza els programes impulsats a Catalunya per fer front a l'obligació de l'Administració a realotjar persones vulnerables en situació d'exclusió residencial. Es tracta especialment d'examinar els mecanismes singulars de caràcter no coercitiu que s'han impulsat a Catalunya com a resposta al mandat legislatiu de darrera ràtio que va establir la llei 24/2015 per evitar els desnonaments de persones vulnerables sense alternativa residencial. Es tracta, bàsicament, dels programes de cessió “60/40”, de la seva evolució, el programa “Reallotgem”, i com multiplicar amb els habitatges privats les possibilitats per ajudar les persones vulnerables.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon , “Prevención y seguridad públicas en la Administración local de Cataluña: una perspectiva integrada”

El treball analitza la normativa i el règim jurídic de la prevenció i la seguretat públiques de l'Estat espanyol, des d'una perspectiva integrada, tant ex ante com ex post, en relació amb l'Administració pública local, en particular en el marc del Sistema de Seguretat Pública de Catalunya. En aquest sentit, s'han d'examinar les competències locals en matèria de seguretat ciutadana, seguretat viària, extinció i prevenció i protecció civil.

FUENTES I GASÓ, Josep Ramon; EXPÓSITO-LÓPEZ, Óscar, “El régimen jurídico del control ambiental del Estado español sobre la pesca en el mar mediterráneo”.

La pesca sostenible és un reclam polític i social cada vegada més urgent ordenat per les sensibilitzacions ambientals de la societat occidental i per la cada vegada més alarmant manca de recursos pesquers. Amb l'objectiu de reforçar la biodiversitat marina i la

sostenibilitat econòmica pesquera s'estan aprovant normatives que, encara que afectin a tots els caladors, és comú la menció especial a la importància del Mediterrani, gran afectat per mil·lennis d'activitat humana. És necessari, per tant, un repàs i revisió dels controls administratius existents i els recursos dels que disposa el poder executiu amb la finalitat de conèixer la situació de la pesca mediterrània, les seves afectacions ambientals i econòmiques i les possibilitats reals d'un control eficaç.

JARIA-MANZANO, Jordi, "Sostenibilitat i canvi planetari. Sobre la necessitat de revisar els fonaments del Dret ambiental tal com el coneixem"

El present treball analitza la plausibilitat de la idea de sostenibilitat com a concepte nuclear a l'hora de dissenyar la resposta política i jurídica a la crisi ambiental global, a partir de l'anomenat *Informe Brundtland* i la seva projecció en el Dret ambiental contemporani, que culmina amb la definició dels objectius de desenvolupament sostenible de Nacions Unides. La tesi que aquí es defensa és que la sostenibilitat és incompatible amb la historicitat del planeta i que la crisi ambiental global respon a un procés de transformació planetària en què el temps històric i el temps geològic s'acoblen. Això genera una modificació del Sistema Terra en el seu conjunt que és incompatible amb l'objectiu de fixar de manera indefinida la seva configuració, objectiu implícit en el concepte de desenvolupament sostenible. Cal, en conseqüència, abandonar l'aspiració a l'establiment d'un cycle estable de reproducció de les dinàmiques planetàries i generar narratives i conceptes que permetin afrontar les transformacions en curs. En aquest sentit, es proposa explorar la idea de resiliència com a concepte apropiat per construir pràctiques socials adequades en el context crític en que ens trobem.

LAABBAS-EL-GUENNOUNI, Marouane, "La negociación colectiva y los agentes sociales como nuevos aliados en la protección ambiental: especial referencia al sector químico"

En els últims anys la preocupació pels aspectes ambientals ha augmentat socialment. El medi ambient s'ha vingut definint com una entitat única i interconnectada amb els altres sistemes (econòmic, social, etc.). En aquest sentit, la preocupació ambiental també s'ha materialitzat en les relacions laborals perquè el medi ambient intern i extern de l'empresa estan interconnectats i requereixen ser atesos de manera conjunta. En aquest sentit, el present estudi es proposa analitzar fins a quin punt el Dret del Treball pot donar resposta als reptes ambientals en els centres de treball i identificar quin rol juguen sobre aquest

tema el diàleg social i la negociació col·lectiva en sectors amb implicació ambiental com és el cas del sector químic.

LÓPEZ FERRO, Aloia, “La regulación de los subproductos y del fin de la condición de residuo en la Unión Europea y España”.

Els conceptes de subproducte i de la fi de la condició de residu van sorgir a partir de les nombroses dubtes interpretatives derivades de la indefinició del concepte de residu i dels nombrosos pronunciaments de la jurisprudència comunitària que van tractar de delimitar-lo. Ambdós conceptes es consideren claus per a l'avanç en l'ús de matèries primeres secundàries i, en definitiva, per a dur a terme el trànsit cap a una economia més circular. En els darrers anys, la normativa europea i estatal ha experimentat canvis amb la intenció de millorar la interpretació que respecte a aquestes figures venien fent les autoritats competents dels diferents Estats membres, reduint el seu àmbit de discrecionalitat i, alhora, impulsant la seva aplicació mitjançant una major agilització procedimental. Aquest article analitza la regulació actual dels subproductes i de la fi de la condició de residu, amb la finalitat d'identificar quins són els principals canvis que ha experimentat la regulació.

GIFREU FONT, Judith, “Mecanismos de colaboración público-privada para la provisión y la explotación económica de vivienda assequible: un juego de suma positiva”

La col·laboració publicoprivada en la promoció i la construcció d'habitatge sotmès a algun règim de protecció pública resulta ser una fórmula idònia per assolir els reptes derivats de la persistència crònica de manca d'habitatge per cobrir la demanda existent, especialment pel que fa als grups socials més vulnerables. La necessitat d'incrementar l'oferta, molt especialment en règim de lloguer assequible, ha fet que les administracions públiques implementessin diverses estratègies amb aquesta finalitat, com ara la mobilització d'habitatges buits, els programes de cessions de grans tenidors, l'exercici dels drets de tanteig i retracte, etc. Tanmateix, i malgrat l'èxit d'aquestes iniciatives, la mesura estrella ha de ser necessàriament la promoció d'habitatge –nou o rehabilitat– per garantir un increment accelerat i mantingut del parc residencial protegit. Però les administracions no ho poden fer soles. Aquesta col·laboració, que s'integra dins del patró de la governança col·laborativa, constitueix una fórmula win-win a través de la qual les parts implicades uneixen esforços en benefici comú amb la finalitat última d'assolir la satisfacció de l'interès general. Les manifestacions d'aquesta col·laboració són diverses, i les més rellevants

(configuració d'una estructura institucionalitzada, constitució d'un dret de superfície o d'una concessió demanial, contractació pública, etc.) són objecte d'anàlisi en aquest treball.

GIFREU FONT, Judith, "Intervención pública en el mercado libre de vivienda en alquilar en municipios con áreas tensionadas. Un análisis desde la fallida experiència catalana"

L'article analitza el control sobre els preus de lloguer dels habitatges com una intervenció sobre el dret de propietat privada, regulat per la legislació catalana i després per l'estat (a través de la seva Llei 12/2023 pel dret a l'habitatge). En concret, s'analitza el procediment i requisits per delimitar, en les ajuntaments espanyols, àrees residencials tensionades on aplicar restriccions a l'alça dels preus de lloguer.

MORENO URPÍ, Alexandre "¿Las víctimas de trata pueden tener acceso a la protección internacional? Análisis de las posibilidades de refugio o de protección subsidiaria en la Unión Europea".

L'objecte d'aquest article és analitzar si les víctimes del tràfic de persones, a part del règim de protecció ordinari que s'ofereix en tant que víctimes d'un fenomen delictiu, tenen dret a accedir a la protecció internacional que s'ofereix a la Unió Europea (UE). Concretament s'han analitzat dues figures: l'asil (que en el marc de la UE es refereix a l'estatut de refugiats d'acord amb el Conveni de Ginebra de 1951) i la protecció subsidiària. Val a dir que la possibilitat de protecció internacional de les víctimes de tràfic de persones només es podria preveure per a aquelles víctimes que no disposen de la nacionalitat de cap Estat membre de la UE, cosa que obriria la porta a generar un règim diferenciat de protecció. Ara bé, i tal com es desenvolupa a l'article, aquest règim s'ha d'entendre com un complement que assegura la presència física de la víctima al territori de l'Estat membre de la UE on es trobi per tal de garantir-ne la seva recuperació. Amb l'objectiu de desenvolupar aquesta qüestió, l'article examina els diversos requisits de la normativa europea en aquest sentit i els subsumeix a la realitat del tràfic de persones per tal de valorar quines circumstàncies s'haurien de donar a cada víctima per tenir possibilitats d'accedir a aquest tipus de protecció internacional que s'ofereix.

PALLARES SERRANO, Anna, "Análisis sobre la situación actual de los recursos administrativos: algunas propuestas de cambio".

Aquest treball, sobre la situació actual dels recursos administratius, té com a objectiu presentar una radiografia global de l'eficàcia de la justícia administrativa, en part, fins on ens permeten les dades disponibles que existeixen. Per a això, i partint de l'estadística que reflecteix la manca d'efectivitat dels recursos ordinaris, determinem els principals problemes dels esmentats recursos administratius amb la pretensió de presentar algunes propostes de millora de "lege ferenda". Aquestes recomanacions sorgeixen a resultes de l'estudi de les fortaleses dels recursos especials/sectorials i d'algunes experiències d'èxit d'altres mecanismes de resolució de conflictes, com el Jurat Provincial d'Expropiació forçosa, el Consell Tributari de Barcelona i els/les defensors/es de les universitats.

PALLARES SERRANO, Anna, "Análisis de los resultados del ejercicio del derecho de acceso a la información pública de datos relativos al impacto de los recursos administrativos ordinarios en la justicia administrativa en sede de la Administración General del Estado".

El present treball té com a punt de partida la manca d'informació actualitzada sobre l'impacte que tenen els recursos administratius ordinaris, resolts pels diferents ministeris de l'Administració General de l'Estat, en el sistema de justícia administrativa existent. Davant d'aquesta realitat, i més enllà de defensar la interpretació i els canvis normatius necessaris de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació i bon govern, per acabar amb aquesta situació, hem intentat pal·liar aquest dèficit exercint el dret d'accés a la informació pública en relació a una sèrie de dades que considerem transcendents per conèixer la repercussió dels recursos ordinaris en la justícia administrativa. En aquest estudi analitzem l'experiència i els resultats obtinguts de l'esmentat exercici del dret d'accés a la informació pública en l'àmbit assenyalat.

SABATÉ VIDAL, Josep Maria, "Gobiernos locales y calidad del aire"

Els nivells de contaminació atmosfèrica de bona part de les nostres ciutats continuen superant sovint les directrius de l'OMS i els límits legals de l'EU per protegir la salut. Les autoritats públiques han d'actuar davant aquest repte i segons la recent jurisprudència la ciutadania té a les mans exigir legalment de les nostres institucions les responsabilitats que corresponguin en cas de no fer-ho.